

Překlad: František Pala

Předmluva

S tante (tetou) Corrií a její světlou sekretářkou Ellen de Kroon jsme se spolu s manželkou setkali na letišti v Melbourne na Floridě. Ellen večer předtím telefonovala, že obě přiletí, ale že Corrie má dost silné bolesti srdce. Ve věku osmdesáti let je to vážná věc.

Šli jsme jim naproti k letadlu a bleskurychle je dopravili do našeho domu, který je jen několik minut od letiště. „Jsem velmi unavená,“ řekla tante Corrie, „ráda bych si na chvíli odpočinula.“

Za chvíli již ležela na levandulí provoněné pokrývce naší dcery. Otevřel jsem okno, aby dovnitř mohl jemný tropický vánek od jezera za oknem. Zavřel jsem potichu dveře a přikázal dětem, aby mluvily šeptem, a po špičkách odešel za Jackii a Ellen.

Ellen nám přinesla trochu goudy a my si ji krájeli na plátky a přitom vzpomínali na moje první jídlo v Corriině domě v Holandsku. Ellen se už nemohla dočkat, aby řekla Jackii o tom, jak jsem se zatvářil, když mi Corrie sdělila, že na oběd si mohu vybrat ze dvou jídel: buď syrovou parmu naloženou v cibuli, nebo uzeného úhoře.

Tlumeně jsme rozmlouvali a s chutí pojídali sýr a crackery, když jsem vzhlédl a spatřil tante Corrii, jak sestupuje dolů do haly. Oči jí jiskřily.

„Copak si neodpočineš?“ zeptal jsem se.

„Á, já už si pospala,“ odpověděla svým silným holandským přízvukem. „Deset minut úplně postačí, když Bůh dá spánek.“

Je to pozoruhodná moc znovuzískání sil, která dovoluje tante Corrii vandrovat ve věku přes osmdesát let po světě pro Pána. Tutéž moc jsem viděl v jejím životě o rok později v Pittsburghu. Oba jsme se účastnili programu biblické konference na Pittsburském teologickém semináři. Toho dne mluvila třikrát ke shromáždění, které sestávalo z kdejakých lidí: od vousatých příslušníků Ježíšova hnutí až po univerzitní profesory. Byl jsem toho večera dlouho vzhůru, a když jsem se vracel do studentského domova, uviděl jsem Ellen, jak utíká do haly: „Tante Corrie má srdeční záchvat,“ řekla.

Běžel jsem do Corriina pokoje. Ležela natažená na posteli, tvář šedou od bolesti. „Bůh mi řekl, že můj čas ještě nepřišel,“ šeptala. „Poslala jsem pro kazatele, aby se modlil za mé uzdravení.“

Za několik okamžiků, když přišel mladý kazatel a vložil na ni ruce, viděl jsem, jak se její rysy uvolňují a do tváří se jí vrací barva. „Děkuji ti, Pane,“ říkala tiše, „žes mi tu bolest vzal.“ Pak nám pokynula, že můžeme jít, a řekla: „Teď budu spát.“

Ráno v osm hodin stála za kazatelnou a mluvila ve velké posluchárně k tisíci lidem, jako by se nic zvláštního nestalo.

Jsem přesvědčen, že tajemství té úžasné zotavující moci u tante Corrie, stejně jako tajemství její popularity jako řečnicka spočívá v její dětskosti. Jako malé děvčátko věří, že jeho tatínek může udělat cokoli, tak Corrie ten Boom důvěřuje Bohu – ba ještě více. Je živým důkazem toho, co se děje, když žena – nebo *kterákoli osoba* – je naplněna Duchem svatým.

JAMIE BUCKINGHAM

*Dám ti prozíravost, ukážu ti cestu, kterou půjdeš,
budu ti radit, spočine na tobě mé oko.*

Žalm 32,8

Úvod: Svět je moje škola

Škola života nabízí některé nesnadné kursy, ale právě v nesnadné třídě se člověk naučí nejvíce – zvláště když vaším učitelem je sám Pán Ježíš.

Nejtěžších lekcí se mi dostalo v cele o čtyřech stěnách. Cela vězení ve Schweningen v Holandsku byla šest kroků dlouhá, dva kroky široká, se dveřmi, které se daly otvírat jen zvenku. Později to byly čtyři ploty s ostnatým drátem nabitým elektrickým proudem, které obklopovaly koncentrační tábor v Německu. Brány byly osazeny strážemi s nabitými kulometry. Bylo to tu v Ravensbrücku, kde zahynulo více než devadesát šest tisíc žen.

Po době, kterou jsem strávila ve vězení, se stal mou školou celý svět. Od druhé světové války jsem jej obcestovala dvakrát a mluvila ve více než šedesáti zemích na všech kontinentech. Během těchto tří desetiletí jsem se důvěrně seznámila s letišti, autobusovými nádražími a pasovými úřady. Měla jsem pod sebou kola všeho druhu: kola automobilů, vlaků, rikší, vozů tažených koňmi a podvozky letadel. Kola, kola, kola! Dokonce kola kolečkových židlí.

Těšila jsem se pohostinství v mnoha domovech a spala v mnohem více než tisíci postelích. Někdy jsem spala v pohodlné posteli na matracích z pěnové gumy ve Spojených státech, někdy na slaměných matracích na špinavé podlaze v Indii. Bývaly čisté místnosti a špinavé místnosti.

Z jedné koupelny v Hollywoodu jsem měla ze zapuštěné římské vany výhled na exotické rostliny a ptáky, zatímco koupelna na Borneu byla prostě chatrč z bláta vybavená pouze barelem studené vody. Jednou, když jsem pobývala se skupinou židovských dívek v Izraeli, musela jsem šplhat přes horu stavebního materiálu a procházet kolem odpadků, abych se dostala k mrňavému záchodu, který nebyl ničím víc než dírou v zemi. Takové místo by bylo nemožné najít v noci.

Při svých cestách nosím vždycky - dokonce i teď v deváté dekádě svého života – v ruce i v srdci Bibli: skutečné slovo života, které přímo oplývá Dobrou zprávou. A tu byla a dosud je hojnost pro každého. Často se cítím, jak se museli cítit učedníci, když nasýtli více než pět tisíc lidí pěti bochníky a dvěma rybami. To tajemství spočívalo v tom, že to nejprve přijali z požehnané ruky Mistra. Tu byla hojnost pro všechny, a ještě zůstalo dvanáct plných košů drobtů.

Byla a je hojnost pro umírající v koncentračních táborech – hojnost pro tisíce shromážděné na univerzitách, v radnicích a kostelech po celém světě. Někdy jsem mluvila k několika mužům ve vězení, kteří stáli za mřížemi a dychtivě naslouchali. Jednou ke skupině šesti misionářek v Japonsku, které mi nabídly pohostinství během dvacetiosmihodinové bouře, kdy kolem nás zahynulo přes tisíc osob. Skupiny několika stovek a tisícové zástupy naslouchaly pod pandaly Indie a v divadlech Jižní Ameriky. Mluvila jsem k desetitísícům lidí najednou na obrovských stadionech Ameriky a stáhla jsem se do hor Severní Karolíny, abych tu trávil čas s malou skupinou děvčat v letním táboře.

„Bůh tak miloval svět...“ (Jan 3,16), řekl Ježíš. A proto jdu dál, dokonce do svých osmdesáti let, neboť máme národům co vyprávět: příběh o lásce a světle.

Bůh má pro náš život plány – ne problémy. Moje sestra Betsie, než zemřela v koncentračním táboře v Ravensbrücku, mi řekla: „Corrie, celý tvůj život byl cvičením pro práci, kterou konáš tady ve vězení – a pro práci, kterou budeš konat potom.“

Život křesťana je výchovou k vyšší službě. Žádný atlet si nestěžuje, když výcvik je tvrdý. Myslí na zápas nebo závod. Jak to napsal apoštol Pavel: „*Soudím totiž, že utrpení nynějšího času se nedají srovnat s budoucí slávou, která má být na nás zjevena. Celé tvorstvo toužebně vyhlíží a čeká, kdy se zjeví sláva Božích synů. Neboť tvorstvo bylo vydáno marnosti – ne vlastní vinou – nýbrž tím, kdo je marnosti vydal. Trvá však naděje, že i samo tvorstvo bude vysvobozeno z otroctví zániku a uvedeno do svobody a slávy synů Božích. Víme přece, že veškeré tvorstvo až podnes společně sténá a pracuje k porodu. A nejen to: i my sami, kteří již máme Ducha jako příslib darů Božích, i my ve svém nitru sténáme, očekávajíc přijetí za syny, totiž vykoupení svého těla.*“

Římanům 8,18-23

Když se ohlížím zpět na roky svého života, vidím dílo božského vzoru, jímž je Boží cesta s jeho dětmi. Když jsem byla za války ve vězeňském táboře v Holandsku, často jsem se modlila: „Pane, nedopust' nikdy, aby mne nepřítel poslal do německého koncentračního tábora.“ Bůh na tuto modlitbu odpověděl *ne*. A přece v tomto německém táboře jsem při vši jeho hrůze našla mnoho vězeňkyň, které nikdy neslyšely o Ježíši Kristu. Kdyby si Bůh nepoužil mou sestru Betsii a mne k tomu, abychom je k němu přivedly, nikdy by o něm neuslyšely. Mnohé zemřely nebo byly usmrceny, ale mnohé umíraly se jménem Ježíše na rtech. Ty všechny stály za naše utrpení. Víra se podobá radaru, který vidí skrze mlhu – vidí realitu věcí ze vzdálenosti, z níž lidské oko vidět nemůže.

Můj život je jen procesem tkaní mezi Bohem a mnou.
Já nevolím barvy, on pracuje spolehlivě.
Častokrát vetká zármutek – a já v pošetilé pýše
zapomínám, že on vidí líc a já rub.
Dokud stav neutichne a člunek nedolétá,
Bůh nerozvine plátno a nevysvětlí,
proč tmavá vlákna jsou v ruce zkušeného Tkalce stejně potřebná
jako vlákna zlatá a stříbrná ve vzoru, který připravil.

NEZNÁMÝ AUTOR

Třebaže vlákna v mém životě se často zdála zauzlená, skrze víru vím, že na druhé straně výšivky je koruna. Když jsem kráčela světem – jako tulák pro Krista – naučila jsem se ve velké Boží třídě několika lekcím. Když sdílím tyto věci s vámi, kteří čtete tuto knihu, modlím se, aby Duch svatý oživil něco ze vzoru božského plánu také vám.

*„Mějte z toho jen radost, moji bratři, když na vás přicházejí rozličné zkoušky.
Vždyť víte, že osvědčí-li se v nich vaše víra, povede to k vytrvalosti.“*
List Jakubův 1,2-3

1 Divné místo pro naději

Řada za řadou stály jsme toho horkého zářijového rána roku 1944, přes tisíc žen, seřazené podél vedlejší koleje. Měly jsme jednu společnou, nevyslovenou myšlenku: *Německo ne!*

Vedle mne se potácela má sestra Betsie. Mně bylo padesát dva let, Betsii bylo padesát devět. Pro ni bylo tvrdších těch sedm měsíců ve vězení a v koncentračním táboře, které uplynuly od našeho zatčení pro ukrývání Židů u nás v domě. Avšak přestože jsme byly uvězněny, zůstávaly jsme přinejmenším až dosud v Holandsku. A teď, když osvobození musí přijít každým dnem, kam nás to vedou?

Za námi řvaly strážce, které nás postrkovaly zbraněmi. Instinktivně jsem zvedla ruku k provázku, který jsem měla na krku. Na něm mi visela dolů po zádech mezi lopatkami malá plátěná kabelka s naší biblí, tou zakázanou knihou, která nejenže trvale provázela Betsii a mě po tyto měsíce, ale také nám dávala sílu sdílet se s našimi spoluvězeňkyněmi. Až doposud jsme ji udržely v skrytu. Kdybychom však měli jít do Německa... Slyšely jsme příběhy o tamních vězeňských prohlídkách.

Dlouhá řada prázdných krytých nákladních vagónů se pomalu valila kolem nás. Teď se s třeskem zastavily a před námi se objevily jejich široce rozevřené zasouvací dveře. Pomohla jsem Betsii na schůdek. Tmavý vagón byl rychle nacpaný. Strkali nás k zadní stěně. Byl to malý evropský nákladní vagón; mohlo se do něj vejít tak třicet čtyřicet lidí. A strážce stále naháněly ženy dovnitř a přitom je strkaly a píchaly puškami. Teprve když se tam natěsňovalo osmdesát žen, těžké zasouvací dveře se zavřely a slyšeli jsme zapadnout železné závory.

Ženy vzlykaly a mnohé omdlávaly, třebaže v těsně namačkaném davu zůstaly stát. Horké slunce bilo na stojící vlak; teplota v přeplněném vagónu stoupala. Trvalo hodiny, než se vlak najednou pohnul a rozjel. Téměř vzápětí se zase zastavil, pak se zase plazil kupředu. Po zbytek dne až do noci to bylo pořád stejné – zastavování, rozjíždění, bouchání, trhání. Jednou jsem dírkou v stěně vagónu viděla členy vlakové čety, jak nesou pokroucený kus kolejnice. Možná, že koleje před námi byly zničené. Možná, že osvobození nás zastihne ještě v Holandsku.

Na úsvitě jsme však projížděli holandským pohraničním městem Emmerich. Byly jsme v Německu.

Další dva neuvěřitelné dny a dvě noci nás vezli hlouběji a hlouběji do země, ze které jsme měly hrůzu. Horší než tlačence těl a špína byla žízeň. Dvakrát nebo třikrát, když vlak zastavil, dveře se trochu odsunuly a dovnitř podali vědro vody. Z nás se však stala zvířata neschopná plánovat. Ty, které byly blízko dveří, vypily všechno.

Nakonec, na třetí den ráno dveře se otevřely úplně. Byla tam jen hrstka velmi mladých vojáků. Ti nás měli seřadit a odvést. Víc jich nebylo třeba. Sotva jsme mohly chodit, natož postavit se na odpor. Z hřebene malého kopce jsme jej viděli – cíl naší cesty – rozlehlé město šedých baráků, obklopené dvojitými betonovými zdmi.

„Ravensbrück!“

Jako šeptaná kletba proběhlo toto slovo našimi řadami. To byl známý ženský vyhlazovací tábor, pro holandská srdce opravdový symbol všeho zlého. Když jsme klopýtaly dolů s kopce, cítila jsem, jak mi na zádech bubnuje naše malá bible. Pokud ji máme, budeme moci čelit i samotnému peklu, myslela jsem si. Ale jak ji ukryjeme při prohlídce, která je před námi?

Bylo to o půlnoci, když jsme s Betsií dorazily k baráku, kde se vězňům vydávalo oblečení. A tam, pod pronikavými stropními světly, jsme viděly smutný obraz: každá žena, když se dostala na začátek fronty, musela odložit každý cíp oděvu, hodit to na hromadu hlídanou vojáky, a nahá přejít pod zkoumavými pohledy tuctu strážných do sprchovacího prostoru. Když odtud vyšla, měla na sobě jen tenké vězeňské šaty a pár bot.

Naše bible! Jak bych ji mohla pronést pod tolika ostražitými očima?

„Ach, Betsie!“ začala jsem – a při pohledu na její bolestí zbledlou tvář jsem hned přestala. Když kolem přecházel strážný, poprosila jsem ho německy, aby nám ukázal toalety. Trhl hlavou směrem k sprchovacímu prostoru. „Použijte odtokový kanál,“ vyštěkl.

Obě jsme plaše vystoupily z řady a šly do velké místnosti s řadami sprch nad hlavou. Byla prázdná, čekala na další várku padesáti nahých a chvějících se žen.

Za několik minut jsme se sem měly vrátit, zbavené všeho, co jsme vlastnily. A tu jsme ji spatřily: hromadu starých lavic, v nichž se to hemžilo šváby, ale pro nás to byl nábytek ze samého nebe.

V mžiku jsem přetáhla kabelku přes hlavu a spolu se svým vlněným prádlem ji vecpala za lavice.

A tak když nás do této místnosti nahnali o deset minut později, nebyly jsme chudé, ale bohaté. Bohaté v jeho péči, péči toho, který byl naším Bohem i v Ravensbrücku.

Ovšem když jsem si oblékla chatrné vězeňské šaty, bible pod nimi byla vyboulená. To však byla jeho věc, ne má. Při východu strážce ohmatávaly každou vězeňkyni, zepředu, zezadu, ze stran. Modlila jsem se: „Ó Pane, obklop nás svými anděly.“ Pak jsem si ovšem vzpomněla, že andělé jsou duchové a jsou průhlední. „Pane,“ modlila jsem se znovu, „učiň své anděly neprůhlednými.“ Jak neortodoxně se může člověk modlit, když je ve velké nouzi! Bohu to však nevadilo. Učinil to.

Ženu přede mnou prohlédli. Za mnou byla prohlédnuta Betsie. Mne se netkli, ba dokonce se na mě ani nepodívali. Bylo to, jako by mne vůbec neviděli.

Před budovou byla druhá zkouška ohněm, další řada stráží, které znovu prohlížely každou ženu. Když jsem k nim přišla, zpomalila jsem, ale kapitánka mne drsně strčila do ramene:

„Pohyb! Zdržujete řadu!“

Tak jsme s Betsií dorazily ke svému baráku v Ravensbrücku.

Zanedlouho jsme vedly tajné skupiny studia Bible pro stále rostoucí skupinu věřících – a barák číslo 28 se stal po celém táboře známý jako, to bláznivé místo, kde doufají.

Ano, doufaly jsme bez ohledu na vše, co mohlo lidské šílenství spáchat. Naučily jsme se, že větší moc má konečné slovo, dokonce i zde.

„a budete mi svědky v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku...“

Skutky 1,8

2 Budete mi svědky

Bylo to týden po tom, co Betsie zemřela v Ravensbrücku. Zaujala jsem své místo v řadách spoluvězeňkyň stojících v ledovém chladu časného rána.

„66730!“

„To je moje číslo,“ řekla jsem slabě, když jsme se seřazovaly k apelu.

„Ten Boom, Cornelia.“

„To je moje jméno,“ pomyslela jsem. Jak zvláštní, že by mne volali jménem, když nás vždy oslovovali jako čísla!

„Vystupte kupředu!“

Nastupovaly jsme k apelu. Deset žen v jedné řadě, každá stá o krok vpředu. Moje přítelkyně se na mne smutně dívaly.

„Co to znamená?“ tázala jsem se v nitru. „Trest... svoboda... plynová komora... odvolání do jiného tábora?“

Jen jedna myšlenka mne utěšovala: „Jaká radost, že Betsie je v nebi. Nezáleží na tom, co strašného se teď stane; ona to už nebude muset snášet.“

Dozorkyně, mladé německé děvče, na mne zakřičela: „Číslo 66730!“

Vystoupila jsem kupředu, stála v pozoru a opakovala, co jsem byla povinna: „*Schutzhaftling ten Boom, Cornelia, meldet sich.*“

„Při apelu stůjte na čísle 1.“

Šla jsem na místo daleko vpravo, odkud jsem mohla přehlédnout celý čtverec ponurého tábora. Když jsem stála v zástupu, necítila jsem průvan, ale teď, když jsem stála v drsném chladu, vítr pronikal mými otrhanými vězeňskými šaty a šlehal mne. Poslali ještě jedno děvče, mladé a vyděšené, aby se postavilo vedle mne. Apel trval tři hodiny a byly jsme téměř zmrzlé. Viděla, jak mi je zima, a když se strážé nedívaly, třela mi záda.

„Proč tu musím stát?“ ptala jsem se drkotajíc zuby.

Její odpověď byla sotva slyšitelná, protože vycházela z promodralých rtů: „Rozsudek smrti.“

Obrátila jsem se znovu k Pánu: „Možná, že tě brzo uvidím tváří v tvář jako teď Betsie, Pane. Nedopusť, aby to bylo příliš kruté. Ne plyn, Pane, ne oběšení. Dávám přednost zastřelení. Je to tak rychlé. Něco uvidíš, něco uslyšíš – a je konec.“

Znovu jsem se ohlédla na děvče vedle sebe.

„Pane, to je možná poslední příležitost, kdy budu moci přivést někoho k tobě, než půjdu do nebe. Použij si mne, Pane. Dej mi všechnu moudrost a lásku, kterou potřebuji.“

„Jak se jmenuješ?“ zeptala jsem se jí tiše, dávajíc stále pozor, zda se strážé nedívají.

„Tiny.“

„Já jsem Corrie,“ šeptala jsem. „Jak dlouho tu jsi?“

„Dva roky.“

„Četla jsi vůbec někdy Bibli?“

„Ne, nikdy.“

„Věříš, že je Bůh?“

„Věřím. Ráda bych o něm věděla víc. Ty ho znáš?“

„Znám. Ježíš, jeho Syn, přišel na tento svět, aby nesl naše viny. Zemřel na kříži, ale vstal z mrtvých a slíbil, že bude vždycky s námi. Moje sestra tu zemřela. Moc trpěla. Já taky trpěla. Ale Ježíš je pořád s námi. Učinil ten zázrak, že ode mne vzal všecku nenávisť a hořkost, kterou jsem měla proti svým nepřátelům. Ježíš je ochotný dát nám do srdce Boží lásku skrze Ducha svatého.“

Tiny poslouchala. Mluvily jsme spolu skoro tři hodiny, zatímco strážé dokončovaly apel. Byl to zázrak, protože jsem měla možnost vysvětlit jí mnoho věcí o Ježíši. Vězeňkyně za námi také naslouchaly. Byla jsem šťastná. Možná, že to byla moje poslední příležitost v životě, ale jaká radost!

Pokračovala jsem: „Ježíš chce bydlet ve tvém srdci. Říká: ‚Aj, stojím u dveří a tluku. Jestliže kdo otevře dveře, vejdu k němu.‘ Chceš prosím otevřít dveře svého srdce a dovolit mu, aby vešel dovnitř a změnil tě?“

„Chci,“ odpověděla.

„Tak s ním mluv. Řekni mu všechno, co si myslíš. Teď máš Přítel, který tě nikdy nenechá samotnou.“
Zazněla siréna a strážce řvaly na vězeňkyně: „Do práce!“

Tisíce žen se rozutekly na místa, odkud musely napochodovat do práce. Tiny mi zmizela z dohledu. Pouze já zůstala na místě, kde jsem měla nařizeno stát a nehýbat se. Stále jsem nevěděla, jaký osud mne čeká.

Věděla jsem však, že Bůh, který nespí ani nedřímá, je s Tiny. A Tiny to věděla také. Ani jedna jsme tehdy nevěděly, jak důležité to pro ni v nejbližších několika dnech bude. Zdálo se mi však, že nad lomozem koncentračního tábora slyším zpěv andělů.

Pak jsem uslyšela, jak volají mé jméno. Byla to smrt? Ach, díky Bohu, ne. Byl to život. Byla jsem propuštěna. Později jsem se dozvěděla, že se tak stalo administrativním omylem, ale i tehdy jsem věděla, že to není konec jednoho období – byl to jen začátek. Předě mnou byl svět.

*Můj zármutek obrátil v radost. Odňal
ode mne mé smuteční šaty.*

Žalm 30,11 LB

3 Propuštění!

Když umíráte – když stojíte u brány věčnosti –, vidíte věci z jiné perspektivy, než když si myslíte, že můžete žít dlouho. Stála jsem u té brány mnoho měsíců, když jsem bydlela v baráku číslo 28 ve stínu krematoria. Pořád jsem viděla kouř valící se z ohybných komínů a věděla jsem, že to jsou poslední zbytky některých ubohých žen, které tu se mnou v Ravensbrücku byly. Často jsem se ptala: „Kdy přijde můj čas, že mě zabijí nebo zemřou?“

Nebála jsem se však. Po smrti Betsie Boží přítomnost byla dokonce reálnější. I když jsem hleděla do údolí stínu smrti, nebála jsem se. Právě tu přichází Ježíš nejbliže, bere nás za ruku a převádí nás.

Týden před tím, než přišel rozkaz zabít všechny ženy v mém věku, byla jsem volná. Dosud nechápu všechny detaily svého propuštění z Ravensbrücku. Víím jen jediné: byl to Boží zázrak.

Stála jsem na vězeňském dvoře a čekala na poslední rozkaz. Za zdmi s ostatným drátem tiše stály stromy německého lesa, které se tolik podobaly šedozeleným kulisám na pozadí některých našich holandských jevišť.

Mimi, jedna ze spoluvězeňkyň, se přiblížila, aby bylo slyšet její šepot: „Dneska ráno umřela Tiny,“ řekla, aniž by na mne pohlédla. „A Marie taky.“

Tiny! „Ó Pane, děkuji ti, žes mi dal, abych jí mohla ukázat na Ježíše jako jejího Pána.“ Ohlédla jsem se na dlouhé řady baráků. „Pane, jestli to bylo jenom kvůli Tiny a Marii, aby tě mohly poznat dřív, než zemřely – pak to všechno stálo za to.“

Strážný drsně přikázal Mimi, aby odešla ze dvora. Pak řekl ke mně: „Čelem k bráně!
A neohlížejte se!“

Brána se otevřela a já zahlédla jezero před táborem. Cítila jsem svobodu.

„Pojďte za mnou,“ řekla mi mladá dívka v důstojnické uniformě.

Procházela jsem pomalu branou, neohlížeje se zpět. Za sebou jsem slyšela skřípání závěsů, když se brána zavírala. Byla jsem volná a mou mysl zaplavila Ježíšova slova Filadelfské církvi:

„Hle, otevřel jsem před tebou dveře, a nikdo je nemůže zavřít...“ (Zjevení 3,8)

Tyto dveře mne nejdříve nasměrovaly do Holandska. Cesta vlakem trvala tři dny. Se mnou byla propuštěna další žena, Claire Prinsová. Nohy měla hrozně opuchlé a obě jsme ovšem byly kost a kůže. Byly jsme však *volné!*

Když jsme přijely do Groningen, zamířily jsme do křesťanské nemocnice zvané Dům diakonek, kde jsem požádala o rozmluvu se superintendentkou. Snad by nám pomohly, dokud se nebudu moci vrátit do Haarlemu, myslela jsem si.

„Sestra Tavenierová teď nemůže přijít,“ pravila vrátná. „Pomáhá vést křesťanskou službu na jednom nemocničním oddělení. Obávám se, že budete muset počkat.“

„Nevadilo by vám,“ řekla jsem, dívajíc se na vrátnou, „kdybych se té bohoslužby zúčastnila také?“

Dávala se na mne něžně, jako by cítila něco z mého utrpení. „Ale ovšem. Můžete zůstat v čekárně, dokud to nezačne. Přijdu pro vás.“

„Sestřičko,“ váhala jsem, zda ji mohu o něco požádat, „měla byste pro mě něco k pití?“

V jejím obličejí se opět zračil soucit. „Přinesu nějaký čaj,“ řekla jemně.

Za několik okamžiků jej postavila přede mnou a řekla: „Topinku jsem nenamazala máslem, protože vidím, že jste nemocná. Suchá topinka a čaj vám udělají dobře.“

Její jemný ohled mě hluboce dojal. O chvíli později jsem ležela v pohodlném křesle s nohama nataženýma na lavici. Zaplavil mne báječný pocit odpočinku. Byla jsem v Holandsku, mezi dobrými lidmi. Moje utrpení bylo za mnou.

Přišla pro mne jedna sestra vzít mě na oddělení, kde se měla konat bohoslužba. Židle byly uspořádané do polokruhu mezi lůžky, čelem ke stolu. Vešel starší kazatel a kdosi mi podal zpěvník. Viděla jsem, jak sestry a pacienti se na mne pokradmu dívají. Moje šaty byly špinavé a roztrhané, visely na mém vyzáblém těle jako hadry na strašákovi. Byla jsem však tak vděčná, že jsem svobodná, že mi to nevadilo.

Kazatel mluvil hlasem, kterým dobře moduloval svůj projev. Pak jsme se připojili zpěvem. Nemohla jsem si pomoci, abych nesrovnávala: špinavá vězeňská noclehárna zamořená infekcí a nečistotou – a teď tohle. Čistá prostěradla, čisté povlaky na polštářích a podlaha beze smítka. Drsné hlasy otrockých poháněčů a uvážlivý melodický hlas kazatele. Jen zpěv byl tentýž, protože v Ravensbrücku jsme zpívaly. Zpěv byl jedním ze způsobů, kterým jsme si udržovaly odvahu.

Po bohoslužbě mne sestra vedla do kanceláře superintendentky. „O slečnu Prinsovou jsme se postaraly,“ řekla, „už je v nové posteli. Musela to být pro vás obě strašná zkušenost. Ale co má teď být s vámi?“

Seděla jsem na židli na druhé straně stolu. Více než rok mi nebylo dovoleno rozhodovat. Mohla jsem pouze poslouchat rozkazy. Bylo pro mne těžké byt' i jen myslet. „Nevím, sestro,“ odpověděla jsem. Stačilo mi už jen to, že jsem obklopena lidmi, kteří se na mne nezlobí.

„Vím co,“ řekla a dotkla se zvonku. „Nejdříve vám dáme teplý oběd.“

Objevila se mladá sestra, vzala mne pod paží a vedla dolů do jídelny. „Dozvěděla jsem se, že vás právě propustili z Ravensbrücku,“ řekla. „Kam teď půjdete? Kde máte domov?“

„Jdu do Haarlemu,“ odpověděla jsem.

„Ó Haarlem,“ řekla nadšeně. „Znáte Corrii ten Boom, která tam bydlí?“

Pohlédla jsem na ni. Byla to jedna z vedoucích Křesťanského sdružení mladých žen (YWCA), se kterou jsem spolupracovala před válkou. „Truus Benes!“ zvolala jsem radostně.

„Jakže? Ano, tak se jmenuju,“ řekla zmateně. „Ale já asi neznám vás.“

„Já jsem Corrie ten Boom.“

Sestra se najednou v hale zastavila a zírala na mne. „Ale ne, to není možné! Znam Corrii ten Boom velmi dobře. Byla jsem s ní několikrát na dívčích táborech. Ta je mnohem mladší.“

„Ale já jsem doopravdy Corrie ten Boom,“ tvrdila jsem. Pak jsem si pomyslela, jak asi musím vypadat. Obličej jsem měla hubený a bledý, ústa široká, vyhlížel jako kůže přetažená přes lebku. Vlasy mi divoce spadaly kolem obličejí. Oči vpadlé. Kabát jsem měla špinavý, protože při cestě vlakem z Německa jsem občas musela spát na podlaze. Pásek na mých šatech visel, protože jsem neměla energii jej utáhnout.

Sestra jemně natáhla ruku a dotkla se mé popraskané ruky. „Ano... ano... jsi to ty. *Jsi!*“ A pak jsme se obě rozesmály.

V jídelně jsme seděly u malého stolu proti sobě a já se jí vyptávala na naše společné známé. Žije ještě Mary Bergerová? Jeanne Blockerová a...? Bylo směšné klást takové otázky, ale já chtěla vědět všechno. Svět se pro mě v koncentračním táboře zastavil. Teď se znovu začal otáčet a já toho musela tolik dohánět.

Pak jsem jedla. Brambory, růžičková kapusta, maso a šťáva a jako dezert pudink s rybízovou šťávou a jablíčko!

„Jakživ jsem neviděla někoho jíst tak intenzívně,“ komentovala jedna ze sester od vedlejšího stolu. Mně to bylo jedno. Cítila jsem, jak s každým soustem proudí do mého těla nový život. Jednou v táboře jsem říkala Betsii: „Až se dostaneme domů, musíme jíst opatrně, jenom malá množství a po přestávkách, dokud žaludek nebude v pořádku.“

„Ne,“ odpověděla Betsie, „Bůh se postará, abychom veškerou potravu udržely hned od začátku.“

Měla pravdu. Jak báječně a skvěle to jídlo chutnalo! Budu na ně vzpomínat, co budu živa.

Pak přišla horká lázeň. Nemohly mne z ní ani dostat. Od chvíle, kdy jsem vklouzla do horké vany, moje ubohá nemocná kůže, poškozená od vší, jako by se stále zjemňovala.

Potom mě oblékaly. Mezi sestrami bylo několik bývalých vůdkyň holandských dívčích klubů, děvčat, která jsem znala ještě před válkou. Oblékaly mě, jako bych byla panenka. Jedna měla dámské prádlo, druhá boty, další šaty a vlásenky. Cítila jsem se tak šťastná, že jsem se z čiré radosti smála. Jak ke mně byly něžné!

Tyto mladé ženy byly cvičeny k vlídnosti. Jaký protiklad ke koncentračnímu táboru, kde lidé byli cvičeni ke krutosti.

Vzaly mne do útulné ložnice, abych si odpočinula. Jak krásné kombinace barev! Prahla jsem po barvách. V koncentračním táboře bylo všechno šedé. Avšak tady v Holandsku barvy znovu ožily. Mé oči jako by se jich nemohly nasytit.

A postel! Rozkošně měkká a čistá, se silnými vlněnými dekami. Jedna ze sestřiček přinesla polštář navíc a podložila mi ho pod opuchlé nohy. Chtělo se mi najednou smát i plakat.

Na policiče byla řada knih. Zvenku jsem slyšela pískání lodi v kanálu a jásot malých dětí pokřikujících na sebe a poskakujících po ulici. Z větší vzdálenosti jsem slyšela zvuk zpívajícího chóru a pak, ach jaká radost, zvonění zvonu. Zavřela jsem oči a slzy smáčely můj polštář. Tak velký význam má svoboda jen pro ty, kdo byli ve vězení.

Později toho odpoledne mě vzala jedna sestra do svého pokoje, kde jsem poprvé po mnoha měsících uslyšela rádio. Günther Ramin právě hrál Bachovo trio. Tóny varhan plynuly pokojem a zahalovaly mne. Seděla jsem na podlaze vedle židle a bez ostychu jsem vzlykala. To bylo příliš radosti! Během všech těch měsíců utrpení jsem zřídka plakala. Teď jsem se nemohla ovládnout. Život mi byl vrácen jako dar. Soulad, krása, barvy a hudba. Jen ti, kdo trpěli jako já a vrátili se, dokážou pochopit, co mám na mysli. Věděla jsem, že život mi je vrácen za nějakým účelem. Už jsem nebyla sama svoje. Tentokrát jsem byla vykoupena a osvobozena. Věděla jsem, že Bůh mě brzy bude vysílat jako tuláka pro Krista. Právě teď mi však dopřával, abych se těšila luxusu díkůvzdání. Pila jsem ze studny, o níž jsem věděla, že nikdy nevyschne – ze studny chval.

Jedním z prvních míst, které jsem po svém propuštění z koncentračního tábora navštívila, byl kostel *Grote Kerk* v Haarlemu. Protože to bylo tak blízko Beje, kde jsem vyrůstala, považovala jsem jej za starého přítele, stejně jako ten hodinářský obchod.

„Smím vás provést?“ zeptal se starý průvodce, který mne uvítal u dveří.

„Kdyby to šlo, ráda bych byla sama.“

S porozuměním přikývl a zmizel ve stínu svatyně. Kráčela jsem po náhrobních kamenech, které tvořily dlažbu staré budovy. Moje boty vydávaly zvláštní šouparvý zvuk, který v prázdné katedrále vyvolával dutou ozvěnu. Vzpomněla jsem si, kolikrát jsem si tu hrála jako děčko.

Mou nejlepši přítelkyní byla moje sestřenice Dot. Byla nejmladší dcerou mého strýce Arnolda, který byl tehdy uvaděčem-kostelníkem v *Grote Kerku*.

Dělaly jsme s Dot všechno spolu, ale naší oblíbenou zábavou bylo hrát si na schovávanou v tomto velkém kostele. Byla tu spousta krásných skrýší: lavice, staré dveře vedoucí k točitým schodištím a mnoho výklenků. V této katedrále byly světoznámé varhany a někdy, když se tu konal koncert, strýc Arnold umožnil členům rodiny vstup do kostela. Sedli si na dřevěnou lavici bez opěradla, opřeli se o studenou vlhkou kamennou zeď a naslouchali skvělé hudbě.

Tato katedrála byla ve dne symfonií šedých odstínů jak uvnitř, tak zvenčí. Večer, když se v postranních příčných lodích rozžehly plynové lampy, viděli jsme, jak sloupy a stropy ukazují nahoru a stíny poskakují v tajuplné záři.

Pouze jedno místo nám bylo při hře na schovávanou absolutně ‚nepřístupné‘. Byla to stará kazatelna. Tam jsme nikdy nevstoupily, ale zbytek – jaké místo pro hraní představoval tento kostel! Když jsme volaly, ozvěna zaznívala z jedné příční lodi do druhé a náš smích nám nikdy, nikdy nepřipadal svatokrádežný. Přísní dospělí se na naše dovádění občas mračili, ale já si naopak vždycky myslela, že smích malých dětí v prázdné katedrále je nejkrásnější ze všech písní chval. A tak jsme vyrůstaly v tom, že jsme znaly jen Boha, který se z nás raduje, když poskakujeme, běháme a hrajeme si v této budově, která byla postavena k jeho chvále.

Jednou odpoledne jsme si hrály velmi pozdě, a než jsme se nadály, pohltila nás temnota katedrály. Rozhlédla jsem se kolem. Překrásnými okny z barevného skla jsem viděla slabé světlo, které přicházelo z okolních ulic. Pouze siluety gotických sloupů vyvstávaly ze tmy a pnuly se výš a výš.

„Pojďme domů,“ zašeptala Dot. „Já se bojím.“

Já se nebála. Šla jsem ke dveřím správce chrámu, kde bydlel strýc Arnold. Existovala „Přítomnost“, která mě uklidňovala, hluboký pokoj v mém srdci. Dokonce i ve tmě, kdy jsem vnímala prach a vlhkost kostelní budovy, věděla jsem, že „Světlo světa“ je s námi. Připravoval mne Pán pro nějaký čas v budoucnosti, kdy budu potřebovat vědět, že jeho světlo zvítězí nad každou temnotou?

Bylo to o čtyřicet pět let později. Kráčely jsme s Betsií k prostranství, kde se četl seznam vězňů. Bylo ještě brzo, před úsvitem. Velitelka našich baráků byla tak krutá, že nás poslala ven, kde bylo velice chladno, o hodinu dřív.

Držely jsme se s Betsií za ruce. Šly jsme na prostranství jinou cestou než ostatní spoluvězeňkyně. Byli jsme tři, jak jsme šly s Pánem a rozmlouvaly s ním. Mluvila Betsie. Pak jsem hovořila já. Pak mluvil Pán. Jak? Nevím. Obě jsme však rozuměly. Byla to tatáž Přítomnost, kterou jsem před léty cítila v té staré katedrále v Haarlemu.

Jediným naším světlem byly brilantové ranní hvězdy. Studený zimní vzduch byl tak čistý. Viděly jsme mlhavé obrysy baráků, krematoria, plynové komory a věži, kde stály strážce s nabitými kulometry.

„Copak není tohle kousek nebe!“ řekla Betsie. „A Pane, toto je jen malá předchůť. Jednoho dne tě uvidíme tváří v tvář, ale děkujeme ti, že už teď nám dáváš radost z toho, že můžeme chodit a mluvit s tebou.“

Nebe uprostřed pekla. Světlo uprostřed tmy. Jaké bezpečí!

*Hle, Bůh je má spása, doufám a jsem beze strachu.
Hospodin, jen Hospodin je má záštita a píseň.*

Izajáš 12,2

4 Píseň v noci

Bylo po válce. Ještě než jsem odešla z koncentračního tábora, věděla jsem, že mým zaměstnáním bude pomáhat lidem, kteří ztratili cestu. A teď jsem se ocitla na začátku právě takové práce v Bloemendaalu. Byl to více než domov pro bezdomovce, bylo to útočiště pro ty, kdo ztratili cestu, duchovně i fyzicky.

Přece však, protože jsem žila v takové blízkosti smrti, která mi každý den hleděla do tváře, cítila jsem se často jako cizinec mezi svými vlastními lidmi – mnozí z nich šli po penězích, chvále lidí a úspěchu jako po důležitých věcech života. Stát před krematoriem, vědět, že kterýkoli den může být vaším dnem posledním, dává člověku jinou životní perspektivu. Myslí mi probleskla slova jednoho starého německého motto:

Co jsem měl, to jsem utratil; co jsem zachránil, to jsem ztratil; co jsem dal, to mám.

Jak jsem rozuměla pocitům umělce, který namaloval obraz mrtvoly kdysi zdravého muže, a nazval ho *Sic transit gloria mundi* - Tak pomijí sláva tohoto světa. Materiální věci tohoto světa mne už nevzrušovaly – ani nebudou.

Právě v té době jsem navštívila Haarlem, město, kde jsem strávila více než padesát let života. Bylo pozdě večer, když jsem kráčela ulicemi. Jak jsem čekala před dopravním světlem, měla jsem zvláštní pocit, že by se lidé měli seřadit do pětic jako v koncentračním táboře. Místo toho tlachali o bezvýznamných věcech, a když se změnila barva, šli dál bez toho, že by na ně někdo křičel.

Když jsem toho večera kráčela ulicemi, cítila jsem nicméně, jak ve mně narůstá ohromné přání říci všem lidem, zejména těm, kteří byli v otroctví materiálních věcí, o Jednom, který nás může vysvobodit ze všech vězení: o Ježíši.

Bylo po půlnoci, když jsem došla do ulice Barteljorisstraat. Pouličních světel bylo málo, ale nad štíty starodávných střešních známých domů v krátké ulici bylo vidět měsíc a mnoho hvězd. Zastavila jsem se před Beje na rohu malé aleje, která vycházela z prostředku ulice. Konečky prstů jsem přejela po dveřích hodinářského obchodu. I když Beje již nebylo mým domovem, stále bylo částí mého srdce. Ani ve snu mě nenapadlo, že jednoho dne bude odděleno jako muzeum v upomínku na mou rodinu a úkryt těch předražených Židů, kteří byli zachráněni od jisté smrti z rukou nacistů.

Stála jsem samotná ve tmě a dovolila si sladký přepych vzpomínání. Kolikrát jsem okenicemi zavírala výkladní skříň! Těmito dveřmi jsem šla poprvé do školy – skoro před padesáti lety. Ach, jak neochotná žačka jsem byla! Plakala jsem ze strachu, že opouštím drahý starý dům, jehož teplo mě v zimě chránilo, jehož okna zadržovala dešť a mlhu zvenku, jehož příjemný oheň vítal mne a ostatní členy rodiny každý večer, když po večeři odnesli nádobí. A přece můj otec, který znal můj strach, mě vzal za ruku a provedl mě těmito dveřmi do světa učení, do neznámého světa učitelů a tříd.

Teď byl můj otec mrtev. Pouze můj nebeský Otec zůstal. Přejela jsem rukou po dveřích a prsty nechala zkoumat škvíry. To už nebyl můj domov. Teď tu bydleli jiní a mou školou byl svět. Moje jediná jistota spočívala ve vědomí, že zespodu mě drží ramena Věčnosti. Jak vděčná jsem byla za silnou ruku svého nebeského Otce, která mě provázela!

Dívala jsem se do malé aleje. Byla tma skoro jako v pytli. Nastražila jsem uši a v kdesi hluboko v srdci jsem si představila hlasy otce, Betsie a ostatních. Bylo to jen před rokem? Případalo mi to jako celé století. „Jaká čest,“ řekl otec, „dát svůj život za vyvolený Boží lid, Židy.“

Rukama jsem nahmatala zed', pak jsem jemně přitiskla obličej na studené kameny. Ne, nesnila jsem. Byla to skutečnost. Staré Beje, starý domov, už nebylo moje. Ravensbrück mě naučil mnohému, čemu jsem se potřebovala naučit. Můj domov teď byl sám Ježíš. I když jsem putovala o půlnoci ulicemi města, které bývalo mým domovem, teď bylo jen městem. Věděla jsem, že nebeský Otec je se mnou.

Náhle katedrála rozehrála svou nostalgickou zvonkohru. Ve dne v noci, po celý svůj život jsem slyšela překrásnou hudbu z *Grote Kerku*. Nebyl to sen, jak jsem to často prožívala v koncentračním táboře. Byla to skutečnost. Vystoupila jsem ze stínu aleje a kráčela jsem dolů ulicí Barteljorisstraat ke *Grote Marktu*. Zastavila jsem se, abych se podívala na katedrálu, která se rýsovala proti tmavé obloze v rámu milionů třpytících se hvězd.

„Děkuji ti, Ježíši, že žiji,“ řekla jsem. V srdci jsem slyšela jeho odpověď: „A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“ (Matouš 28,20)

Stála jsem tam dlouhé minuty, zatímco ručičky na ciferníku velkých hodin se pohybovaly k celé hodině. Pak zvonkohra na věži katedrály začala znovu vyzvánět, tentokrát tóny slavné Lutherovy písně „Hrad přepevný jest Pán Bůh náš“. Poslouchala jsem a uslyšela jsem se, jak zpívám tuto píseň, ne holandsky, ale německy: „*Ein' feste Burg ist unser Gott*.“

„Jak je ti to podobné, Pane,“ zasmála jsem se, „žes mi připomněl svou milost německou církevní písní.“

Kolem šel strážník, podíval se na mne a promluvil několik přátelských slov.

Řekla jsem: „Dobrou noc, strážníku. Hrad přepevný jest Pán Bůh náš.“

Byla jsem volná.

*Abraham věřil, a proto uposlechl, když byl povolán,
aby šel do země, kterou měl dostat za úděl; a vydal
se na cestu, ačkoliv nevěděl, kam jde.*

Židům 11,8

5 Velký objev

Když se moji rodiče před mnoha lety brali, vyhlásili Žalm 32,8 za svůj „životní verš“, za zaslíbení, které vnímali jako ujištění, které jim dává Bůh.

Dám ti prozíravost, ukážu ti cestu, kterou půjdeš, budu ti radit, spočine na tobě mé oko.

Ted', když otec s matkou odešli, stalo se toto zaslíbení zvláštní směrnicí i pro můj život – Boží zárukou, že mne povede na všech mých cestách. To jsem obzvláště potřebovala, když jsem se vypravovala na svou první cestu do Ameriky.

Bylo teprve krátce po válce, a mnoho Evropanů chtělo do Ameriky. Přesto jen málo z nich, pokud vůbec někdo, tam chtěl ze stejného důvodu jako já – nést evangelium Američanům jako misionář. Všichni dostávali na žádost o povolení cesty do Ameriky stejnou odpověď: „Získat papíry není možné.“

Modlila jsem se: „Pane, jestliže je to tvá vůle, abych šla do Ameriky, pak musíš potřebné papíry obstarat.“

Brzy jsem zjistila, že neodbytnost člověka je příležitostí pro Boha. On používá naše problémy jako stavební materiál pro své zázraky. Začínala jsem chápat, že toto je moje první lekce ve škole důvěry v Boha, moje první kroky na cestě k dokonalé závislosti a také poslušnosti vůči jeho vedení. Kolik se ještě musím učit!

Nakonec jsem měla všechny papíry schválené, až na ten poslední – nejdůležitější. Seděla jsem sama na tvrdé dřevěné lavici v hale Imigračního úřadu v Haagu. Všichni, kdo vycházeli z kanceláře, upozorňovali nás, kteří jsme tu čekali: „Ten chlapík uvnitř je tvrdý jako kámen. Nikoho nepustí.“

„Pane,“ modlila jsem se potichu. „Jsem připravena jít nebo zůstat. Je to na tobě.“

„Haló, vy tam! Neznáme se?“ Byl to hlas ženy ve středních letech, která stála přede mnou. Dívala jsem se jí do tváře, a marně se jí snažila rozpoznat.

„Vy jste Corrie ten Boom,“ smála se. „Jsem jedna z vašich sestřenic a toto je Jan, můj manžel. Neviděla jsem vás léta a ovšem, Jan vás ještě neviděl, protože jsme se vzali teprve před šesti roky.“

„Snažíte se také vyjet do Ameriky?“ zeptala jsem se.

„Ále ne,“ smála se. „Jdu právě navštívit Jana. Má kancelář v této budově.“

„Pak mi snad můžete pomoci,“ řekla jsem, potřásajíc mu rukou. Řekla jsem mu svůj případ.

Byl zdvořilý, ale řekl mi: „Je mi líto, rád bych posloužil své zbrusu nové sestřenici, ale tohle není mé oddělení. Přesto budete-li mít nějaké potíže, zazvoňte mi.“ Dal mi své telefonní číslo, a když odcházel, znovu jsme si potřásli rukama.“

Čekala jsem dál. „Muž z kamene“ odešel z kanceláře na kávu a jeho místo zaujal mladý úředník. Pak jsem byla na řadě já.

„Bude lépe, když počkáte, až se vrátí můj šéf,“ pravil, když jsem mu řekla, kam chci jet a proč.

Ramena mi poklesla. „Nemůžu už déle čekat. Nezavolal byste, prosím, toto číslo?“ Podala jsem mu lístek, který mi předtím dal Jan.

Modlila jsem se, zatímco on vytácel číslo. Za chvíli zavěsil. „Všechno je obsazeno. Já vám ten pas schválím. Můžete do Ameriky.“

Odtud jsem jela do Amsterdamu, abych se pokusila zařídít cestu lodí společnosti Holland-America Line. Avšak vynořila se přede mnou další hora. Agent mi sdělil, že mne mohou pouze zapsat do čekací listiny. „Dáme vám vědět asi za rok,“ řekl.

„Za rok! Ale já musím jet teď.“ Agent jen pokrčil rameny a vrátil se ke své práci.

Zklamána jsem se vrátila na náměstí v centru města. Bůh mi řekl, abych jela do Ameriky – v tom jsem měla jistotu. Všechny mé papíry byly v pořádku. I na to Bůh dohlédl. Teď bylo na něm, aby pohnul s touto horou. Při zběžném pohledu přes ulici jsem si povšimla nápisu: AMERICAN EXPRESS COMPANY. Vešla jsem do kanceláře a zeptala se: „Máte ubytování pro cestující na některé vaší nákladní lodi do Ameriky?“

Starý úředník vzhledl na mne zpoza svých brýlí a pravil: „Můžete vyplout zítra, paní, jestliže máte v pořádku papíry.“

„Ach zítra, to je příliš náhlé,“ řekla jsem, sotva věříc svému sluchu. „Co takhle příští týden?“

„To se dá také zařídít,“ řekl. „Nemáme příliš mnoho žen ve vašem věku, které cestují na nákladních lodích. Ale jste-li k tomu ochotná, pak i my.“

Několik týdnů předtím jsem se setkala s jedním americkým obchodníkem, který navštívil své příbuzné v Holandsku. Když jsem mu říkala o svých plánech navštívit Ameriku, pokoušel se mi to rozmluvit. „V Americe není snadné prorazit,“ řekl.

„Věřím vám,“ odpověděla jsem mu. „Ale Bůh mi přikázal, a já musím poslechnout.“

Pak mi dal dva šeky, jeden malý a druhý větší. „Budete-li potřebovat, použijte to,“ řekl. „Můžete mi to splatit později.“ Odložila jsem je stranou jako svěřené do úschovy.

Tak jsem přijela do New Yorku jako misionářka pro Ameriku. Měla jsem povoleno vzít s sebou jen padesát dolarů, a samozřejmě nikoho jsem neznala. Přesto jsem si našla cestu do sdružení YWCA, kde jsem našla pokoj a místo pro svá zavazadla.

Měla jsem adresu na skupinu přistěhovalců – židovských křesťanů, kteří se setkávali v New Yorku. Zatelefonovala jsem tam, a oni mě pozvali, abych tam přišla promluvit. Protože byli Němci, nemohla jsem použít anglické přednášky, které jsem si připravila na palubě lodi, ale musela jsem k nim mluvit v jejich rodné řeči. To bylo snad lepší, protože mé angličtině bylo dost obtížné rozumět.

Týden jsem chodila po městě ve stavu poněkud bezmocného omámení. Na konci toho týdne jsem sestupovala po schodech YWCY, abych tam zaplatila účet. Úřednice na mne soucitně pohlédla. „Je mi líto, ale naše ubytovací kapacity jsou tak omezené, že delší pobyt vám nemůžeme povolit. Jeden týden je náš limit. Máte nějakou novou adresu?“

„Ano, jen ještě nevím, která to je.“

„Nerozumím,“ řekla zmateně.

„Bůh má pro mne jiný pokoj,“ vysvětlovala jsem. „Jenom mi ještě neřekl, na jaké adrese. Ale to mě netrápí. Provedl mne Ravensbrückem a určitě se o mě postará a provede mě i Amerikou.“

Najednou si úřednice vzpomněla: „Mimochodem, přišel vám nějaký dopis.“

Zvláštní, pomyslela jsem si, když mi podávala obálku. *Jak jsem mohla dostat dopis? Vždyť nikdo neví, kde bydlím.* Byl však tady. Spěšně jsem ho přečetla a pak jsem se obrátila k úřednici: „Mojí nová adresa bude tento dům na 190. ulici.“

„Ale proč jste mi to neřekla předtím?“ otázala se.

„Nevěděla jsem to. Byla v tomhle dopise. Nějaká žena, kterou neznám, tu píše: „Slyšela jsem vás mluvit k židovskému společenství. Uvědomuji si, že je téměř nemožné získat pokoj v New York City. Můj syn je náhodou v Evropě, a tak jste vítána: používejte jeho pokoj tak dlouho, dokud budete v New Yorku.““

Paní za stolem byla ohromena ještě víc než já. Ale, uvažovala jsem, snad dosud ještě neprožila zázrak.

Jela jsem podzemní dráhou na 190. ulici. Ten dům byla rozlehlá víceposchod'ová budova, kde bydlelo mnoho rodin. Našla jsem ten správný byt na konci haly, ale nikdo nebyl doma. Moje hostitelka určitě neočekávala, že její pozvání bude pro mou problematickou situaci odpovědí „za pět minut dvanáct“. Rozložila jsem se mezi své kufry na podlaze, opřela se o stěnu a brzy jsem začala klimbat.

V posledních okamžicích před usnutím má mysl zamířila zpět do Ravensbrücku. Cítila jsem Betsiinu kostnatou ruku, jak se dotýká mého obličej. V baráku 28, kde spalo dalších sedm set žen, byla tma jako v pytli. Každý den umíraly stovky žen a jejich těla představovala futr pro pec krematoria. Betsie tak zeslábla! Obě jsme věděly, že smrt je od nás stále jen na dlaň.

„Jsi vzhůru, Corrie?“ její hlas zazněl tak zdaleka.

„Ano, tys mě probudila.“

„Musela jsem. Potřebuji ti říct, co mi řekl Bůh.“

„Psst. Rušíme děvčata kolem nás. Lehněme si obličejem k sobě.“

Pryčna byla tak malá! Mohly jsme ležet jen jako lžice v krabici, a koleny jsme narážely jedna do druhé. Jako příkrývku jsme použily své dva kabáty a tenkou černou deku, kterou nás vybavili nacisté.

Přetáhla jsem nám kabát přes hlavy tak, abychom nikým neslyšeny mohly šeptat. „Bůh mi ukázal,“ řekla Betsie, „že po téhle válce musíme dát Němcům to, co se nám teď oni pokoušejí vzít: naši lásku k Ježíši.“

Betsie lapala po dechu. Byla tak slabá! Její tělo stále chřadlo, až nezůstalo nic než jen křehké kosti potažené jemnou kůží. „Ale Betsie, ty si myslíš, že jestli přežijeme, tak se budeme muset vrátit do Německa?“

Betsie mi pod dekou poplácala po ruce: „Corrie, je tolik hořkosti. Musíme jim říct, že Duch svatý naplní jejich srdce Boží láskou.“

Vzpomněla jsem si na Římanům 5,5. Jen toto ráno se některé ženy z baráku choulily s námi v koutě, když jsem jim četla z naší drahocenné bible. Zachvěla jsem se však. Německo. Kdyby mne vůbec někdy pustili z tohoto strašného místa, byla bych vůbec schopna vrátit se do Německa?

Betsiin slabý hlas šeptal dál: „Tento koncentrační tábor v Ravensbrücku slouží k tomu, aby zničil mnoho, mnoho životů. Je mnoho dalších takových táborů po celém Německu. Po válce už pro ně nebudou mít uplatnění. Prosila jsem Pána, aby nám pak jeden v Německu dal. Použijeme ho k budování životů.“

Ne, pomyslela jsem si. Vrátím se ke své prosté práci jako hodinářka v Holandsku, a hranice už nikdy nepřekročím.

Betsiin hlas se třásl, takže jsem jí stěží rozuměla. „Němci jsou ze všech lidí na světě nejvíc zranění. Pomysli na tu dívku dozorkyni, která včera tak ohavně klela. Bylo jí teprve sedmnáct či osmnáct, ale vidělas, jak mlátila bičem tu ubohou starou ženu? Co práce tu bude po válce!“

Našla jsem místo, kam jsem si mohla položit ruku. Takový hloupý problém, pomyslela jsem si, ale pryčna byla malá a nebylo snadné uložit si někam ruce a ramena. Moje ruka spočinula na Betsiině levé straně, zrovna na jejím srdci. Cítila jsem její žebra – jen kost a kůže. Jak dlouho bude schopna žít? Srdce se jí třepotalo v hrudním koši jako umírající pták, jako by se mělo každou chvíli zastavit.

Odpočívala jsem a přemýšlela. Jak blízko Božímu srdci byla Betsie! Za takovýchto okolností jen Bůh mohl vidět možnost služby v budoucnosti – služby těm, kteří se nás teď dokonce chystali zabít. A vrchol toho všeho – spatřovat v takovém místě jako Ravensbrück příležitost k žehnání našim nepřátelům a k jejich budování. Ano, takové vidění mohl dát Betsii jenom Pán Bůh.

„Musíme s nimi žít v Německu?“ šeptala jsem.

„Jen na chvíli,“ odpověděla Betsie. „Pak budeme cestovat po celém světě a přinášet evangelium všem – našim přátelům i nepřátelům.“

„Celému světu? Ale to bude stát hodně peněz!“

„Ano, ale Bůh opatří,“ řekla Betsie. „Nemusíme dělat nic jiného než přinášet evangelium – a on se o nás postará. Vždyť jemu patří dobytek na tisíce horách. Když budeme potřebovat peníze, požádáme prostě Otce, aby několik krav prodal.“

Začala jsem to vidění chápat. „Jaká výsada,“ řekla jsem smířlivě, „cestovat po světě a dovolit Pánu Ježíši, aby si nás používal.“

Betsie však neodpověděla. Usnula. O tři dny později byla mrtvá.

Usnout tu noc po Betsiino smrti bylo jedním z nejtěžších úkolů v mém životě. Vpředu v místnosti byla do stropu našroubována jediná svítící elektrická žárovka. K mé úzké pryčně dosahoval jen slabý paprsek. Ležela jsem v polotmě – přemýšlejíc – vzpomínajíc – snažíc se rekonstruovat Betsiino vidění.

Zaslechla jsem šoupaní nohou blízko své postele a vzhledla. Uličkou mezi postelemi se šourala nějaká Ruska, hubená a vyzáblá, a hledala místo ke spaní. Rusy nikdo nepřijímal s láskou a všichni se od nich odvraceli. Jak se blížila ke mně, viděla jsem uštváný pohled v jejích očích. Jak strašné je být ve vězení a nemít ani kde složit hlavu!

Betsiino místo vedle mě bylo prázdné. Pokynula jsem ženě a odhrnula jí deku. Vděčně vlezla dovnitř a natáhla se vedle mě. Sdílely jsme spolu stejný polštář, a když jsme měly obličej tak blízko sebe, chtěla jsem mluvit. Neznala jsem však její řeč.

„*Jesús Kristus?*“ zeptala jsem se jemně.

„Ach,“ vykřikla. Rychle udělala znamení kříže, rozhodla paže, objala mne a políbila.

Ta, která byla po padesát dva roky mou sestrou, s níž jsem sdílela tolik dobrého i zlého, mne opustila. Teď si na mou lásku činila nárok ruská žena. A ještě budou další, kteří budou mými bratry a sestrami v Kristu po celém světě.

Probudila mne ruka, která jemně zatřásla mým ramenem. Bylo po půlnoci. Došlo mi, že jsem usnula uprostřed svých kufrů, sedíc na podlaze a opírajíc se o zeď v chodbě.

„Pojďte,“ řekla jemně má nová přítelkyně, když otvírala dveře. „Podlaha není místo pro královské dítě.“ Zvedla jsem se ze své strnulé skrčené polohy a vešla do jejího bytu. Po dalších pět týdnů jsem byla jejím hostem.

Jak týdny ubíhaly, zjistila jsem, že mi docházejí peníze. Jan ten Have (vydavatel mé knížečky v Holandsku) byl právě na návštěvě v New Yorku. Pomohl mi, co nejvíc mohl, a já trávila většinu času vyhledáváním adres, které jsem dostala v Holandsku. Američané byli zdvořilí a někteří z nich projevovali zájem, ale nikdo mě nechtěl, abych přišla promluvit. Všichni byli zaměstnáni svými vlastními věcmi. Někteří dokonce říkali, že jsem měla zůstat v Holandsku.

Jak týdny mýjely, setkávala jsem se se stále větším odporem vůči své službě. O starou pannu středního věku z Holandska, která chtěla kázat, neměl nikdo zájem. „Proč jste přišla do Ameriky?“ začali se ptát.

„Bůh mě tak vedl. Nemohla jsem jinak než poslechnout.“

„To je nesmysl,“ odpovídali. „Nic takového jako přímé vedení od Boha neexistuje. Zkušenosti dokazují, že musíme používat svůj zdravý rozum. Jestliže jste tu, a nemáte peníze, je to vaše chyba, ne Boží.“

Snažila jsem se uvést argumenty na obhajobu Boha. „Ale Boží vedení je ještě důležitější než zdravý rozum. Jsem si jistá, že mi přikázal, abych přinesla jeho poselství do Ameriky. Mohu prohlásit, že Ježíšovo světlo přemůže i tu nejhlubší temnotu.“

„Na takové věci tu máme kazatele,“ zněla odpověď.

„Jistě, ale mohu vám ze svých vlastních zkušeností z koncentračního tábora potvrdit, že slova těchto kazatelů jsou pravda.“

„Lépe byste udělala, kdybyste zůstala v Holandsku. My už další kazatele nepotřebujeme. Přijíždí sem příliš mnoho Evropanů. Mělo by se jim to zarazit.“

Stále více jsem ztrácela odvahu. Třeba mají ti Američani pravdu. Třeba bych měla jít zpátky do Holandska a vrátit se zase ke svému zaměstnání jako hodinářka. Mé peníze byly pryč a zůstal mi jen ten druhý šek, který mi předtím dal ten americký obchodník. Přesto jsem váhala, zda si ho mám nechat proplatit bez jeho souhlasu. Našla jsem jeho adresu a přišla do impozantní obchodní kanceláře na Manhattanu. Jenže tentokrát nebyl jeho obličej tak přívětivý jako v Holandsku.

„Nevadilo by vám, kdybyste si vybrala váš druhý šek?“ zeptala jsem se.

„Kde mám jistotu, že mi ty peníze vrátíte?“ zeptal se on. „Jste v Americe pět týdnů a zjistila jste, že tu není co dělat. Myslím, že by bylo lépe, kdybyste ten šek prostě vrátila.“

Sebrala jsem všechnu odvahu a odpověděla: „Jsem si jistá, že Bůh tu pro mne práci má. Konám jeho vůli a nějak vám všechny vaše peníze vrátím.“

Pohrdavě zasupěl, šek roztrhl a pak vypsál jiný – na mnohem nižší obnos.

Byla jsem zmatená a pokořená. Měla jsem peníze v Holandsku – zbytek peněz za mou první knihu a malý výnos z obchodu, který jsem prodala. Tyto finanční prostředky však nešlo převést do Ameriky. Vrátila jsem se do svého pokoje a zavřela za sebou dveře. Byl čas na dlouhou poradu s mým nebeským Otcem.

Klečela jsem u postele a modlila se: „Otče, musíš mi z toho pomoci. Když si budu muset na zpáteční cestu do Holandska půjčit, lidi říkají: ‚No tak vidíte, že sliby Bible nejsou reálné. Přímé vedení neexistuje.‘ Otče, pro tvou čest mi z toho musíš pomoci.“

Vzlykajíc jsem padla na postel. Pak, pomalu, jako hluboké poznání, které svítá v srdci člověka, přišla odpověď: „Netrap se o mou čest. O tu se postarám já. Ve dnech, které přijdou, budeš za tyto dny v New Yorku děkovat.“

Od mé domoviny mne dělil veliký oceán. Neměla jsem peníze. Mé přednášky nechtěl nikdo poslouchat. Měla jsem jen vnitřní slovo od Boha, že mne vede. Stačilo to? Mohla jsem jen jít dál – a dál – a dál – pro jeho jméno.

Než jsem šla spát, otevřela jsem svou bibli, svého stálého společníka. Oči mi padly na jeden verš ze Žalmů: „Hospodin má zalíbení... v těch, kdo čekají na jeho milosrdenství“ (Žalm 147,11). Bylo to tenké vlákno, nepatrná nitka – roztažená z nebe až do mého pokojíku v 190. ulici v New Yorku. Chopila jsem se jí celou silou, a tak jsem usnula.

Příštího dne jsem navštívila holandské bohoslužby v jednom newyorském kostele. Mluvil dr. Barkay Wolf a bylo tam hodně Holanďanů, kteří se pak sešli u kávy ve vedlejší sále. Byl mi představen reverend Burggraaff, který křtil naši princeznu narozenou v Kanadě.

„Ten Boom,“ zamyslel se, když uslyšel mé jméno. „Častokrát vyprávím příběh o jedné ošetřovatelce toho jména. V koncentračním táboře prožila zázrak se skleničkou vitamínů, které se nikdy nevyčerpaly. Říkávám to na důkaz, že Bůh dodnes koná své zázraky, jak to činil v dobách Bible. Neznala jste náhodou tu ošetřovatelku? Není to vaše příbuzná?“

Pocítila jsem, jak mi srdce poskočilo radostí. „Není ošetřovatelka,“ odpověděla jsem. „Je hodinářka. A díváte se na ni. To já jsem měla tuto zkušenost v roce 1944.“

„Pak musíte jít se mnou na Staten Island a povědět svůj příběh mému sboru,“ prohlásil.

Dalších pět dní jsem strávila v této příjemné farnosti s reverendem Burggraaffem a jeho paní. Jaká radost jíst zase dobrou holandskou stravu! Předtím jsem se pokoušela zjistit, jak dlouho dokáže člověk existovat při Nedickově snídani za deset centů, která sestávala z šálku kávy, koblihy a skleničky pomerančového džusu konzumovaných ve stoje u pultu. Teď mne Bůh znovu zásoboval, nejen jídlem, ale i novou nadějí. Viděla jsem, že Bůh má zalíbení v těch, kdo doufají v jeho milosrdenství.

O týden později jsem se vrátila na Manhattan. Jak jsem kráčela dolů ulicí, viděla jsem kostel, na jehož dveřích bylo oznámení. Když jsem se přiblížila, viděla jsem, že je to pozvání na Večeři Páně na příští pondělí dopoledne – na Velikonoce.

Po bohoslužbě mi kazatel dal adresu Irvinga Harrise, vydavatele křesťanského časopisu *The Evangel*. Povzbudil mne, abych ho šla navštívit.

Učinila jsem tak. Vlastně jsem šla do jeho kanceláře hned další ráno a mluvila s ním. „Vím, že jdu cestou, kam mě vedl Bůh,“ řekla jsem mu, „ale je tolik těch, kteří prohlašují, že něco takového jako přímé vedení neexistuje.“

„Nevšímejte si jich,“ radil pan Harris. „Bible obsahuje mnoho zaslíbení, že Bůh povede ty, kteří ho poslouchají. Slyšela jste někdy o dobrém pastýři, který své ovce nevede?“

Pan Harris se ptal, zda mám nějaký materiál, který by mohl použít pro svůj časopis. Dala jsem mu kopii jedné své přednášky s tím, aby jí co nejlépe využil.

„Má to jednu nevýhodu,“ vysvětloval. „Nemůžeme to zaplatit. Tento časopis tu je pouze pro šíření evangelia, nikoli pro finanční zisk.“

„To je nádherné!“ prohlásila jsem. „Nacházím se v přítomnosti Američana, který vidí peníze v jejich správné perspektivě.“

Pan Harris mi dal jedno jméno a adresu ve Washingtonu, D.C. Velmi mne nabádal, abych si domluvila schůzku s panem Abrahamem Vereidem a navštívila ho. Tehdy jsem o panu Vereidem nic nevěděla, ale pak jsem objevila, že to je jeden z velkých křesťanských vůdců Ameriky. Byla jsem podezřivá, měla jsem obavu, že mě zase odbývají. Cítila jsem však, že panu Harrisovi mohu důvěřovat a dotáhla jsem to: chopila jsem se této příležitosti a do Washingtonu zavolala.

Pan Vereide mne pozval do Washingtonu jako svého hosta a přijal mne laskavě. Při obědě byli další tři hosté, všechno profesori, kteří mě celý večer zasypávali otázkami. Cítila jsem se jako školačka, kterou si dala vyvolat ředitelka školy. Má angličtina byla nekultivovaná a mé chyby jako by byly křiklavější než kdy předtím. Jak jsem mohla soutěžit s tak učenými muži?

Přesto další odpoledne jsem byla požádána, abych oslovila skupinu žen. Ty mne výslovně prosily, abych s nimi sdílela své zkušenosti z vězení. Tentokrát jsem se cítila doma. Těm jsem určitě mohla říci, co Pán učinil v mém životě.

Přijaly mne vřele – vlastně nadšeně. „Corrie,“ řekla pak jedna z nich, „to je tvoje poselství. Říkej je všude, kam půjdeš.“ Pak mi podala šek, který mi umožnil vrátit všechny peníze, které jsem si vypůjčila v New Yorku.

Náhle se karty obrátily. Místo nicnedělání jsem se musela bránit přepracování. Doporučení Abrahama Vereideho vedlo k tomu, že ze všech stran přicházely telefonické výzvy, abych přišla a sdílela své svědectví. Tyto výzvy přicházely z vesnic i měst, stejně jako velkoměst. Mluvila jsem v kostelech, na univerzitách, ve školách a v klubech. Téměř deset měsíců jsem cestovala po Americe a všude vyprávěla, že Ježíš Kristus je realita i těch nejtemnějších dnů. Říkala jsem jim, že on je odpovědí na všechny problémy v srdcích lidí a národů. Věděla jsem, že tomu tak je kvůli tomu, co pro mne udělal.

Jak se rok chýlil ke konci, vnímala jsem, že Bůh chce, abych se vrátila do Evropy. Stýskalo se mi po domově – po Holandsku, ale tentokrát jsem cítila, že mě vede jiným směrem – do Německa. Do jediné země, které jsem se dšila.

Když jsem opouštěla německý koncentrační tábor, řekla jsem: „Půjdu všude, kam mě Bůh pošle, ale doufám, že nikdy ne do Německa.“ Ted' rozumím, že to byl výraz neposlušnosti. F. B. Meyer řekl: „Bůh nenaplňuje svým Duchem svatým ty, kdo věří v plnost Ducha, ani ty, kdo si ho přejí, ale ty, kdo ho poslouchají.“ Více než cokoliv jiného jsem si přála být naplněna Duchem svatým. Věděla jsem, že nemám jinou volbu než do Německa jít.

*O Hospodinově milosrdenství chci zpívat věčně,
svými ústy v známost uvádět tvou věrnost
po všechna pokolení.*

Žalm 89,1

6 Hudba z prasklých strun

Porážkou Němci ztratili tvář. Jejich domovy byly zničené, a když se dozvěděli o obludnosti Hitlerových zločinů (o nichž mnozí Němci nic nevěděli), byli úplně zoufalí. Po návratu do Vlasti cítili, že nemají proč žít.

Přátelé z Darmstadtu mi pomohli pronajmout bývalý koncentrační tábor. Chtěli jsme ho využít jako domov pro bezdomovce a vysídlence. Nebyl velký, ale bylo tam místo pro asi sto šedesát uprchlíků a brzy byl plný s dlouhým seznamem čekatelů. Úzce jsem spolupracovala na programu luterské církve pro uprchlíky (*das Evangelische Hilfswerk*) v darmstadtském táboře. Ostatné dráty zmizely. Květiny, malby ve světlých barvách a Boží láska v srdcích lidí změnily krutý tábor v útočiště, kde lidé znovu nacházeli cestu zpět do života.

Marienschwestern, luterské Mariino sesterstvo, jehož členky vydaly svůj život službě Pánu a duchovně hledajícím lidem, pomáhalo v práci s dětmi a ženami. Pastoři a členové různých církví pomáhali při stavbě domovů. Já jsem cestovala a pomáhala vybírat peníze pro tuto práci.

Tábor byl přeplněný. Do některých místností bylo nacpáno několik rodin. Všude byl hluk a zmatek, protože rodiny, namnoze bez mužů, kteří zahynuli ve válce, se snažily pokračovat v nejzákladnějších formách života. Často jsem procházela táborem a hovořila s osamělými a zklamanými a snažila se jim přinést naději, útěchu a povzbuzení.

Jednou odpoledne jsem našla jednu starší ženu, skrčenou v rohu jedné velké místnosti. Zřejmě byla v táboře nová. Umístili ji do této velké místnosti spolu s třemi jinými rodinami a řekli jí, že se může zařadit v koutě. Tam se krčila jako spráskané děcko, vybledlý obnošený oděv těsně obepínal její křehké vyhublé tělo. Vnímala jsem, jak je zoufalá z bláznivce všech těch plačících dětí, ale ze všeho nejvíc zdrcená samotným životem.

Šla jsem k ní, sedla jsem si vedle ní na podlahu a zeptala se jí, kdo je. Dozvěděla jsem se, že před válkou byla profesorkou hudby na drážďanské konzervatoři.

Požádala jsem ji, aby mi vyprávěla o svém životě. Věděla jsem, že někdy pomůže, když máme aspoň někoho, kdo je ochoten nás vyslechnout. Řekla mi, že jeden duchovní v blízkém městě jí dovolil hrát na své piano. Dozvěděla se také o několika dětech farmářů z blízkého okolí, které chtěly chodit na vyučování hudby. Avšak dům toho duchovního byl několik kilometrů daleko a dostat se tam šlo jedině pěšky. Všechno to vypadalo tak beznadějně.

„Vy učíte hrát na piano?“ ptala jsem se vzrušeně. „Jsem velká milovnice německého hudebního mistra Johanna Sebastiana Bacha.“

Na okamžik jí zazářily oči. „Chtěla byste mě doprovodit do domu toho duchovního?“ otázala se s velkou důstojností. „Byla bych nanejvýš šťastná, kdybych vám mohla zahrát.“

To bylo velké privilegium, a třebaže jsme musely jít hodně kilometrů pěšky, cítila jsem, že Bůh tu činí něco zvláštního.

Posadila se za rozbité piano. Podívala jsem se na nástroj. I když byl uchráněn bombardování, nebyl ušetřen deště. Přes zdeformovaný rám bylo vidět odhalené struny a všimla jsem si, že některé jsou rezavé. Některé struny byly přervané a zkroucené kolem ostatních. Pedály byly už dlouho utržené a na klávesách nebyla skoro žádná slonovina. Kdyby některé z kláves hrály, byl by to zázrak.

Stará žena vzhledla a zeptala se: „Co byste chtěla zahrát?“

Tiše jsem se modlila, vědouc, že selhání v této chvíli by ji mohlo zdrtit provždy. Pak ke svému vlastnímu údivu jsem se slyšela, jak říká: „Zahrála byste prosím ‚Chromatickou fantazii‘ od Bacha?“

Byla jsem užaslá. Proč jsem této staré ženě vybrala jeden z nejobtížnějších klavírních kusů, a k tomu aby ho zahrála na tak zničeném nástroji? Avšak ve chvíli, kdy jsem to řekla, zahlédla jsem v jejích očích jiskřičku světla a po její unavené tváři se rozhostil slabý úsměv svědčící o tom, že tuto skladbu zná. Přikývla a s neobyčejnou finesou položila prsty na rozbitou klávesnici.

Sotva jsem věřila svým uším. Z toho vlhkého rozbitého starého pianu se linula nádherná Bachova hudba, když její zkušené prsty běhaly nahoru a dolů po rozbitých, oprýskaných klávesách. Do očí mi vstoupily slzy a stékaly mi po lících, když jsem pomyslela na zraněné Německo, kterému zůstaly jen zbytky minulosti, ale stále ještě je schopné hrát překrásnou hudbu. Takový národ přežije, a bude tvořit znovu, pomyslela jsem si.

Když tóny Bacha odezněly, přišla mi na mysl slova staré duchovní písně, kterou napsala slepá skladatelka Fanny Crosbyová:

Na dně lidského srdce, jež zdrtil pokušitel,
leží pohřbeny city, které může uzdravit milost;
struny, jež byly přervány, se znovu rozezní,
když dotkne se jich milující srdce a probudí je láska.

Když jsme se vracely do bývalého koncentračního tábora, v kroku mé společnice byla nová energie. „Je to už hodně roků, co jsem hrála ‚Chromatickou fantazii‘,“ řekla. „Kdysi jsem byla koncertní pianistkou, a mnozí z mých žáků jsou teď vynikající hudebníci. V Drážďanech jsem měla krásný domov, který mi zničily bomby. Musela jsem prehnout a nemohla jsem s sebou vzít ani jednu věc.“

„Ale ne, mýlíte se,“ řekla jsem jí. „Vzala jste si s sebou svůj nejcennější majetek.“

„A co to je?“ ptala se šokována.

„Svou hudbu. Protože co máte v srdci, to vám nemůže nikdo nikdy vzít.“

Pak jsem jí pověděla, čemu jsem se naučila v Ravensbrücku, o Betsiině vidění a o tom, že Boží láska stále stojí, i když všechno ostatní padlo. „V koncentračním táboře nám vzali všechno, co jsme měly. Dokonce nás nechali stát nahé celé hodiny, a nedovolili nám odpočinout si, ale nemohli mi vzít ze srdce Ježíše. On vám dá bohatství, které vám nemůže vzít žádný člověk.“

Mlčky jsme se vrátily do tábora, ale věděla jsem, že Duch svatý se dotýká jejího srdce a připomíná jí věci, které nám člověk nemůže vyrvat. Brzy přišel čas, abych z tábora odešla a přesunula se na jiná pole. Když jsem toho dne odcházela, seděla tato žena ve stejném rohu té místnosti. Nějaký chlapec tam hrál na svou foukací harmoniku, plakalo tam dítě, byl tam hlomoz výkřiků a bouchání kladiva do dřevěné bedny. Místnost byla samý nesoulad a plná disharmonických zvuků, ale ona měla zavřené oči a na tváři slabý úsměv. Věděla jsem, že Bůh jí dal něco, co jí nikdo nemůže vzít – už nikdy.

Po válce bylo Německo plné ran a jizev – ne všechny byly jen na povrchu. V jedné místnůstce darmstadtského tábora jsem našla jednoho německého právníka. Seděl nešťastně v kolečkové židli, pahýly nohou mu vykukovaly zpod přehozu v klíně. Byl plný hořkosti, nenávisti a sebelítosti. Řekl mi, že kdysi byl aktivním členem své luterské církve a jako chlapec zvonil kostelním zvonem ve vesnici, kde bydlel. Teď mu hrozná nespravedlnost války vzala nohy, a on byl zahořklý proti Bohu i člověku.

Cítila jsem se k němu přitahována, protože některé z jeho zkušeností se podobaly mým. Jednou ráno jsem se vypravila speciálně do jeho místnosti s tím, že mu povím něco ze svého života.

Našla jsem ho, jak sedí ve své kolečkové židli a hledí do prázdné zdi. Jeho tvář byla šedá, oči bez života. Nikdy jsem nebyla pro velké úvody, a tak jsem šla přímo k účelu své návštěvy.

„Jediný způsob, jak se zbavit hořkosti, je vzdát se jí,“ řekla jsem.

Pomaloučku se obrátil a podíval se na mne. „Co vy víte o hořkosti?“ zeptal se. „Vy ještě pořád máte svoje nohy.“

Dovolte, abych vám řekla jednu příhodu,“ řekla jsem. „V Holandsku za války ke mně přišel jeden muž a úpěnlivě mě prosil, abych mu pomohla osvobodit jeho ženu. Cítila jsem s ním, a dala jsem mu všechny svoje peníze. Také jsem přesvědčila své přátele, aby udělali totéž. Ale ten muž byl kolaborant, zrádce. Přišel ke mně s jediným cílem – dostat mě do pasti, aby mě nechal uvěznit. Nejenže zradil mě, ale zradil také celou moji rodinu a přátele. Všechny nás poslali do vězení, kde tři členové mé rodiny umřeli. Ptáte se mě na hořkost a nenávist. Vy nenávidíte pouze okolnosti, ale já nenáviděla člověka. Když jsem ve své vlasti seděla ve vězení a čekala na transport do koncentračního tábora v Německu, mé srdce bylo plné nenávisti a hořkosti. Chtěla jsem, aby ten muž zemřel. Já vím, co to je nenávidět. Proto vám rozumím.“

Právník obrátil svou židli ke mně. Naslouchal. „Takže vy jste taky nenáviděla. Co navrhuje – co mám se svou nenávistí udělat?“

„Co bych řekla já, není důležité. Dovolte, abych vám řekla, co vám má co říci Syn Boží: ‚Neboť jestliže odpustíte lidem jejich přestoupení, i vám odpustí váš nebeský Otec; jestliže však neodpustíte lidem, ani váš Otec vám neodpustí vaše přestoupení‘ (viz Matouš 6,14-15). Jestliže odpustíme druhým, naše srdce jsou připravena přijmout odpuštění.“

Právník se neklidně pohnul ve své židli. Když se opřel rukama ve snaze změnit polohu, viděla jsem, jak mu na krku vystoupily svaly. „Když činíme pokání,“ pokračovala jsem, „Bůh nám odpustí a očistí nás. To jsem udělala já s vírou, že když vyznám svůj hřích, Bůh bude věrný a spravedlivý, aby můj hřích očistil a všechny mé nepravosti odpustil.“

Právník hleděl na mne a zakroužil hlavou. „To se snadno řekne, ale moje nenávist je příliš hluboká, než aby šla smýt.“

„Není hlubší než moje,“ odvětila jsem. „Když jsem jí vyznala, Ježíš ji ode mne nejen vzal, ale také mě naplnil láskou – ba schopností milovat mého nepřítele.“

„Tím myslíte, že jste toho muže, který vás zradil a byl odpovědný za smrt vaší rodiny, doopravdy milovala?“

Přisvědčila jsem. „Po válce, když byl odsouzen k smrti, dopisovala jsem si s ním a Bůh mne použil k tomu, abych mu před popravou ukázala cestu spasení.“

Právník zakroužil hlavou. „Jaký zázrak! Jaký zázrak! Vy si myslíte, že tohle může Ježíš udělat s člověkem? To si musím pořádně promyslet.“

Protože jsem se naučila nestrkat člověka dál, než kam ho dovedl Bůh, popřála jsem svému příteli „S Bohem“ a vrátila se do svého pokoje.

O rok později jsem byla v Darmstadtu znovu. Moji přátelé dali tomuto muži auto se speciálním příslušenstvím, takže mohl řídit bez nohou. Přijel mi naproti na nádraží, aby mě dovezl do tábora. Když jsem nasedla do vozu, smál se mému vylekanému pohledu.

„Učila jste mě, že Ježíš je vítěz,“ řekl. „Tak teď se určitě nebudete bát jet s mužem, který nemá nohy.“

„Máte pravdu,“ odpověděla jsem. „Nebudu se bát. Jsem tak ráda, že vás zase vidím. Jak se máte?“

„Dobře. Musím vám hned na začátku říci, že svou hořkost jsem vydal Bohu. Činil jsem pokání a Pán udělal právě to, co jste řekla. Odpustil mi a mé srdce naplnil svou láskou. Teď pracuji v uprchlickém táboře a chválím Boha, že si může použít dokonce beznohého, když se mu poddá.“

Odmlčel se a pak pokračoval: „Ale je tu něco, co musím vědět. Když jste odpustila svým nepřítelům, bylo to vyřízeno jednou provždy?“

„Ó ne,“ odpověděla jsem. „Právě tento měsíc jsem měla smutnou zkušenost s přáteli, kteří se zachovali jako nepřítelé. Něco slíbili, ale svůj slib nedodrželi. Vlastně mě pořádně využili. Přesto jsem svou hořkost vydala Pánu, prosila o odpuštění a on ji vzal.“

Auto poskakovalo po hrbolaté cestě, ale právník se soustředil více na mne nežli na řízení. „Zmizela tedy ta hořkost úplně?“

„Ne, hned další noc, o čtvrté hodině jsem se probudila a moje srdce bylo znovu plné hořkosti. Přemýšlela jsem: *Jak se mohla moje drahá přítelkyně takhle zachovat?* Znovu jsem to přinesla Pánu. Naplnil mé srdce svou láskou. Ale další noc se to zase vrátilo. Tak mě to srazilo. Bůh si mě často použil k tomu, abych lidem pomohla milovat jejich nepřátele, a vždy jsem mohla vydávat svědectví o tom, co udělal v mém životě; ale teď jsem se cítila poražena.“

„Pak jsem si vzpomněla na Efezským 6,10-20, kde Pavel popisuje ‚Boží výzbroj‘. Říká tam, že i když se dostaneme do slepé uličky, náš základ přesto stojí. Já se dostala do slepé uličky, a tak jsem se rozhodla postavit se na svém základě – a hořkost a zášť ode mne odešly.“

„Corrie ten Boom nedokáže vítězit bez Pána Ježíše. Potřebuju Pána každou chvíli. A naučila jsem se, že jsem na něm absolutně závislá. Tím mě obohatil.“

Zrovna jsme přijížděli k uprchlickému táboru. Můj přítel právník zaparkoval před budovou, vypnul motor a pohlédl na mne s širokým úsměvem. „Jsem rád, že jsem tohle slyšel,“ řekl, „protože někdy se moje stará hořkost vrací. Teď prostě budu stát na svém základu, prohlašovat Ježíšovo vítězství nad strachem a záští a milovat dokonce i tehdy, když nechci.“

Můj přítel se dobře naučil tajemství vítězství. Přichází skrze poslušnost.

*...Boží láska je vylita do našich srdcí
skrze Ducha svatého,
který nám byl dán.*

Římanům 5,5

7 Milujte své nepřátele

Bylo to v jednom kostele v Mnichově, kde jsem ho spatřila – plešatého zavalitého muže v šedém svrchníku, hnědý plstěný klobouk svíral v rukou. Lidé se tlačili ven z přízemní místnosti, kde jsem právě mluvila, posouvali se kolem řad dřevěných židlí ke dveřím vzadu. Byl rok 1947 a já přišla z Holandska do poraženého Německa s poselstvím, že Bůh odpouští.

Byla to pravda, kterou v této zatrpklé vybombardované zemi potřebovali slyšet nejvíce, a já jim předložila obraz, který mi utkvěl v mysli a který jsem si oblíbila. Možná proto, že Holanďanově myslí moře není nikdy vzdálené, ráda jsem myslívala na to, že právě tam byly uvrženy naše odpuštěné hříchy. „Když své hříchy vyznáme,“ řekla jsem, „Bůh je uvrhne do nejhlubšího oceánu, jsou navždy pryč. A i když pro to nemohu najít verš v Písmu, věřím, že Bůh tam pak dá nápis, který říká: ‚RYBOLOV ZAKÁZÁN‘.“

Zíraly na mě vážné tváře, neodvažující se docela uvěřit. Po přednáškách v roce 1947 nebyly v Německu žádné otázky. Lidé v tichosti vstávali, v tichosti si sebrali své věci, v tichosti opouštěli místnost.

A právě tehdy jsem ho uviděla, jak se prodírá proti proudu kupředu. V jednom okamžiku jsem viděla svrchník a hnědý klobouk, v následujícím modrou uniformu a čepici se štítkem, na níž byla lebka se zkříženými hnáty. Najednou se to vrátilo: ta ohromná místnost s ostrými světly nad hlavou; ta smutná hromada šatstva a bot na podlaze uprostřed; ta hanba kráčet nahá kolem tohoto muže. Před sebou jsem viděla křehkou postavu své sestry, ostře vystupující žebra pod kůží tenounkou jako pergamen. *Betsie, jak jsi byla hubená!*

To místo byl Ravensbrück a muž, který si teď razil cestu kupředu, byl dozorce, jeden z nejkrutějších.

Ted' byl přede mnou, ruce vztažené: „Krásné poselství, Fräulein! Jak dobré je vědět, že – jak říkáte – všechny naše hříchy jsou na dně moře!“

A já, která mluvila tak nenuceně o odpuštění, jsem se raději hrabala ve svém zápisníku, než abych se dotkla té ruky. Nepoznal mne, ovšem – jak by si vzpomněl na jednu vězeňkyni mezi tisícovkami žen?

Já si ho však pamatovala, i tu koženou rukojeť biče houpající se na jeho opasku. Stála jsem tvář v tvář jednomu ze svých vězňů a připadalo mi, že mi tuhne krev.

„Ve své řeči jste se zmínila o Ravensbrücku,“ řekl. „Byl jsem tam dozorcem.“ Ne, nepamatoval si mne.

„Ale od té doby,“ pokračoval, „jsem se stal křesťanem. Víím, že Bůh mi ty kruté věci, co jsem tam dělal, odpustil, ale rád bych to slyšel i z vašich úst. Slečno,“ – znovu natáhl ruku – „odpustíte mi?“

A já tam stála – já, jejíž hříchy musel Bůh znovu a znovu odpouštět – a nemohla jsem odpustit. Betsie tam umřela – mohl by vymazat její pomalou hroznou smrt jen tak na požádání?

Nemohlo to trvat mnoho vteřin, co tam stál – s rukou vztaženou – ale mně to připadalo jako celé hodiny, když jsem zápasila s tou nejtěžší věcí, kterou jsem kdy musela udělat.

Protože udělat jsem to musela – to jsem věděla. Poselství, že Bůh odpouští, je spojeno s předchozí podmínkou, že odpustíme těm, kteří nám ublížili. „Jestliže neodpustíte lidem jejich provinění,“ říká Ježíš, „ani vám nebeský Otec neodpustí vaše provinění.“

Zнала jsem to nejen jako Boží přikázání, ale jako každodenní zkušenost. Od konce války jsem měla v Holandsku domov pro oběti nacistické brutality. Ti, kteří byli schopni odpustit svým dřívějším nepřítelům, byli také schopni vrátit se do života venku a bez ohledu na své fyzické šrámy znovu budovat svůj život. Ti, kdo si svou hořkost pěstovali, zůstali invalidy. Tak jednoduché to bylo – a tak strašné.

A přesto jsem tam stála a chlad mi svíral srdce. Jenže odpuštění to nejsou city – to jsem věděla také. Odpuštění je akt vůle, a vůle může fungovat bez ohledu na teplotu srdce. „Ježíši, pomoz mi!“ modlila jsem se tiše. „Já mohu zvednout ruku. Tolik mohu. Ty dodej city.“

A tak dřevěně, mechanicky jsem vrazila svou ruku do té, která byla napřažena ke mně. A když jsem to udělala, stalo se něco neuvěřitelného. Do ramene mi vjel proud, postupoval dolů paží, vskočil do našich spojených rukou. A pak se zdálo, že toto uzdravující teplo proudí celou mou bytostí, a vehnalo mi slzy do očí.

„Odpouštím ti, bratře!“ zvolala jsem. „Z celého srdce.“

Dlouho jsme si tiskli ruce, bývalý dozorce a bývalá vězeňkyně. Nikdy jsem nepoznala Boží lásku tak intenzívně jako tenkrát. Avšak i tak jsem poznala, že to není moje láska. Já se snažila, ale neměla jsem tu sílu. Byla to síla Ducha svatého, jak je to zaznamenáno v listu Římanům 5,5: „...neboť Boží láska je vylita do našich srdcí skrze Ducha svatého, který nám byl dán.“

*Plný Ducha svatého vrátil se Ježíš od Jordánu;
Duch ho vodil po poušti... Ježíš se vrátil*

*v moci Ducha do Galileje a pověst o něm
se rozšířila po celém okolí.*

Lukáš 4,1-14

8 V moci Ducha

Když jsem stála na nádraží v Basileji ve Švýcarsku a čekala na svá zavazadla, najednou jsem si uvědomila, že nevím, kam mám jet. Deset let po propuštění z vězení jsem cestovala po celém světě podle Božích pokynů. Mnohokrát jsem nevěděla, proč mám na určité místo jít, dokud jsem tam nepřišla. Stalo se mi téměř druhou přirozeností nedělat si své plány a pak žádat Boha o podpis. Spíše jsem se naučila čekat na Boží plán a pak napsat své jméno do programu.

Tentokrát to však bylo jiné. Najednou jsem byla v Basileji a neměla tušení, proč nebo s kým se mám spojit. Kromě toho jsem byla unavená. Byla jsem utahaná z toho, že jsem musela každou noc spát v jiné posteli a pořád žít z kufru. V srdci jsem cítila paniku. Sedla jsem si, snažíc se vzpomenout si, ke komu jdu. Bylo to snad tím, že ve věku šedesáti tří let jsem byla tak přepracovaná, že mi vynechávala paměť? Anebo – ještě hůře – vzdálil se Bůh ode mne a nechal mne na nějakou dobu kráčet samotnou?

V kufru jsem našla jakousi adresu. Nic pro mě neznamenal, ale bylo to jediné, podle čeho jsem musela dál. Jela jsem tam taxikem, ale lidé na té adrese byli úplně cizí a nikdy o mně neslyšeli. Teď už jsem byla zoufalá a trochu vyděšená.

Ti lidé mi řekli o dalším muži, s kterým bych se mohla spojit. Ten by snad věděl, kdo jsem a proč jsem přišla do Basileje. Vzala jsem si další taxi, ale ani tento pán nebyl s mou prací obeznámen.

Deset let mne Pán vodil krok za krokem. Nikdy jsem nebyla zmatená ani ustrašená. Teď jsem byla zmatená i ustrašená – neschopná rozpoznat Boží přítomnost. Nepochybně mne stále ještě vedl. Jako pilot, který vletí do mraků, měla jsem se teď spolehnout na navigační přístroje, a ne na to, co vidím, ale rozhodla jsem se otočit a vrátit se domů do Holandska a tam vyčkávat další příkazy.

Letadla pro silnou bouři nelétala. Musela jsem cestovat vlakem. Když jsem přijela do Haarlemu, zamířila jsem k telefonu blízko nádraží, abych zavolala Zonneduin, dům, kde jsem měla bydlet na předměstí Bloemendaalu.

Na cestě k telefonní budce jsem však na mokřém chodníku uklouzla, a než jsem se nadála, rozplácla jsem se na ulici. Ostrá bolest mi projela bokem a nebyla jsem schopná vstát.

„Ó Pane,“ modlila jsem se, „polož svou ruku na můj bok a vezmi tu hroznou bolest.“

Bolest okamžitě zmizela, ale stále ještě jsem nebyla schopná vstát. Hodní lidé mi pomohli k taxíku, kde se mne jeden strážník zeptal, zda mi může nějak pomoci.

„Jak se jmenujete?“ zeptal se.

„Corrie ten Boom.“

Zdalo se, že je překvapený, a ptal se mne dál: „Nejste vy členkou rodiny toho jména, kterou jsme zatkli asi před deseti lety?“

„Ano, přesně tak.“

Za války byli mnozí dobří holandské strážníci ve službách gestapa. Zůstávali tam výlučně za tím účelem, aby mohli pomáhat politickým vězňům. Tento muž měl službu toho dne, kdy zatkli moji rodinu.

„Moc mě mrzí, že jste měla tu nehodu,“ řekl s účástí, „ale jsem rád, že se vámi znovu setkávám. Nikdy nezapomenu na tu noc na policejní stanici. Všichni jste tam seděli nebo leželi na podlaze. Byl tam váš starý otec se všemi svými dětmi a mnoha vašimi přáteli. Často jsem svým kolegům vykládal, že té noci bylo na stanici ovzduší pokoje a radosti, jako byste šli na nějakou slavnost, a ne do vězení a na smrt.“

Odmlčel se a podíval se na mne laskavě, jako by se snažil rozpomenout se na můj obličej. „Váš otec – než se pokusil usnout – řekl: ‚Pomodleme se společně‘. A pak četl Žalm 91.“

„Vy si to pamatujete!“ vykřikla jsem. Po desíti letech si tento strážník pamatoval, který žalm můj otec tehdy četl.

Na letný okamžik – když jsem seděla v tom starém taxíku na haarlemské ulici, zatímco déšť šlehal do střechy – jsem se poddala bolesti vzpomínek na minulost. Právě v tomto městě jsme byli zatčeni. Vězení bylo vlastně jen kousek od místa, kde jsem teď seděla. Tehdy to bylo naposledy, co jsme byli jako rodina pohromadě. Do desíti dnů byl otec mrtev. Později pak Betsie. Všichni byli pryč. A teď – po desíti letech – tento strážník si to stále pamatoval.

Kdo v úkrytu Nejvyššího bydlí, přečká noc ve stínu Všemohoucího.

1. verš

Teď to poselství bylo jasné. Ačkoli tu nebylo světla, které by mne vedlo, zůstávala jsem stále ještě v Boží vůli. Vlastně, když člověk bydlí ve stínu Všemohoucího, nebude tam světlo, ale jen proto, že Boží přítomnost je tak blízko. Opřela jsem se zpět do sedadla. „Drahý Bože, když na mne přišel tento stín, myslela jsem, že jsi odešel. Teď rozumím, že to bylo proto, žes ke mně přicházel blíž a blíže. Dychtivě očekávám, co pro mne připravuješ, ať už je to cokoli.“

Dychtivá jsem byla, to ano, ale ne zas tak trpělivá. Rentgen ukázal, že moje kyčel není zlomená, pouze zle pohmožděná. Lékař řekl, že budu muset zůstat v posteli několik týdnů, aby se to uzdravilo. Z kliniky mne vzali do Zoneduinu, kde mne uložili do postele, neschopnou pohybovat se či obrátit se bez pomoci ošetřovatelky.

Byla jsem velmi netrpělivým pacientem. Měla jsem jen pět dní na to, abych se dostala na studentskou konferenci v Německu, a jak dny utíkaly a já si uvědomovala, že můj bok se neléčí dostatečně rychle na to, abych konferenci stihla, stávala jsem se stále nedůtklivější.

„Copak není v celém Haarlemu křesťan, který by se mohl modlit za mé uzdravení?“ ptala jsem se.

Přátelé poslali pro určitého duchovního, o němž bylo známo, že klade ruce na nemocné, aby byli uzdraveni. Ještě to odpoledne vstoupil do mého pokoje.

Když stál vedle mé postele, řekl: „Je ve vašem životě nějaký nevyznaný hřích?“

„Co je to za otázku?“ pomyslela jsem si. Domnívala jsem se, že souhlasí s tím, že přijde a bude se za mě modlit, ale měl právo být tak osobní, pokud šlo o mé hříchy a postoje? Přesto jsem se nemusela dívat daleko. Netrpělivost, s jakou jsem jednala se svou ošetřovatelkou a náročnost, s níž jsem vymáhala její služby – to bylo zlé, velmi zlé. Požádala jsem ji, aby přišla do pokoje, a činila jsem ze svého hříchu pokání. Poprosila jsem ji i Boha o odpuštění.

Uspokojen pak tento jemný muž vztáhl ruce a vložil je na mou hlavu. Bylo to teprve rok, co zemřela moje sestra Nollie. Od té doby bylo mé srdce zlomeno žalem. Měla jsem pocit, že jsem zůstala úplně sama, a věděla jsem, že nejistota, kterou jsem prožívala, přispěla k tomu, že jsem teď v téhle posteli, a ne v Německu se studenty. A přece, když tento vysoký pěkný muž položil na mne ruce a modlil se, pocítila jsem, jak mnou prochází ohromný proud síly. Jak ohromná radost! Smutek mne opustil a já chtěla zpívat s Davidem:

Můj žal změnils v taneční rej, svlékls se mne žíněné roucho,
opásal jsi mne radostí. Žalm 30,12

Všude kolem sebe jsem cítila přítomnost Pána Ježíše a cítila jsem, jak jeho láska proudí mnou a nade mnou, jako bych byla ponořena v oceánu milosti. Moje radost rostla tak, až jsem se nakonec modlila: „Už dost, Pane, už dost.“ Cítila jsem, jako by se mi mělo rozskočit srdce, tak velká byla ta radost. Věděla jsem, že to je ta nádherná zkušenost, kterou zaslíbil Ježíš – křest v Duchu svatém.

Pohlédla jsem na muže, který se za mne modlil. „Mohu teď chodit?“ zeptala jsem se.

Smál se. „Nevím. Víám jenom, že jste žádala o plný pohár – a Bůh vám dal oceán.“

O deset dní později jsem byla na cestě do Německa, pozdě, ale stále ještě přetékající radostí. Teprve po příjezdu jsem si uvědomila, proč si Bůh vybral právě tu dobu k tomu, aby mne naplnil svým svatým Duchem. V Německu jsem se totiž poprvé setkala tváří v tvář s mnoha lidmi, kteří byli pod vlivem démonů. Kdybych šla ve vlastní síle, byla bych v koncích. Teď, když jsem šla v moci Ducha svatého, Bůh skrze mne mohl konat mnohá osvobození, když jsme poroučeli démonům, aby ve jménu Pána Ježíše Krista vyšli.

Ježíš zvláště varoval své následovníky, aby se nepokoušeli sloužit v jeho jménu bez jeho moci. Jak jsem zjistila na základě své zkušenosti z Basileje, snažit se konat Pánovo dílo ve své vlastní síle je ta

nejchaotičtější, nejvíce vyčerpávající a neúnavnější práce. Jste-li však naplněni Duchem svatým, pak Ježíšova služba z vás přímo plyne.

To byl počátek nového duchovního požehnání, které mne každý den přivádí k tomu, že chodím s Pánem Ježíšem stále úžeji. Teď, ať kráčím v jasném světle jeho přítomnosti nebo se ukrývám *ve stínu* Všemohoucího, vím, že On je nejen se mnou, ale je i ve mně.

...ten, který je ve vás, je větší než ten, který je ve světě.

1. list Janův 4,4

Byť se mi dostalo jíti údolím stínu smrti...

Žalm 23,4 BK

9 Conny

Po dvanácti letech, co jsem cestovala sama, se na mých cestách po širém světě ke mně někdo připojil. Pán viděl mou potřebu a naplnil ji v osobě Conny van Hoogstraten, krásné mladé Holanďanky, která se stala mou první stálou společnicí na cestách. Setkala jsem se s ní při jedné ze svých návštěv v Anglii. Pracovaly jsem dobře jako tým (tím nechci říci, že jsme neměly potíže – jak se děje vždy, když lidé spolupracují tak úzce). Přesto tyto tvrdé okamžiky posloužily k tomu, že nás vedly blíže k Ježíši, když jsme se učily chodit navzájem ve světle. Ano, Jan 1,7-9 se tu stal realitou a Pán si použil Conny v životě nesčetných lidí po celém světě, aby jim ukázal radost z chození ve světle a aby je této radosti učil.

Hodně jsme se spolu nasmály, protože Pán dal Conny nakažlivý smysl pro humor a šťastný smích. Jedním ze zvláštních obdarování Conny byla schopnost proměnit dům v domov. Lidé vždy nacházeli otevřené dveře a rychle se spřátelili. My dvě jsme byly tak rozdílné, ale Pán si nás zformoval v tým, který byl způsobilý konat jeho dílo. Nikdy nezapomenu na ten den – teď je to téměř osm let – kdy mi Conny řekla o někom jiném, kdo vstoupil do jejího života, a že bychom se měly modlit za novou partnerku. To byl jeden z těch velmi nesnadných dní. Nejlepší, co jsem mohla udělat, bylo jít na dlouhou procházku. Prožívala jsem více než kdykoli předtím, jak jsem závislá na Conny a že ji miluji jako vlastní sestru. Nemohla jsem pochopit, co tím Pán sleduje, ale při této procházce jsem Conny odevzdala Pánu a také se mu nově odevzdala sama a celou svou existenci světila jemu, který ví, co je nejlepší. Conny byla v dobrých rukou, tak proč mu nedůvěřovat, pokud šlo o budoucnost? Ty poslední roky, co jsme byly spolu, se tak lišily od všech ostatních!

V tom posledním roce, kdy jsme byly spolu, mi Pán jasně ukázal, že mám jít do Vietnamu. Probíraly jsme to s Conny a ona mi sdělila, že její snoubenec není pro to, aby tam šla, a tak jsme se musely poohlédnout po někom jiném. Byl počátek jara a náhodou jsem potkala jednoho dobrého bratra v Pánu, který mi sdělil, že Pán ho již předtím povolal, aby také šel do Vietnamu. Radovala jsem se a děkovala Pánu, když jsme plánovali společnou cestu. Tím mladým mužem byl bratr Andrew. Osvědčil se jako velmi dobrý společník na cestách. Ve Vietnamu mi Pán dal velmi hezkou ošetřovatelku, která pracovala u W.E.C. Ta se o mne starala, když jsem cestovala, zatímco bratr Andrew byl na dalších výpravách na velmi nebezpečná místa.

Nikdy nezapomenu na tu velikou nouzi, kterou jsem viděla v nemocnicích a na jiných místech, která jsem navštívila. Místo abych všechnu tu nouzi přinesla Ježíši, držela jsem ji ve svém obtíženém a sklíčeném srdci. Jak jsem mohla být tak pošetilá! S tímto obtíženým srdcem a bolavým tělem jsem měla jít do Indonésie. Přesto Pán působil a lidé byli ke mně velmi laskaví a všelijak mi pomáhali, ovšem nejšťastnější chvíle byla, když jsme přistáli v Amsterdamu. Rychle jsme jeli do Soestdijku, kde mi dala k dispozici svůj byt velmi drahá přítelkyně Elisabeth van Heemstra (právě tehdy pracovala v Jeruzalémě). To byl velký dar od Pána! Neměla jsem místa, které bych doopravdy mohla nazvat domovem, ale teď jsem jedno měla – a jaký to byl přístav! Překrásné okolí v tiché části města. Tam jsme s Conny strávily poslední společné měsíce. Byl to vzácný čas. Conny byla zaneprázdněna přípravami svatby a nového domu, do kterého se měla s manželem nastěhovat. Mnozí přátelé ze starých časů se zastavovali, aby nás pozdravili. Hodně jsme rozmlouvali a modlili se a důvěřovali jsme, že Pán obstará novou partnerku před sňatkem Conny.

Jak předivné jsou jeho cesty! Pán odpověděl na naše modlitby a dal mi jinou holandskou společnici. Jmenuje se Ellen de Kroon, diplomovaná zdravotní sestra, která velmi miluje Pána. Nikdy nezapomenu na to, jak mne Ellen poprvé navštívila. Byli tam také Conny a její snoubenec. Byl krásný červnový den a rozhodli jsme se, že si sedneme venku na balkón. Chvíli jsme rozmlouvali, když si Ellen povšimla, že mi začíná být zima. A tak vstala a zeptala se mne, kde by mohla najít nějakou šálu, a přehodila mi ji přes ramena. Všimla jsem si obličeje Conny. Přímo zářil a její oči jako by říkaly: „Vidíš! Modlila ses za ‚někoho‘, kdo by se o tebe staral a miloval tě – a tady ji máš!“ To bylo svědectví i pro Conny: věděla, že místo po ní zaujme Ellen.

O svatebním dnu Conny, 1. září 1967, zaplnil Pán prázdné místo po Conny. Dal mi Ellen, vysokou plavovlasou ošetřovatelku. Conny s manželem bydleli nedaleko nás a Conny věnovala hodně času tomu, aby pomohla Ellen s prací. Téměř rok poté, co se Conny provdala, musel její manžel odjet na několik týdnů do Indie. V té době mě Conny doprovázela do Spojených států kvůli zahájení práce na knize *Útočiště*, zatímco Ellen se starala o práci v Holandsku. Ano, byla to Conny, jež začala psát na stroji tuto knihu, která už byla požehnáním pro tolik životů po celém světě. Věděla jsem, že miluje práci, kterou děláme, ale také postrádala svého manžela. Bylo to tak dobré, že jsme ho denně mohly předkládat Pánu! Pán naše modlitby vyslyšel a manžel Conny se bezpečně vrátil do Holandska, zatímco já pokračovala v cestách se svou novou společnicí Ellen.

Uplynuly dva roky a dozvěděly jsme se, že Conny onemocněla. Vrátily jsme se do Holandska a šly jsme ji navštívit do nemocnice. Věděla jsem, že je velmi nemocná, protože prodělávala terapii, která ukazovala, že jde o smrtelnou chorobu – ledaže by Pán udělal zázrak. Když jsme vešly do jejího pokoje, bylo to, jako bychom vstoupily do květinové zahrady – uprostřed byla Conny, téměř spící. Vedle ní seděl její manžel. Toho dne ji její odborný lékař informoval o její nemoci a o tom, že není naděje. Conny byla připravena odejít a být se svým Pánem a Spasitelem, ale podstoupit tuto cestu úplně sama bylo tak těžké. Žádal by to Ježíš od ní?

Pomaloučku řekla: „Podnikla jsem v životě hodně cest, ale vždycky se mnou někdo byl. Když jsem byla malá, byla tu maminka; na mnoha cestách se mnou byla Corrie a teď je se mnou můj manžel. Ale na tuto cestu – kdo se mnou půjde?“

Její manžel ji jemně uchopil za ruku a řekl: „Conny, tu je má ruka, a jakmile si pro tebe přijde Ježíš, odevzdám tvou ruku Jemu!“

Conny neodpověděla, ale její tvář vyhlížela spokojeně. Náhle se k nám obrátila a požádala nás, abychom jí zazpívali Žalm 23. Polkla jsem a prosila Pána, aby mi pomohl připojit se k zpěvu ostatních, ale vynechali jsme větu „Byť se mi dostalo jíti údolím stínu smrti...“

Když jsme dozpívali, Conny řekla: „Zapomněli jste jednu větu – zazpívejte ji, prosím!“

Tak jsme zpívali „Byť se mi dostalo jíti údolím stínu smrti,“ a po tvářích nám tekly slzy. Pak Conny vzpomínala na všechny přátele po celém světě, které jsme poznali a zamilovali si je, a poprosila mne, abych je pozdravovala. Začali jsme se modlit. Conny vložila ruce na hlavu Ellen a řekla: „Bud'... věrná až do smrti, a dám ti korunu života“ (Zjevení 2,10).

Conny zemřela vítěznou smrtí. Její život přinesl hojné ovoce. Mnoho lidí připravila na setkání s Mistrem, naším Pánem Ježíšem Kristem, který ji přišel zavolat domů, aby s ním byla navždy.

*Ty, kdo uvěří, budou provázet tato znamení:
Ve jménu mém budou vyhánět démony...*

Marek 16,17

10 Autorita nad démony

Celé týdny jsem cestovala po Východní Evropě: Rusko, Polsko, Československo, a mluvila v mnoha domácích skupinách - a příležitostně dokonce v kostele. Tehdy bylo ve Východní Evropě otevřeno ještě hodně kostelů, i když komunisté velmi přísně hlídali, kdo smí mluvit a co mluví. Přesto mi jako neškodné staré Holanďance občas dovolili promluvit v jedné z církví.

Jako zázrakem jsem dostala pozvání, abych promluvila na sérii shromáždění ve velké katedrále v jednom velkém komunistickém městě. Zjistila jsem, že tamní pastoři milují Pána a ztracené duše nesou jako těžké břímě.

Prvních několik večerů jsem mluvila o hojném životě v Ježíši Kristu – o radosti, nevýslovné lásce a pokoji, který převyšuje všeliký lidský rozum. Bylo to, jako by mne Duch svatý prováděl zásobárnou hojné radosti, kterou vlastníme, když známe Ježíše. Velmi podrobně jsem líčila vzácná zaslíbení, která nám jsou dána v Kristu.

Cosí tu však nesedělo. I když se někteří lidé radovali, většina prostě seděla v lavicích jako přibita. Byli jako spoutaná zvířata umírající hladem, ale neschopna dostat se k potravě. A čím více jsem se jim pokoušela dávat, tím více jsem si uvědomovala, že jejich srdce jsou spoutána, takže z jídla, které jsem jim nabízela, nemohou okusit.

Každý večer jsem se vracela do svého pokoje s těžkým srdcem, neboť jsem poznala, že ačkoli tito drazí lidé chtěli přijmout, co jsem jim dávala, nemohli. „Je to, jako by ďábel kolem nich držel plot, takže se k nim nemůžeš dostat,“ řekla má společnice na cestách.

„Mohlo by to být, že je drží svázané démony?“ divila jsem se.

Otevřela jsem svou bibli a četla: „V mém jménu budou vyhánět ďábly.“

„Pane, co mám dělat?“ volala jsem.

„Poslechni mne!“ přišla odpověď.

„Ale jak, Pane? Je jich tolik, kteří jsou svázáni démonskými mocnostmi, a já se nemohu setkat s každým jednotlivcem.“

„Kde jsem řekl, že můžeš jednat jen s jednotlivci?“ zeptal se.

Byla jsem zmatena a vrátila jsem se k jeho Slovu. Ujasnilo se mi, že Pán chce, abych v jeho jménu poslala všechny ty zlé duchy pryč. Věděla jsem ovšem, že takováto duchovní služba je v komunistických zemích zakázána.

Ten večer byl posledním večerem série shromáždění. Velká katedrála byla nabitá lidmi, ale bylo to stejné jako při všech ostatních večerech. Nebyli schopni přijmout, co jsem jim dávala. Znovu jsem mluvila o Ježíši Vítězi. „Na světě budete mít soužení, ale doufejte, já jsem přemohl svět.“ (viz Jan 16,33) Seděli jako kamenné sochy, neschopni uchopit Pánovu radost.

Věděla jsem, že Bůh mne volá k činu. Třásla jsem se, ale neměla jsem jinou volbu. „Přátelé, musím na chvíli přerušit své poselství,“ řekla jsem. „Mnozí z vás nemohou uchopit hojnost, kterou nám Pán tento večer nabízí. Drží vás v poutech služebníci satana.“

Pak jsem poslechla. Zhluboka jsem se nadechla, vyslala poslední rychlou modlitbu a nahlas jsem zvolala: „Ve jménu Ježíše Krista poručím všem temným mocnostem, které brání těmto lidem přijmout Boží požehnání, aby zmizely. Odejděte! Vyjděte ze srdcí těchto lidí. Vyjděte z tohoto chrámu. Odejděte na místo, kam vás posílá Bůh!“

Pak jsem zavřela oči, zvedla ruce a modlila se: „Pane, přikryj nás teď svou drahou krví. Amen.“

Bála jsem se, ale cítila jsem jistotu. Věděla jsem, že mi to přikázal Bůh. Pak, když jsem otevřela oči a rozhlédla se po ohromném shromáždění, uviděla jsem, že se stal zázrak. Lidé, kteří předtím byli spoutáni, teď ožili. Začali se radovat, a jak jsem pokračovala ve svém poselství, vnímala jsem, jak jejich dychtivá srdce pijí živou vodu, kterou jsem před ně vylévala.

Po bohoslužbě jsem se podle programu měla setkat s velkou skupinou místních pastorů, kteří navštívili toto shromáždění. Než jsem se mohla odtrhnout od zástupu lidí, kteří přišli dopředu promluvit se mnou, a dostat se do zadní místnosti, pastoři se už shromažďovali. Jejich rozmluva byla velice vážná.

„Jak jste to mohla udělat?“ otázal se mne jeden z nich, jakmile jsem vstoupila do místnosti. „Komunisté nedovolují mluvit o démonech!“

„Musela jsem poslechnout Boha,“ odpověděla jsem pouze.

Pastoři diskutovali dál o shromáždění. I oni viděli tu svázanost. I oni pocítili to uvolnění, když démoni byli vymítnuti. Byli tam však někteří, kteří studovali psychologii, a jiní, kteří studovali démonologii. Pustili se do prudké diskuse na toto téma. Já nic z toho nestudovala. Věděla jsem jen, že Bůh mi přikázal, abych použila svou autoritu ve jménu Ježíše. A tak jsem se stáhla, zatímco kolem mne vířila hádka.

Nakonec jeden z pastorů řekl: „Známe Boží sliby i Boží příkaz, ale kdo z nás byl kdy ochoten uposlechnout Marka 16,17: ‚Ty, kdo uvěří, budou provázet tato znamení: Ve jménu mém budou vyhánět demony...‘?“

Rozhostilo se dlouhé trapné ticho. Když se Bible střetne s lidskou teologií, vždy to vyvolá napětí. Pak pastor pokračoval: „Bůh dal dnes večer Corrii milost uplatnit Ježíšovu autoritu a v jeho jménu demony vyhnat. Místo celého toho hádání bychom měli být vděční.“

Tím schůze pastorů skončila, ale ach, jaké lekci jsem se toho večera naučila! Je tragické být v blízkosti lidí, zejména Božích mužů, kteří neuznávají skutečnost, že jsme obklopeni nejen anděly, ale také mocnostmi temnosti.

Jednou se mne kdosi zeptal na mé mínění o misionářích v určité zemi. Má odpověď zněla: „Vydali všechno, ale nevzali všechno. Vydali domovinu, čas, peníze, luxus a ještě více, ale nevzali vše z bezmezných zdrojů Božích slibů. Mnozí nevědí o dvou cenných Božích zbraních: o moci Ježíšovy krve – a o legálním právu každého křesťana používat předivné jméno Ježíše k vyhánění démonů!“

V knize *War on the Saints* (Boj proti svatým) napsala paní Jessie Penn-Lewisová: „...když existenci zlých duchů uznávají pohané, misionář se na to obvykle dívá jako na ‚pověru‘ a nevědomost, zatímco nevědomost je často na straně misionáře, kterého kníže mocnosti v ovzduší oslepil, takže nevidí zjevení dané v Písmu, jež se týká satanských mocností.“

Potřebujeme uznat nepřítel, abychom nad ním mohli zvítězit. Vyvarujme se ovšem chyb, které popisuje C. S. Lewis v knize *Screwtape Letters* (Rady zkušeného ďábla). Říká: „Ve vztahu k ďáblům se lidé mohou dopustit dvou stejně závažných chyb. První z nich by bylo nevěřit v jejich existenci. Druhou chybou je v ně věřit a současně mít o ně přílišný a nezdravý zájem. Ďáblové sami mají z obou těchto chyb stejně velkou radost a vítají mezi sebou stejně nadšeně materialistu i čarodějníka.“

My máme dobrou ochranu i průvodce: Bibli – Boží slovo. Zde nacházíme nejen nezbytné informace o satanu a démonech, ale také zbraně a výstroj, které pro tento boj potřebujeme.

Bůh chce, abychom byli vítězi nad mocnostmi temnosti – nejen pro osobní vítězství a osvobození jiných duší – ale pro jeho slávu, aby byl demonstrován jeho triumf a vítězství nad jeho nepřáteli! To od nás očekává.

Nejprve se tedy podívejme, co Bible říká o mocnostech temnosti. Ďábel (neboli satan) je nám představen jako osoba, která se protiví Bohu a jeho dílu. Je to „bůh tohoto světa“, který oslepuje mysl lidí, aby nepoznali pravdy Božího slova. Když se vzbouřil proti Bohu, byl svržen z nebe – pak způsobil pád člověka v ráji. Ježíš ho nazývá „otcem lži, lhářem, vrahem“ (viz Jan 8,44). Často působí jako „anděl světla“ s cílem zničit vyvolené. Bůh ho však proklel. Ježíš nad ním triumfoval na kříži Golgaty a svým zmrtvýchvstáním. Ďábel byl odsouzen a nakonec bude zničen.

Existuje mnoho druhů démonů, kteří všelijak sužují lidi. Přinášejí také falešné učení a pokoušejí se svést vyvolené útlakem, obsesí a snahou je ovládnout. Konečným místem, které je démonům stejně jako satanovi určeno, je peklo.

Za druhé, Bible nám dává směrnice ohledně našeho postavení, jaké máme vůči těmto mocnostem zaujmout. Je nanejvýš důležité si uvědomit, že naše postavení je v *Kristu*. Jsme povoláni vzepřít se vždy ďáblu v „celém odění Božím“, v moci Ježíšovy krve, vírou, modlitbou a postem.

Vzpomínám si kupříkladu, že když jsme v Ravensbrücku měly velmi málo co jíst, moje sestra Betsie řekla: „Věnujme tento nedobrovolný půst Pánu, aby se mohl stát požehnáním.“ Téměř okamžitě jsme zjistily, že máme moc nad demony, kteří nás trápili, a byly jsme schopny tuto moc použít tomu, abychom je z našich baráků vyhnaly.

Připomeňme si, že Boží slovo stojí navěky a že jeho přikázání pro nás dnes znamenají přesně to, co znamenala pro jeho učedníky před dvaceti staletími. Ti, kdo podle nich v poslušnosti jednájí, zakusí stejným způsobem Boží mocnou sílu. Ano, Ježíš řekl: „V jménu mém budou vyhánět ďábly.“ To jsme dnes my.

Náš boj není proti nějaké fyzické armádě, politické straně, ateistické organizaci – ani ničemu podobnému. Náš boj je proti organizacím a mocnostem, které jsou duchovní. Démoni mohou přijít v důsledku okultního hříchu, který se stal dokonce mnoho let předtím. Sem patří setkání s hypnózou, astrologickými horoskopy, věštěním. Spiritistické tabulky a jiné formy okultismu občas vstupují do hry „jen tak z legrace“. Tito démoni, nejsou-li vyhnáni ve jménu Ježíše, zůstávají.

Stojíme proti této neviditelné moci, která ovládá tento temný svět, a její duchovní činitelé pocházejí ze samotného hlavního stanu zla. Musíme tedy obléci „celé odění Boží“, abychom se v den moci zla mohli zlému vzepřít, a i kdybychom se probojovali k určitému zklidnění, stát pevně a neustoupit ani o píď.

Cestovaly jsme s Conny po celém Polsku. Conny tehdy byla mou stálou společnicí a v této zemi za železnou oponou jsme se setkaly s mnoha nádhernými křesťany. Povzbuzovalo nás vědomí, že Bůh si nás používá k tomu, abychom Božím mužům a ženám přinášely útěchu a posilu. Avšak čím déle jsme v Polsku zůstávaly, tím jsme byly vyčerpanější.

„Nerozumím tomu,“ řekla Conny jednoho rána, když jsme vstávaly. „Sice jsem spala celou noc, ale už jsem slabá a unavená.“

Já se cítila také tak. Myslely jsme, že to snad je nějaká nemoc, kterou jsme chytily, ale ani jedna ani druhá nevypadala na to, že by opravdu byla nemocná.

Pak jsme se ve Varšavě narazily na jednoho starého přítele z Holandska. Kees byl v Polsku se svou manželkou. Cestovali se svým obytným přívěsem.

„Moc rádi vás vidíme,“ řekl. „Jak se daří?“

Podívala jsem se na Conny a ona na mne. „Víš, Keesi, obě se cítíme strašně unavené. Je to, jako bychom měly nohy z olova, jako když máš chřipku. Ale nejsme nemocné, jenom unavené.“

Kees se na nás pozorně podíval. „Pracujete v Polsku poprvé?“

„Ano,“ odpověděla jsem. „Ale co to má s tím společného?“

„Dovolte, abych to vysvětlil. Vaše unavenost není nic jiného než útok ďábla. Nelíbí se mu vaše práce v Polsku, protože antikrist tu má plno práce, pořádá tu svá vojska.“

Natáhl ruku a položil mi ji na rameno. „Corrie a Conny, musíte pamatovat, že máte ochranu v krvi Ježíše. Kdykoli prožíváte tyto útoky temných mocností, musíte je kárat ve jménu Ježíše.“

Věděla jsem, že to, co říká Kees, je pravda. Seděli jsme v jeho autě a on četl z Bible: „A oni nad ním zvítězili pro krev Beránkovu a pro slovo svého svědectví. Nemilovali svůj život tak, aby se zalekli smrti.“ (Zjevení 12,11)

Pak se Kees s námi modlil: ve jménu Ježíše na nás položil ruce a rázně přikazoval temným mocnostem, které na nás útočily. Právě když se modlil, pocítila jsem, jak ta temnost odchází. Když se domodlil, cítily jsme obě, že jsme přikryty krví Beránka – a všechna naše únava zmizela.

Bůh nás naučil cenné lekci, kterou jsme si připomínaly v mnoha dalších částech světa. Naučily jsme se, že v zemi, kde vládne bezbožná filosofie, může člověk obstát a nepadnout jedině tak, že se odvolává na Ježíšovu krev. Totéž platí v městě, ve škole, ba dokonce v církevní budově. Není-li Ježíš uznáván jako Nejvyšší, pak vládne temnota.

Od té doby jsme cestovaly mnoha zeměmi a cítily jsme, jak na nás přichází tatáž únava. Toto často cítím v amerických městech. Teď vím, že to prostě znamená, že se nacházím na místě, kde vládne satan. Avšak chvála Bohu! Když stojím v moci Beránkovy krve, mohu zvítězit.

*Já vám však pravím: Milujte své nepřátele
a modlete se za ty, kdo vás pronásledují,
abyste byli syny nebeského Otce.*

Matouš 5,44

11 Světla z nejtemnější Afriky

Tomáš byl štíhlý černý muž, který žil uprostřed Afriky v kulaté chýši spolu se svou velkou rodinou. Miloval Pána a miloval lidi – neporazitelná kombinace.

Tomášův soused, který bydlel naproti přes špinavou uličku, nenáviděl Boha – a nenáviděl lidi jako Tomáše, kteří milovali Boha. Tato nenávisť byla silnější a silnější. Šlo to tak daleko, že v noci se přikrádal a zapaloval slaměnou střechu Tomášovy chýše, a ohrožoval tak jeho děti. To se stalo tři noci po sobě. Tomášovi se pokaždé podařilo vyběhnout z chýše a uhasit plameny dřívě, než zničily střechu a stěny. To, že svému sousedovi nikdy neřekl nelaskavé slovo, jen mu projevoval lásku a odpuštění, způsobilo, že soused ho nenáviděl ještě více.

Jedné noci se soused zase připlížil přes ulici a zapálil Tomášovi střechu. Té noci se však zvedl silný vítr, a když Tomáš vyběhl, aby oheň uhasil, jiskry přiskočily uličku a zapálily sousedův dům. Tomáš uhasil oheň na své střeše a pak přeběhl uličku, aby hasil oheň na střeše souseda. Podařilo se mu plameny uhasit, ale přitom si zle popálil ruce a ramena.

Ostatní sousedi pověděli náčelníkovi kmene, co se stalo. Náčelník se tak rozzuřil, že poslal svou stráž, aby souseda zatkla a uvrhla do vězení.

Toho večera přišel Tomáš do shromáždění, kde jsem mluvila (jak to dělával každý večer). Všimla jsem si jeho těžce popálených rukou a zeptala se ho, co se stalo. Se zdráháním mi tu příhodu vyprávěl.

„To je dobře, že ten muž je teď ve vězení,“ řekla jsem. „Teď už tvoje děti nebudou v nebezpečí a on se nemůže pokusit znovu zapálit tvůj dům.“

„To je pravda,“ odpověděl. „Ale je mi ho tak líto. Je to neobyčejně nadaný člověk, a teď musí žít spolu se všemi těmi zločinci ve strašném vězení.“

„Pak se za něho modleme,“ řekla jsem.

Tomáš klesl na kolena, zvedl opálené a ovázané ruce a začal se modlit: „Pane, požaduji svého souseda pro tebe. Pane, osvobod' ho a učiň zázrak, abychom se my dva v budoucnu stali týmem, který by do našeho kmene přinesl evangelium. Amen.“

Nikdy jsem neslyšela takovou modlitbu.

O dva dny později jsem mohla jít do vězení. Mluvila jsem k vězňům o Boží radosti a Boží lásce. Ve skupině pozorně naslouchajících byl Tomášův soused. Když jsem se ptala, kdo chce přijmout Ježíše do svého srdce, tento muž zvedl ruku první.

Po shromáždění jsem mu řekla, jak ho Tomáš miluje, jak si popálil ruce, když se snažil uhasit oheň, aby zachránil jeho dům, a jak se modlil, aby se stali týmem, který by šířil evangelium. Z mužových očí se kutálely velké slzy, pokývl hlavou a řekl: „Ano, ano, tak to bude.“

Druhého dne jsem to řekla Tomášovi. Chválil Boha a řekl: „Vidíte, Bůh udělal zázrak. Od něho nemůžeme nikdy čekat příliš mnoho.“ Odběhl dolů stezkou a jeho tvář zářila radostí.

Byla jsem tehdy v Africe tři týdny, když jsem konečně měla možnost navštívit vězení za městem. Zeptala jsem se správce věznice, zda bych nemohla promluvit k vězňům.

„Nemožné,“ odpověděl správce, „do věznice je na dobu celého měsíce omezený přístup kvůli vzpouře, která vypukla mezi vězni. Nikdo nemá dovoleno tyhle lidi navštívit, tím méně jim kázat.“

Byla jsem z toho sklíčená, ale věděla jsem, že Bůh má nějaký důvod, proč mne na toto místo přivedl. Tak jsem prostě stála – a hleděla na správce věznice. Jak jsem tak stála a dívala se na něj, jeho neklid rostl. Nakonec řekl: „Je tu několik politických vězňů, kteří byli odsouzeni na smrt. Chtěla byste k nim promluvit?“

„Jistě,“ odpověděla jsem.

Správce zavolal tři těžce ozbrojené vojáky, kteří mne vedli dolů dlouhou halou kolem mnoha zamřížovaných dveří. Za jedněmi na nízké lavici, která byla zároveň ložem, seděl muž. V té cele už nebylo nic jiného. Jediné světlo přicházelo malým okénkem vysoko nad podlahou. Okénko propouštělo na udusanou špinavou podlahu tohoto ponurého místa jen úzký proužek slunečního svitu.

Opřela jsem se o zeď. Byl to mladík s černou kůží a velmi bílými zuby. Vzhledl, oči plné smutku. Co bych mohla říct? „Pane, dej mi trochu světla pro tohoto muže, který sedí v takové temnotě.“

Konečně jsem se ho zeptala: „Víte o Ježíši?“

„Ano,“ odvětil pomalu, „mám doma bibli. Víím, že Ježíš zemřel na kříži za hříchy světa. Před mnoha lety jsem ho přijal jako svého Spasitele a po určitou dobu jsem ho následoval, dokud všechny můj čas nepohltily politické záležitosti. Kéž bych teď tak mohl začít znovu a vydat mu život, ale je příliš pozdě. Tento týden zemřu.“

„Není příliš pozdě, příteli,“ řekla jsem. „Znáte lidi, kteří jsou odpovědní za váš rozsudek smrti?“

„Můžu vám dát úplný seznam těch, co mě sem dostali,“ odpověděl, skřípaje zuby. Znáím je všechny jménem a nenávidím je.“

Otevřela jsem svou bibli a četla: „Ale když neodpustíte lidem, ani váš Otec vám neodpustí vaše přestoupení.“ Pak jsem bibli zavřela a pohlédla na něj: „Chcete, aby – než zemřete – vám váš Otec odpustil?“

„Ovšemže to chci,“ řekl, „víím, že to není nic jiného na světě. Ale tyto podmínky nemohu splnit. Nejsem schopen odpustit. Jsem mladý, silný a zdravý. Mám manželku a děti. Tihle lidé mi ukřivdili a teď, ještě tento týden, mi vezmou život. Jak tohle odpustím?“

Díval se na mne očima plnými zoufalství a beznaděje. Cítila jsem v srdci veliký soucit, ale věděla jsem, že musím být přísná, protože na tom mnoho závisí.

„Dovolte, abych vám řekla jednu příhodu,“ řekla jsem. A pak jsem mu vyprávěla svou zkušenost z kostela v Berlíně, kde mne můj bývalý dozorce z koncentračního tábora požádal, abych mu odpustila.

„V té chvíli jsem cítila, jak se v mém srdci zvedá velká hořkost,“ řekla jsem. Vzpomněla jsem si, jak velice trpěla moje umírající sestra. Ale věděla jsem, že neodpuštění by mi ublížilo více než bič dozorce. Tak jsem vykřikla k Pánu: „Pane, děkuji ti za Římanům 5,5:“

Láska Boží je vylita do našich srdcí
skrze Ducha svatého, který nám byl dán.

Děkuji ti, Pane, že tvoje láska ve mně může udělat, co já nemohu. “ “

„V té chvíli mnou prošel velký proud lásky a já řekla: „Bratře, podej mi ruku. Všecko odpouštím.“ “

Podívala jsem se dolů na Afričana sedícího na lavici. „Já to nedokázala udělat. Nebyla jsem toho schopna. To mohl učinit Ježíš ve mně. Chápete, nikdy se nedotýkáte oceánu Boží lásky tolik, jako když milujete své nepřátele.“

Muž naslouchal, když jsem mu vyprávěla více o Ježíši. Pak, když jsem mu slíbila, že se setkáme na druhém břehu, pomodlila jsem se s ním a odešla.

Příštího dne šel kolem místa, kde jsem právě bydlela, jeden přítel misionář. Řekl mi, že jakmile jsem opustila vězení, poslal onen vězeň vzkaz své ženě: „Neměj v nenávisti ty lidi, kteří mě sem dostali a chtějí mne připravit o život. Odpuť jim. Já to nedokážu, ani ty to nedokážeš, ale může to udělat Ježíš v nás.“

Té noci jsem spala dobře, protože jsem poznala, proč mne Bůh přivedl do Afriky.

Na svých cestách po celém světě jsem mluvila v mnoha vězeních, ale ve Rwandě v Africe bylo to nejpochmurnější a nejtemnější, jaké jsem kdy viděla. Muži byli všichni černí, měli černé uniformy a seděli v blátě na zemi.

Zrovna jsem vstoupila do brány věznice se svou tlumočnicí, misionářkou. Z bláta stoupala pára, důsledek silného tropického lijáku. Muži seděli na čárech papíru, větvích, banánovníkových listech, s nohama až po kolena zalepenýma ztvrdlým blátem.

„Proč nejdeme do budovy?“ zeptala jsem se tlumočnice.

„To nejde,“ šeptala, zřejmě se bojíc mužů. „Vězňů je tolik, že i přes noc může dovnitř jenom polovina.“

Dívala jsem se jim do tváří. Jejich kůže byla stejně temná jako jejich oči. Byl to pohled, který jsem tolikrát viděla v Ravensbrücku – pohled těch, jejichž naděje zemřela. Neštěstí. Zoufalství. Beznaděj. Zlost. Jak bych k nim mohla mluvit? Co bych mohla já, stará Holanďanka, říci těmto ubohým mužům, abych jim pomohla žít?

„Pane,“ modlila jsem se, „na tuto temnotu nestačím.“

„Chop se mého zaslíbení z listu Galatským 5,22,“ slyšela jsem hlas uvnitř.

Rychle jsem vzala svou bibli a otevřela ji na tom místě. „Ale ovoce Ducha je láska...“

„Děkuji ti, Pane,“ zašeptala jsem. „Já už mám velkou láskou k těmto lidem, jinak bych tu nebyla.“

Četla jsem dál: „Ale ovoce Ducha je láska, radost...“

„Radost?“ zeptala jsem se. „V těchto podmínkách?“ Pak jsem si vzpomněla, co řekl Nehemjáš: „Radost Hospodinova je má síla.“

„Ano, Pane,“ zvolala jsem. „Právě to potřebuji, právě o to žádám. Nárokuji si zaslíbení radosti.“

Ještě jsem ta slova říkala, když jsem v srdci pocítila něco podivuhodného a povznášejícího. Byla to radost – větší, než jakou jsem kdy předtím pocítila. Proudila z mého nitra jako řeka; jako zvedající se příliv pokryla slané mělčiny mé sklíčenosti, a ošklivé bláto zoufalství proměnila v třpytivou lagunou blaženosti. Za několik okamžiků mne představili vězňům. Všichni seděli a nenávisťně na mne zírali. Kolem nich stoupala pára a po jejich blátem pokrytých kotnicích a nohou se hemžil štipající hmyz.

Začala jsem mluvit o radosti, která je naše, když známe Ježíše. Jakého v něm máme Přitele! Je vždycky s námi. Když jsme sklíčení, dává nám radost. Když děláme špatné věci, dává nám sílu být dobrými. Když nenávidíme, naplňuje nás svým odpuštěním. Když máme strach, působí v nás, že milujeme.

V několika tvářích jsem uviděla změnu. Něco z mé radosti se přelévalo na ně. Věděla jsem však, co si myslí ti ostatní: *Až domluvíš, můžeš odejít domů, pryč z tohoto smrdutého zabláceného vězení. To se ti to mluví o radosti, když jsi volná! Ale my tu musíme zůstat.*

Pak jsem jim vyprávěla příběh.

„Ranní nástup v Ravensbrücku byl častokrát nejtěžší chvílí dne. Do 4.30 jsme musely být v černém mrazivém chladu před rozbřeskem nastoupené před baráky v sevřených útvarech po stovkách, deset žen do šířky, deset do hloubky.

V koncentračním táboře nikdy nepoužívali jména. To byla součást plánu dehumanizace vězňů – vzít jejich životu důstojnost – hodnotu, kterou mají před Bohem a člověkem. Znali mne prostě jako vězňe číslo 66730.

„Nástup trval někdy tři hodiny a slunce vycházelo každý den o něco později a ledově studený vítr foukal o něco silněji. Když jsem tam stála v šeru rozbřesku, třesoucími se rty jsem se snažila opakovat verše Písma, které se pro mne staly tak důležité: „Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? Snad soužení nebo úzkost, pronásledování nebo hlad, bída, nebezpečí nebo meč? Jak je psáno: Denně jsme pro tebe vydáváni na smrt,

jsme jako ovce určené na porážku (Římanům 8,35-36). Ale v tom ve všem slavně vítězíme mocí toho, který si nás zamiloval a svou lásku dokázal tím, že zemřel za mne na kříži.

Přišla však doba, kdy mi opakování těchto slov nepomáhalo. Potřebovala jsem víc. „Ach, Bože!“ modlila jsem se. „Zjev se nějak!“

Pak jednoho rána žena, která stála přímo přede mnou, klesla k zemi. V mžiku nad ní stála mladá dozorkyně s bičem v ruce.

„Vstaň,“ řvala v záchvatu vzteku. „Jak se opovažuješ si myslet, že si můžeš lehnout, když všichni ostatní stojí!“

Stěží jsem mohla snést pohled na to, co se dělo přede mnou. *To je určitě náš konec*, pomyslela jsem si. Pak najednou vysoko na obloze začal zpívat skřivánek. Sladké čisté tóny tohoto ptáčka se nesly klidným chladným vzduchem. Všechny hlavy se obrátily vzhůru, pryč od toho masakru před námi, a naslouchaly zpěvu skřivánka vznášejícího se nad krematoriem. Myslí mi proletěla slova žalmisty: „Jak vysoko nad zemí je nebe, tak mohutně se klene jeho milosrdenství nad těmi, kdo se ho bojí (Žalm 103,11).“

Pohlédla jsem se na muže, kteří seděli přede mnou. Jejich tváře už nebyly plné temnoty a zloby. Naslouchali pozorně – protože slyšeli někoho, kdo prošel cestou, kterou teď kráčeli sami. Pokračovala jsem.

„Tam, v tom vězení jsem viděla věci z Božího pohledu. Skutečnost Boží lásky byla právě tak jistá jako krutost lidí.“

Ó láska Boží, jak hluboká a veliká,
mnohem hlubší než nejhlubší lidská nenávisť.

Po tři následující týdny se každého rána, právě během nástupu, ukazoval skřivánek. V jeho sladké písni jsem slyšela, jak mne Bůh volá, abych odvrátila své oči od krutosti lidí k oceánu Jeho lásky.

Židovský lékař Viktor Frankl, který prošel daleko větším utrpením koncentračních táborů nežli já, napsal jednu knihu. Uzavírá ji těmito slovy: „...poznali jsme, že člověk je bytostí, která vynalezla osvětlovací plynové komory; je však také bytostí, která vstupovala do těchto plynových komor vzpřímeně s modlitbou Páně nebo *Šema Jisrael* na rtech.“

Třebaže jsem mluvila prostřednictvím tlumočnice, Duch svatý působil skrze nás obě. Viděla jsem, jak se ve tvářích téměř všech mužů sedících přede mnou objevuje radost.

„Řekněte, muži,“ řekla jsem, „víte, že Ježíš je ochoten žít ve vašem srdci? On říká: „Stojím u dveří vašeho srdce a tluku. Jestli kdo uslyší můj hlas a otevře, vejdu k němu.“ Jen pomyslete – tentýž Ježíš vás miluje a chce žít ve vašem srdci a dát vám radost uprostřed všeho toho bláta. Kdo je ochoten, zvedni ruku!“

Rozhlédla jsem se. Všichni ti mužové, včetně dozorců, zvedli ruce. Je to neuvěřitelné, ale v jejich tvářích byla radost, kterou může vytvořit jen Duch svatý. Když jsem vězení opouštěla a vracela se k vozu, všichni muži mne doprovázeli. Nezdálo se, že by strážce byly znepokojené nebo měly strach, že se muži nahrnuli kolem mě. Vlastně jim ani nebránily vyjít z brány a postavit se kolem mého auta. Když jsem otevřela dveře a nastoupila, muži začali cosi volat a skandovat. Opakovali stále stejná slova.

„Co to volají?“ zeptala jsem se tlumočnice. Se smíchem mi odpověděla: „Volají: Stará žena, vrať se. Stará žena, vrať se a řekni nám více o Ježíši.“

Když jsme odjeli, misionářka se ke mně otočila. „Musím vám přiznat, že jsem si myslela, že toto místo je pro světlo evangelia příliš temné. Byla jsem tu už jednou a byla jsem tak vyděšená, že jsem si řekla, že se sem už nikdy nevrátím. Teď, protože jsem vás musela překládat, jsem viděla, co může udělat Duch svatý. Pán má svou radost dokonce i pro takové místo, jako je tohle. Od nynějška se sem budu vracet každý týden a budu jim vyprávět o Ježíši.“

Po několika měsících jsem od ní dostala dopis, kde psala: „Strach je pryč. Radost zůstala.“

*Neberte si měšec ani mošnu ani obuv.
S nikým se na cestě nepozdravujte...
V tom domě zůstaňte, jezte a pijte,
co vám dají, neboť hoden jest dělník
své mzdy!*

Lukáš 10,4-7

12 Bůh opatří

Lidé v Americe se zřejmě domnívají, že bych se neměla rozpakovat žádat o peníze pro svou službu, která podporuje jiné služby jako překlady Bible a knih v mnoha částech světa. Přesto od samého počátku své služby jsem cítila, že žádat o peníze – ba dokonce o cestovní výlohy – není dobré. Nechtěla jsem být placena ‚za poskytnuté služby‘. Prostě jsem chtěla kázat evangelium a nechat Pána, aby se o mě postaral.

Této lekci jsem se ve své službě, při níž jsem hodně cestovala, naučila velmi brzy. Byla jsem v Nové Anglii a mluvila mimo jiné o bývalém koncentračním táboře v Německu, kde jsem pomáhala německým utečencům. Požádali mne o to moji hostitelé s tím, že vědí, že Američané by to rádi podpořili. Po shromáždění přišla dopředu vznešená, dobře oblečená paní a podávala mi šek na poměrně velkou sumu peněz. Byla určena na mou práci v Evropě.

„Bylo to velice zajímavé – to o vaší práci,“ řekla.

„A co jste si myslela o tom ostatním, co jsem říkala?“ otázala jsem se. „Považovala jste to také za zajímavé?“

Vrhla na mne tázavý pohled. Pokračovala jsem: „Samozřejmě je velmi dobré dávat peníze na evangelizační práci, ale dnes jsem mluvila také o obrácení. Bůh nechce jen trošku vašich peněz. Chce celé vaše srdce. Chce vás mít úplně. Bůh mi nedovolí vzít si váš šek.“ A podala jsem jí ho zpátky.

Když jsem mluvila, všimla jsem si, jak jí do očí vstupuje povýšený, pyšný pohled. Velmi uvážlivě si obtáhla kolem krku svůj kožšinový přehoz. Pak bez jakékoli odpovědi arogantně odkráčela.

Když jsem se vrátila do svého pokoje, pohlédla jsem se smutně na ostatní šeky, které mi dali. Copak ke mně nemluvil Bůh? Bylo to špatné, že jsem mluvila o své práci a zároveň naléhala na lidi, aby se obrátili nebo odpustili svým nepřátelům? Bylo to špatné, že jsem poslechla tyhle Američany, kteří naléhali, abych přijímala sbírky na svou službu? V modlitbě jsem padla na kolena. Bůh znal moje potřeby.

Odpověď od Pána byla velmi jasná: „Od nynějška už nikdy nepožádáš o peníze.“

Do mého srdce vstoupila velká radost a já se modlila: „Nebeský Otče, ty víš, že potřebuji víc peněz než kdy předtím. Ale od tohoto dne už nebudu žádat ani o halíř. Žádné záruky předem, než začnu mluvit. Žádné cestovní náklady. Dokonce ani místo pobytu. Budu ti důvěřovat ve víře, že mne nikdy neopustíš.“

Téhož dne jsem dostala dva dopisy. První byl od jedné ženy ze Švýcarska: „Corrie, Bůh mi řekl, že od nynějška nemáš už nikdy žádat o peníze.“

Druhý dopis byl od mé sestry z Holandska. Psala: „Když jsem se dnes ráno modlila za tvou práci, Bůh mi ujasnil, že nemáš nikoho žádat o finanční podporu. On všechno opatří.“

Pomyslela jsem na tu noc v koncentračním táboře, kdy moje sestra Betsie se mnou mluvila o našich plánech do budoucna. „Corrie, my se nikdy nebudeme starat o peníze,“ říkala. „Bůh je ochoten naplnit každou naši potřebu.“

O mnoho let později, když jsem stála tváří v tvář těžkým potížím, byla jsem nucena si tuto zásadu připomenout. Prožívala jsem, že Pán mi dává jasný příkaz jít do Ruska. Naše lístky a výdaje by stály pět tisíc guldenů. Když jsem se však podívala do své šekové knížky, zjistila jsem, že v bance máme pouze tři tisíce guldenů.

„Pane,“ modlila jsem se. „Co mám dělat? Tys mi přikázal, abych jela do Ruska, ale já potřebuji o dva tisíce guldenů více.“

Myslela jsem, že tentokrát mi Bůh dovolí, abych několika bohatým přátelům napsala o své potřebě a požádala je, aby poslali peníze na letenku. Místo toho jsem slyšela velmi jasný příkaz od Boha: „Dva tisíce guldenů daruj.“

„Ach ne, Pane,“ řekla jsem, když jsem seděla u stolu ve svém bytě v Baarnu v Holandsku. „Tys mi nerozuměl. Neřekla jsem, že chci dva tisíce guldenů *darovat*. Řekla jsem, že potřebuji, aby tuto částku někdo daroval mně, abych mohla jít do Ruska.“

Bůh však málokdy naslouchá mým argumentům. Počkal, až skončím se svými námitkami, a pak opakoval svůj původní příkaz. Tentokrát to ovšem bylo ještě určitější. Měla jsem dát dva tisíce guldenů jisté misijní skupině, která měla určitou okamžitou potřebu.

Nedokázala jsem pochopit, jak by něčí potřeba mohla být naléhavější než moje vlastní, ale předcházejíc „moudrost moudrých“, sedla jsem si a vypsala šek té misijní skupině, čímž jsem svůj bankovní účet ztenčila na jeden tisíc guldenů.

Později toho dne jsem sešla dolů podívat se, zda jsem nedostala nějakou poštu. Mezi dopisy byl jeden od amerického nakladatelství, které mělo vydat knihu *Útočiště*. Po několik měsíců jsem s nimi dopisovala sem a tam a teprve přede dvěma týdny jsem konečně podepsala smlouvu. Vrátila jsem se s dopisem nahoru a otevřela ho. Když jsem ho vytahovala, snesl se k podlaze šek. Byla to záloha od nakladatele, peníze, o nichž jsem si myslela, že je nedostanu dříve, než rukopis bude dokončen. Podívala jsem se na částku. Obnášela více, než jsem potřebovala!

Bůh nám zakazuje požadovat peníze od lidí, a bere to velmi vážně, právě tak jako bere vážně, když říká, že se o nás bude starat a chránit nás. Když se však snažíme nashromáždit si vlastní peníze, pak nás nechá, abychom to udělali – my sami. Často se nám lidským přesvědčováním nebo přímo vytrvalým doprošováním podaří sehnat velké částky. Připravíme se však o daleko větší požehnání vyplývající z toho, když Boha necháme, aby všechny naše potřeby naplnil podle svého vlastního bohatství on. A jak jsem zjistila v případě guldenů na cestu do Ruska, Bůh má pro nás vždy více, než bychom se odvážili žádat.

Mnohem raději bych chtěla být důvěřivým dítětem bohatého Otce než žebrákem u dveří světských lidí.

Ano, Hospodin není pouze můj pastýř; je i můj pokladník. Je velmi bohatý. Někdy zkouší mou víru, ale když jsem poslušná, přijde vždy právě včas.

Mou poslední zastávkou na první cestě do Orientu byla Formosa (Tchaj-wan). Byl čas, abych se přesunula dál, a tak jsem šla do cestovní kanceláře v Taipei a dívce, která tam seděla, dala seznam všech míst, kam jsem v další fázi cesty potřebovala dostat. Hongkong, Sydney, Auckland, pak zpátky do Sydney, dále do Kapského Města, Tel Avivu a konečně do Amsterdamu.

Cestovní agentka si to všechno zapsala a pak se zeptala: „Jaký je konečný cíl vaší cesty?“

„Nebe,“ odpověděla jsem prostě.

Pohlédla na mne zmateně: „Jak to hláskujete?“

„N-E-B-E,“ odhláskovala jsem pomalu.

Když to napsala, hleděla na papír. Konečně vzhlédla. „Aha, už rozumím!“ řekla s úsměvem. „Ovšem já jsem to tak nemyslela.“

„Ale já ano,“ řekla jsem. „A nemusíte to tam psát, protože lístek už mám.“

„Máte lístek *do nebe*?“ otázala se ohromeně. „Jak jste ho dostala?“

„Asi před dvěma tisíci lety,“ řekla jsem, když jsem viděla její opravdový zájem, „byl Jeden, který mi ho koupil. Já ho od něj musela pouze přijmout. Jmenuje se Ježíš a zaplatil mé cestovné, když zemřel na kříži za mé hříchy.“

Čínský úředník, který pracoval u vedlejšího stolu, vyslechl náš rozhovor a připojil se. „Ta stará paní mluví pravdu,“ řekl své společnici.

Obrátila jsem se a podívala se na Číňana. „Máte rezervaci pro nebe?“ zeptala jsem se ho.

Jeho tvář se rozzářila úsměvem. „Ano, mám,“ odpověděl a nadšeně přitom přikyvoval hlavou. „Před mnoha lety jsem jako dítě na pevnině přijal Ježíše za svého Spasitele. Tím jsem se stal Božím dítětem a mám rezervované místo v domě Otce.“

„Pak jste také můj bratr,“ řekla jsem a stiskla mu ruku. Obrátila jsem se zase k té úřednici a řekla: „Když nemáte rezervované místo v letadle a pokoušíte se dostat se za hranice, čekají vás nesnáze. Když však nemáte rezervované místo v nebi a přijde váš čas odejít, skončíte v daleko větších nesnázích. Doufám, že můj mladý bratr zde si nedá pokoje, dokud si nerezervujete místo v nebi.“

Čínský úředník se široce usmál a pokývl hlavou. Měla jsem důvěru, že teď, když jsem otevřela dveře, bude své spolupracovníci dál svědčit.

Opouštěla jsem cestovní kancelář s dobrým pocitem v srdci. Bůh tuto cestu jistě požehná, když už jsem tak dobře odstartovala. Když jsem však přijela do svého pokoje a kontrolovala si lístek, zjistila jsem, že dívka udělala chybu ve směru trasy. Místo aby mě poslala ze Sydney do Kapského Města a pak do Tel Avivu, jak jsem žádala, nasměrovala mne ze Sydney do Tel Avivu a pak do Kapského Města. Ihned jsem šla k telefonu a zavolala jí.

„Proč jste změnila můj plán?“ zeptala jsem se jí. „Můj Šéf mi řekl, že nejprve musím do Kapského Města a pak do Tel Avivu. Vy jste však změnila pořadí. Bůh je můj Mistr a já ho musím poslouchat.“

„Pak Bůh udělal chybu,“ odvětila napolo vážně. „Z Austrálie do Afriky neexistuje přímý let, protože v Indickém oceánu není žádný ostrov, kde by letadlo mohlo přistát a znovu načerpat pohonné hmoty. Proto musíte nejprve přes pevninu do Tel Avivu a potom dolů do Kapského Města.“

„Ne,“ namítla jsem. „Nemohu letět po této trase. Musím dělat, co mi přikázal můj Šéf. Teď se jenom budu muset modlit za ostrov v Indickém oceánu.“

Obě jsme se zasmály a zavěsily. „Pane,“ modlila jsem se, „jestli jsem špatně slyšela tvé příkazy, prosím, ukaž mi to. Jestli jsem však slyšela správně, pak mi otevři cestu.“

O hodinu později mi znovu volala ta dívka. „Modlila jste se opravdu za ostrov v Indickém oceánu?“ ptala se nevěřícně. Než jsem stačila odpovědět, pokračovala: „Zrovna jsem dostala telegram z Quantas, australských aerolinií. Právě začali používat Kokosové ostrovy jako tankovací stanice a počínaje zítřkem zavádějí přímý let ze Sydney do Kapského Města.“

Poděkovala jsem jí a zavěsila. Bylo dobré vědět, že Bůh se ve svých plánech nemýlí.

Přesto jsem tvrdohlavá a zdá se, že lekcím, které mi dává, se nikdy dobře nenaučím. Jen o několik dní později, poté, co jsem se dostala do Sydney, a měla podniknout krátkou cestu do Aucklandu na Novém Zélandu a zpět, dostala jsem se do jiné situace, která by pro mne bývala mnohem snadnější, kdybych si pamatovala lekci, které jsem se měla naučit už předtím na Formose.

Protože jsem v Aucklandu hodlala strávit pouze čtyři dny, než se vrátím do Sydney a poletím dál do Kapského Města, sbalila jsem si všechny své nejnnutnější věci do jednoho kufru. Ostatní kufrů jsem nechala u přátel v Sydney s tím, že si je vyzvednu, až se vrátím a budu cestovat dál do Afriky. Kromě nezbytného oblečení jsem vzala s sebou také své poznámkové sešity, bible, literaturu a barevné diapozitivy. Moje diapozitivy, které jsem nafotografovala v mnoha zemích, a rukopisy mých kázání jsou pro mě všechny velmi cenné. Třebaže při službě jsem ze svých poznámek zřídka četla, cítila jsem se jistější, když jsem je měla před sebou. Moji přátelé mne obviňovali z toho, že vystupuji na pódium se třemi biblemi a pěti poznámkovými sešity. Myslím, že to není až tak zlé, ale setkala jsem se s tolika lidmi a zaznamenala si tolik myšlenek, že si je nemohu všechny pamatovat. A tak se snažím nosit všechny své poznámky s sebou.

Když jsem odcházela z letištní haly v Sydney k letadlu, jeden z pilotů si povšiml, jak zápasím se svým těžkým kufrem. Sám se nabídl, že mi pomůže. „Musím se nejdříve zastavit na radiosále,“ řekl, „ale pak vám to zavazadlo přinesu až k vašemu sedadlu.“

Váhala jsem pustit své zavazadlo z ruky, zvláště když bylo plné všech věcí, které jsem potřebovala pro zbytek cesty, nemluvě o mých celoživotních pokladech.

„Můžete mi důvěřovat,“ naléhal. „Přijdu k letadlu dříve než vy a nechám vám to zavazadlo na vašem sedadle.“

Se zdráháním jsem se rozloučila se svým kufrem a sledovala pilota, jak vychází ze dveří. O několik minut později jsme nastoupili do letadla a já se hnala ke svému sedadlu. Zavazadlo tam nebylo. Vyplašená jsem volala letušku. Ujistila mne, že zavazadlo bylo uloženo s ostatními zavazadly a je v naprostém bezpečí. Když jsme vzlétali, snažila jsem se uvelebit se v křesle, ale uvnitř jsem měla nepokoj.

Letadlo mělo zastávku v Melbourne, než si to nad Tasmanovým mořem namířilo na Nový Zéland. Avšak když jsme přistáli v Melbourne, čekal tu na mne rádiový vzkaz. Jako u Jóba, přišlo na mne to, čeho jsem se nejvíce obávala. Ten vzkaz byl ze Sydney. Zavazadlo, které patří Corrii ten Boom, zůstalo v radiosále.

Byla jsem znechucená – a rozzlobená. „Copak mi to nemohou poslat?“ zeptala jsem se úředníka cestovní kanceláře, který vyřizoval letenky.

„Je mi líto,“ zakroutil hlavou. „Jedině vám je můžeme poslat naším dalším letadlem do Londýna. Odtud půjde do Říma, pak do Tel Avivu a pak...“

„Ách,“ zasténala jsem a mávla na něj rukou, aby byl zticha. „To nikdy neudělám. Jsou v něm všechny moje pozemské poklady a není ani zamčeno. Vzkažte jim jenom, aby mi je zadrželi v Sydney. Vyzvednu si je, až se do čtyř dnů vrátím. Do té doby nemám nic, dokonce ani kartáček na zuby.“

Znovu jsem nastoupila do letadla a klesla do svého sedadla, sklíčená, nazlobená a naprosto otrávená. Předtím při letu ze Sydney do Melbourne jsem svědčila letušce o své víře v Ježíše Krista. Řekla jsem jí, že Ježíš je Vítěz v každé situaci a že nám dává moc chválit ho ve všech situacích. Teď jsem se ovšem na to, abych ho chválila, příliš necítila.

Vzhlédla jsem a nade mnou se skláněla letuška. „Jak nádherné to musí být, být v takovéhle chvíli křesťanem. Většina lidí by byla úplně rozžlobená a otrávená.“

Přinutila jsem se k úsměvu a řekla: „Inu, z nějakého důvodu to asi bude; Božímu dítěti se nic nestává náhodou.“

I když jsem mluvila pravdu, nekráčela jsem ve vítězství. Vítězstvím by bylo, kdybych neměla vůbec žádný vztek, ale v této chvíli jsem jím přímo překypovala.

Bylo pozdě večer, když letadlo startovalo z Melbourne. Měl to být noční let do Aucklandu a já se pokoušela udělat si pohodlí. Pod námi bylo moře, jen motory letadla nás držely na obloze. Neklidně jsem dřímala a pak jsem se probudila kouřem v kabině. Ostatní cestující byli také vzhůru a někteří stáli vydešeně v uličce mezi sedadly. Ve chvíli byla u mého sedadla letuška.

„Mám pro vás dobrou zprávu,“ řekla jemně. „Vracíme se do Sydney pro vaše zavazadlo.“

„Ano, to je pro mě vskutku dobrá zpráva,“ odpověděla jsem. „Ale řekněte mi, nehrozí nám velké nebezpečí?“

„Ne,“ řekla; sladce se usmívala a poklepávala můj polštář. „Máme jen nějaké hydraulické potíže. Žádné nebezpečí nehrozí.“

Sledovala jsem ji očima, jak šla od sedadla k sedadlu a všechny cestující ujišťovala, že žádné nebezpečí nehrozí. Naklonila jsem se přes uličku a zeptala se muže na vedlejším sedadle, co znamenají hydraulické potíže.

„To je špatná zpráva,“ řekl. „Na hydraulickém systému závisí celý mechanismus letadla. Klapky křídel, řídicí mechanismus, dokonce i přistávací zařízení je řízeno hydraulickým systémem. Když je v tomto systému oheň, znamená to, že pilot může kdykoliv ztratit vládu nad letadlem.“

Zase jsem se posadila a snažila se dívat z okna. Pod námi byla černá Tasmanova moře. Zápach kouře v kabině byl dosud velmi silný. Nebála jsem se smrti. Ve vězení jsem jí často stála tváří v tvář. Vzpomněla jsem si na slova Dwighta Moodyho: „V údolí stínu smrti není pro Boží dítě temnota. Musí tu být světlo, jinak by nemohl být stín. Ježíš je Světlo. On přemohl smrt.“

Přesto jsem věděla, že to nemám v pořádku s Bohem, protože jsem to neměla v pořádku s člověkem. Stále jsem chovala v srdci zášť a věděla jsem, že musí být odstraněna dříve, než se začnu modlit. Opřela jsem se o sedadlo a otevřela srdce Bohu, vyznávajíc mu zlost nad svým kufrem (který teď byl pro mne bezcenný, protože jsme se mohli zřítit do moře) a žádajíc ho, aby mi odpustil. Pak jsem se modlila: „Pane, možná, že tě uvidím velmi brzo. Děkuji ti, že všechny mé hříchy byly očištěny krví Beránkovou.“

Otevřela jsem oči a rozhlédla se kolem sebe. „Co ti ostatní?“ zeptala jsem se. „Jsou připraveni zemřít?“ Nikdo nespal. Všichni seděli bdělí na svých sedadlech. Všimla jsem si jedné ženy, která se zaměstnávala tím, že si malovala ústa rtěnkou, a zavrtěla jsem hlavou. Jak pošetilé domnívat se, že na věčnost musíme vstoupit s namalovanými rty! Měla jsem velmi silné nutkání vstát a říci lidem kolem sebe: „Přátelé, za několik minut možná všichni vstoupíme do věčnosti. Víte, kam jdete? Jste připraveni ukázat se před Bohem? Ještě je čas přijmout Pána Ježíše...“

Nedokázala jsem však nic. Chtěla jsem vstát a naléhavě je žádat, aby přišli k Ježíši, ale nemohla jsem. Styděla jsem se za evangelium našeho Pána Ježíše Krista. A nejen to, v mém srdci byl strach.

Konečně jsme přistáli – bezpečně přistáli – v Sydney. Mé zavazadlo mi vrátili, ale v mém srdci nebyla radost. I když mi byla moje zášť odpuštěna, styděla jsem se za Pána Ježíše. Našla jsem si sedadlo v salónku a seděla se skloněnou hlavou a zavřenýma očima.

„Drahý Pane, nejsem způsobilá být misionářkou. Stála jsem před samou bránou věčnosti, a nikoho jsem nevarovala.“

Otevřela jsem jeden ze svých poznámkových sešitů a na okraji jedné stránky jsem četla poznámku, kterou jsem si udělala před mnoha lety. „Cestovat pouští s jinými, trpět žízeň, nalézt pramen, pít z něho, a neřící to ostatním, aby byli zachráněni, je přesně totéž jako radovat se v Kristu, a neřící o něm ostatním.“

„Ach, Pane,“ zasténala jsem, „pošli mě domů. Nechej mě opravovat hodiny. Nejsem hodna být tvou evangelistkou.“

Jak jsem tam seděla, jako Jeremjáš se pokoušela vzdát se svého poslání, spatřila jsem, jak ke mně přichází nějaký muž. Představil se mi jako židovský lékař, který letěl stejným letadlem jako já. „Sledoval jsem vás všechny ty hodiny v letadle, kdy naše životy byly ve velkém nebezpečí,“ řekl. „Vy jste se ani nebála ani jste neměla úzkost. Jaké je vaše tajemství?“

Paprsek světla. Snad mi Bůh dává ještě jednu šanci. „Jsem křesťanka,“ odpověděla jsem radostně. „Znám Mesiáše, Ježíše, Syna Božího. Zemřel na kříži za moje hříchy a také za vaše. Kdyby naše hořící letadlo spadlo do moře, měla jsem jistotu, že jdu do nebe.“

Dlouho jsme seděli a mluvili. Pak se omluvil, ale za chvíli byl zase zpátky. „Musím slyšet víc o tomto Ježíši, který vám dává takový pokoj,“ řekl.

Čtyřikrát se zvedl a odešel, a přece se stále vracel. Pokaždé měl stejnou žádost: „Řekněte mi víc o Ježíši.“

Vyprávěla jsem mu, jak nám Ježíš dává moc nad satanem. Jak nám Ježíš slíbil příbytky v nebi. Jak všem, kdo v něho věří, dává moc stát se syny Božími.

Židovský lékař to hltal všemi póry a nakonec odcházel se slovy, že jsem mu dala hodně k přemýšlení. Pohodlně jsem se opřela v křesle. Pán, můj pokladník, mi dal právě dost ze svého bohatství, abych je mohla sdílet s jedním z jeho hladových dětí. Přece jen jsem byla shledána hodnou evangelizovat. A při tom jsem se naučila další lekci ze školy života. Když jsem slabá, tehdy jsem silná (2. Korintským 12,10).

*Jako pastýř pase své stádo, beránky svou paží
shromazďuje, v náručí je nosí...*

Izajáš 40,11

13 Každý potřebuje své místo

Každý člověk potřebuje místo, kde by mohl být. Jednou z největších radostí nebe je, že je to místo, připravené místo. Jsem vděčná, že tam budu mít zvláštní dům, který je rezervován jen pro mne.

Když jsem se narodila, otec a matka bydleli na Korte Prinsegrachtu, typickém amsterodamském kanálu. Narodila jsem se předčasně a moje kůže byla modrá. Strýček Hendrik, manžel tety Jans, se na mne podíval a vykřikl: „Doufám, že Pán si toto ubohé stvořeníčko vezme rychle do svého domova v nebi.“

Avšak moji rodiče a tante Anna s ním nesouhlasili. Obklopili mne péčí a láskou. Přesto jsem hodně plakala zimou, protože v těch dnech nebyly inkubátory. Tante Anna, která věděla, že mi chybí teplo onoho zvláštního místečka pod srdcem matky, odkud jsem přišla, zabalila mne do své zástěry a přivázala si mne k hrudi. Tam jsem měla teplo a klid.

O mnoho let později jsem byla v jednom primitivním domě v Africe. Vanu zhotovili ze starého barelu na olej, který byl v polovině přeríznut. V tom domě žili misionáři a pozvali mne, abych s nimi pojedla. Když jsem vstupovala do kuchyně, spatřila jsem africkou ženu s bílým dítětem misionářů pevně přivázaným na zádech.

„Hele, jak pěkně má vaše dítě na zádech,“ řekla jsem misionářské matce.

Bílá matka se usmála a řekla: „Dítě bylo dnes ráno tak vystrašené. Pořád jen plakala. Když přišla do domu naše africká kuchařka, jen koukla na dítě a řekla: ‚Ach, paní, dejte mi to dítě. Já je utiším.‘ Tak si ji přivázala na záda, a dítě už spí celé dopoledne, zatímco kuchařka pracuje kolem kuchyně.“

Rozuměla jsem tomuto pocitu, když člověk má místo – kam by patřil. Jako malé dítě jsem často mívala strach. Spala jsem vedle své sestry Nollie, která byla o rok a půl starší než já, a prosila jsem ji, abych se jí

v noci mohla držet za ruku. Ona odmítala, a místo toho mi poskytla lem své noční košilky. Časem se jí nelíbilo ani to a řekla mi, abych se držela lemu košilky své panenky.

Pak, když mi bylo pět let, Pán Ježíš se pro mne stal velkou realitou. Maminka mi vyprávěla, jak miluje malé děti a že je dokonce ochoten bydlet v mém srdci, když ho požádám, aby vstoupil. Udělala jsem to, a místo strachu, který jsem tak často pociťovala, přišel pocit pokoje a bezpečí. Od té doby jsem večer mohla usínat beze strachu.

Jako dítě jsem se modlila dětskou říkanku:

Ik ga slapen, ik ben moe;
’k Sluit mijn oogjes beiden toe.
Heere, houd ook deze nacht
Weder over mij de wacht.

(Jsem unavená, jdu spát;
zavírám obě svá očka.
Pane, i tuto noc
drž zase nade mnou stráž.)

Po všechny tyto roky, co jsem „tulákem pro Krista“, jsem se často bála. Ovšem v takových okamžicích jsem vždy vztáhla ruku a dotkla se lemu Ježíšova šatu. On mne nikdy neopomenul přivínout k sobě. A přece stále toužím po té době, až budu mít příbytek v nebesích.

Zde na zemi, ve věku sedmdesáti sedmi let, jsem poprvé našla své vlastní místo – krásný byt v Baarnu v Holandsku. I když jsem tam zřídka (protože chci cestovat, dokud uprostřed práce nezemřu), přece je to místo, kde si mohu pověsit na stěnu své obrazy a postavit si těch pár kusů nábytku, které jsem zachránila z doby v Beje. I když mám tento „domov“ zde na zemi, přesto nejvíce ze všeho toužím po svém příbytku v nebi.

Když jsem byla dítě, tante Jans složila dětskou písničku.

Pamatuji si dva verše:

’k zou zoo graag eens komen, Heiland,
In dat heerlijk Vaderhuis.

(Tak ráda bych jednou přišla, Spasiteli,
do toho překrásného domu Otce.)

Když jsem tu písničku zpívala jako dítě, vždycky jsem si popletla slova. Místo „přišla“ jsem zpívala „koukla“. Starší lidé se mé chybě smáli, ale já si myslela, že jsou velice hloupí. Celým svým srdcem jsem to, co jsem zpívala, brala vážně. Jako malé dítě jsem nechtěla do nebe přijít, chtěla jsem tam jen na chvíli nakouknout. Teď ovšem, když se mé dny dlouží, už nezpívám, co jsem zpívala jako dítě. Teď mým největším přáním je přijít do toho překrásného domu Otce na celou věčnost.

Hle, poslouchat je lépe než obětovat...

1. Samuelova 15,22 BK

14 Poslušnost

Poslušnost je snadná, když víme, že nás vede Bůh, který nedělá nikdy chyby.

Byly jsme s Conny v Africe a jednoho dne jsem při své „tiché chvíli“ pocítila, že Bůh mi říká, že je čas opustit Afriku.

„Pane, kam máme jít?“ ptala jsem se.

„Argentina,“ přišla z hloubi mého srdce odpověď.

Argentina? V Argentině jsem nikdy nebyla. Neuměla jsem slova španělsky. V těch dnech bylo cestování letadlem v Africe někdy ubohé a letět přes Atlantský oceán do Buenos Aires by bylo utrpením. Přesto, jak jsem seděla před Bohem, slovo *Argentina* se stávalo stále důraznějším.

„Ano, ale...“ začala jsem mu odmítnout. Pak jsem si vzpomněla, že poslušnost nikdy neříká „Ano, ale...“ Naopak, vždy řekne: „Ano, Pane!“ Několik měsíců předtím mi napsal nějaký misionář jménem Breson, zda bych nebyla ochotná promluvit v jeho církvi, pokud vůbec někdy přijedu do Argentiny. Neznala jsem Bresona dobře, a tak jsem na to pozvání příliš nemyslela. Teď ovšem, když Bůh ke mně mluvil tak přísně, sedla jsem si a napsala panu Bresonovi dopis s dotazem, zda bychom se nemohli setkat v Buenos Aires a zda by mi nemohl zorganizovat několik shromáždění.

Čekaly jsme téměř měsíc, ale odpověď nepřicházela. „Víš určitě, že Bůh nás vede do Argentiny?“ tázala se Conny. „Možná, že ten chlapík Breson už v Buenos Aires nebydlí. Co když tam přijdeme a nebudeme se mít s kým setkat? Co budeme dělat potom?“

Natáhla jsem ruku a dotkla se její. „Ano, vím, že je Boží vůle, abychom šly do Argentiny. Před několika lety mluvil ke mně Bůh a přikázal mi, abych šla do Japonska. Neměla jsem žádné peníze. Nikoho v Japonsku jsem neznala. Neuměla jsem tu řeč. Přesto jsem věděla, že mne vedl Bůh. Konečně jsem našetřila dost peněz na let do Tokia a jedné tmavé deštivé noci jsem vystoupila z letadla v cizí zemi a řekla jsem: „Pane, tady jsem. A co teď?“ Vzpomněla jsem si, že tam je David Morken s organizací Youth for the Christ (Mládež pro Krista). Našel mi pokoj a Bůh mi pro mou poslušnost otevřel mnoho dveří ke službě. Na té cestě jsem byla sama, ale tentokrát mám tebe. Ne, já vím, že do Argentiny máme jet.“

Let trval mnohem déle, než jsme čekaly. Spoje byly velmi špatné a celý den jsme musely trávit na rozpáleném špinavém africkém letišti a čekat na spojovací let, který by nás dopravil do západní Afriky k dalšímu letu přes oceán. Když jsme chytily naše poslední letadlo, byla skoro půlnoc a já cítila Connyinu úzkost. Přesto jsem si byla jista Božím vedením.

Konečně jsem přiletěly na rušné letiště v Buenos Aires. Rozhlížela jsem se přes stovky spěchajících lidí s nadějí, že snad zahlédnu tvář pana Bresona. Nikdo tu nebyl.

Zápasily jsme s Conny se svými zavazadly. Při odevzdávání lístků u východu se nás nějaký muž lámanou angličtinou zeptal, může-li nám poslat naše zavazadla na naši adresu.

„Neznám ještě svou adresu,“ odpověděla jsem. Conny vyhlížela znepokojeně. Zнала jsem její myšlenky. *Víš určitě, že Bůh chtěl, abys pracovala právě v Argentině?* Obě jsme byly vyčerpané z celonočního drncání letadlem, které bylo nádavkem k mukám čekání na všech těch afrických letištích. Donesly jsem své kufry k obrubníku chodníku a já se na ně posadila. „Podívej se, jestli se ti nepodaří najít nějakého taxíka,“ řekla jsem Conny. „Možná, že je tu někde blízko hotel Křesťanského sdružení mladých žen (YWCA).“

Taxíky však nebyly. Vzduch byl těžký a horký. Nakonec jsem se zeptala jednoho muže: „Nevíte, kde je tady hotel YWCY?“

Vrhl na mne prázdný pohled a šel dál. Umím holandsky, německy a anglicky, ale ani jeden z těchto jazyků mi tu nebyl nic platný. Seděly jsme na svých kufrech a hleděly na proudy dopravy, které míjely ulicí.

„Tetičko, tante Corrie, víš určitě, že nás do Argentiny přivedl Bůh?“

Pohlédla jsem na Conny. Obličej měla špinavý a poznamenaný vráskami vyčerpání. I mně bylo horko a byla jsem unavená a nešťastná. Avšak byla jsem si jista Božím vedením. „Ano,“ odpověděla jsem vyčerpaně, „vím.“

„Nelíbí se mi argentinští komáři,“ řekla Conny a plácla si po rameni. „Jsou právě tak bezohlední jako ti afričtí.“

Podívaly jsme se na sebe a zasmály se. Byly jsme tu v cizí zemi s cizím jazykem. Holandsko bylo daleko, daleko od nás, a přece jsme se smály.

Pak jsem uslyšela mužský hlas volající z druhé strany ulice. „*Bent u Corrie ten Boom?*“ („Jste Corrie ten Boom?“)

Moje jméno. Můj jazyk. Jaká radost! Sotva jsem muže na druhé straně proudící dopravy viděla, ale mával rukama a křičel.

„*Ja, dat ben ik,*“ („Ano, to jsem já,“) křičela jsem nazpět.

Musel počkat, až prořídla doprava, a teprve pak mohl přeběhnout přes ulici. Vyhýbal se autům a konečně stoupl na chodník. „Jsem pastor Mees,“ řekl a napřáhl ruku. „Nemyslel jsem, že tu budete, ale cítil jsem, že mám přijít a přesvědčit se.“

„Znáte pana Bresona?“ zeptala jsem se. „Doufala jsem, že nám přijde naproti.“

„Copak jste nedostala Bresonův dopis?“ otázal se pastor Mees. V jeho tváři se zračilo znepokojení.

„Ne, nemáme od něho žádnou zprávu.“

Pastor Mees si položil ruku na čelo a zadíval se k obloze. „Ó, to je opravdu zlé. Psal vám, že nemáte jezdit. Nepodařilo se mu dojednat žádná shromáždění a teď je na misijní cestě v džungli. Nevrátí se dříve než za dva měsíce.“

Posadila jsem se zpátky na své kufry a cítila se ještě unavenější než předtím.

„Nevíte, je zde v městě nějaký hotel YWCY?“ ptala jsem se, jako by to mělo vyřešit všechny naše problémy.

Pastor Mees se usmál. „Ne, o hotelu YWCY nevím, ale jedna moje drahá přítelkyně, lékařka, věděla o tom, že možná přijedete. Požádala mne, abych vás přivezl do její nemocnice a odtud vás chce vzít k sobě domů. Má rezervní pokoj a malý byteček, kde se můžete cítit velmi pohodlně.“

Dr. Gwen Shepherdová nás v nemocnici přijala velmi vlídně. Hned jsem poznala, že je jedním ze vzácných Božích dětí, a tudíž také moje sestra. Vzala nás do svého vozu a poprvé jsem zažila, co je to doprava v Buenos Aires. Cestování v džunglích Afriky bylo nic proti ulicím Buenos Aires. Dopravní světla tu neexistovala. Auta spolu závodila, na každou křižovatku přijela čtyři vedle sebe. Ti, kdo přijeli první, také první projeli. Nikdy jsem neviděla žádnou nehodu (ale to bylo snad tím, že jsem většinou měla zavřené oči!). Přesto po drncání a rychlé jízdě ulicemi jsme se konečně dostali k jejímu domovu, kde nám poskytla obdivuhodné pohostinství. Na ten večer pozvala k sobě do domu několik vůdců mládežnických skupin a já měla příležitost se s nimi sdílet. Druhého dne mi přišlo další pozvání, a zakrátko jsem byla zaměstnaná více než kdekoli jinde na zemi. Dr. Shepherdová měla úžasný dar organizovat věci a zařídila pro mne hodně služby. Bylo to vskutku Boží vedení, abych přišla do Argentiny. O kolik radosti bych se připravila, kdybych nebyla poslechla!

Snad největší radost na celé této cestě jsem prožila jedno odpoledne v nemocnici dr. Shepherdové. Dovolili mi jít do oddělení, kde se léčili pacienti s obrnou. Jedna místnost byla plná lidí v železných plicích. Nikdy předtím jsem neviděla supící dýchavičné železné plíce. Vyděsily mne.

„Přejete si mluvit s některým pacientem?“ zeptala se mne jedna laskavá ošetřovatelka.

Rozhlédla jsem se a řekla: „Ne, myslím, že nejsem schopna mluvit. Chci jenom vyjít někam ven a plakat.“

Pokaždé, když řeknu, že nejsem schopna, dostávám od Pána tutéž odpověď. Říká mi: „Vím, že ty nemůžeš. To vím už dávno. Teď jsem šťastný, že to už víš i ty sama, protože teď mě můžeš nechat, abych to udělal já.“

„V pořádku, Pane, učíš to ty,“ řekla jsem. A vskutku, Pán to učinil. Šla jsem od jedněch železných plic ke druhým a vyprávěla mužům i ženám o Pánu Ježíši Kristu, který do každého z nás vdechuje svého svatého Ducha.

Pak jsem přišla k muži v houpacím lůžku. Měl jiný druh obrny, a místo v plicích byl v lůžku, které se houpalo sem a tam. Když měl hlavu nahoře, mohl se nadechnout. Když šla hlava dolů, vydechl. Ošetřovatelka mi řekla, že je Žid.

„Ach,“ řekla jsem, „jsem šťastná, že se setkávám s jedním člověkem z národa, který si vyvolil Bůh. Můj starý otec, moje drahá sestra a několik dalších členů mé rodiny zemřeli v koncentračním táboře, protože milovali Židy. Já jsem byla pro pomáhání Židům také ve vězení. Ale řekněte mi, znáte toho Žida Ježíše jako svého osobního Mesiáše?“

Lůžko se zhouplo nahoru a dolů a on zavrtěl hlavou, protože nemohl mluvit. V nose měl dlouhou trubicí a mohl jen lehce hýbat jednou rukou a psát drobné poznámky.

„Bude to tedy v pořádku, když vám o něm budu vyprávět?“ zeptala jsem se.

Vzal svou tupou tužku a do malého notesu, který měl po straně houpacího lůžka, načmáral: „Jsem připraven poslouchat.“

Stála jsem vedle toho houpajícího se lůžka a vyprávěla svému židovskému příteli o velkém Mesiáši, o tom, jehož prorok nazval „Předivný, Rádce, Bůh silný, Otec věčnosti, Kníže pokoje“ (Izajáš 9,6 BK).

Domluvila jsem a z tašky vytáhla malou výšivku. Na jedné straně byla vystehována nádherná koruna. Druhá strana – to byl úplný zmatek. „Když vás vidím na tom lůžku,“ řekla jsem, „jak nemluvíte a nehýbete se, myslím na tuhle výšivku. Zrovna takový je váš život. Podívejte se, jak je tmavá. Podívejte, jak jsou všechny ty niti zauzlené a zamotané – no zmatek. Ale když ji obrátíte, uvidíte, že ve skutečnosti Bůh tká pro váš život korunu. Bůh má pro váš život plán a vypracovává ho do krásy.“

Vzal svou tužku a znovu psal:

díky Bohu
už vidím
tu nádhernou
stranu

Díky Bohu, už vidím tu nádhernou stranu.

Jaký zázrak! Porozuměl, že Bůh nechce, aby se z něho stal pohan. Raději se stane úplným Židem. Modlila jsem se s ním a děkovali jsme Bohu. Pak byl čas jít a dr. Shepherdová mě zase vzala do svého krásného domova.

Druhého dne jsem se do sálu pro obrnu vrátila a ptala se sestry, zda bych nemohla mluvit se svým židovským přítelem.

„Je mi líto,“ řekla, „ale váš židovský přítel z houpacího lůžka už není mezi námi. Jen pět minut poté, co jste odešla, kývl na mne, abych k němu přišla. Z očí mu zářilo nádherné světlo a na kousek papíru napsal: „Poprvé jsem se modlil ve jménu Ježíše.““

Pak zavřel oči a zemřel.

„Pak mi to není líto,“ odpověděla jsem. „Jsem šťastná. Víím, že má korunu života. Chvála Bohu!“

Bůh má božský model pro každé ze svých dětí. I když se zdá, že niti jsou zauzlené – jako tomu bylo, když jsme seděly před letištěm v Buenos Aires – na druhé straně je koruna.

*Mé úmysly nejsou úmysly vaše
a vaše cesty nejsou cesty moje,
je výrok Hospodinův.*

Izajáš 55,8

Když jsem byla v Havaně na Kubě, požádali mne, abych promluvila na sjezdu mládeže v hale Armády spásy. To bylo ovšem před komunistickým převratem, takže ještě byla svoboda mluvit otevřeně o Pánu Ježíši Kristu.

Byl horký červenový večer, hala byla malá a bylo tam dusno. Shromáždění mělo začít v sedm hodin, ale stále přicházely další a další skupiny z jiných částí města, takže se zdálo, že se zahájením nikdo nespíchá. Jako ve většině zemí Latinské Ameriky, všechno bylo *mañana, mañana* (zítra, zítra), dokonce i církevní bohoslužby.

Konečně mne usadili na pódiu mezi dva muže s ohromnými bubny. Jeden z nich, starý černoch s bílými vlasy se snažil ukázat svou lásku k Pánu mocnými údery do jednoho z bubnů. Ten zvuk byl téměř nesnesitelný. Kapitán měl silný pronikavý hlas a řídil zpěv křikem, máváním rukama a boucháním na kazatelnu. Mladí Kubánci zpívali hlasitě a hodně přitom tleskali a dupali. V devět jsem už byla unavená, ale mohla jsem jen sedět a poslouchat. Z rachotivých zvuků bubnů mi hrozně zvonilo v uších a hlava mi třeštila. Nakonec mě přece vyzvali, abych promluvila, a hala ztichla. Byla jsem vděčná za těch pár okamžiků klidu.

Po mé promluvě představil kapitán jednoho misionáře, který si přinesl diapozitivy. Světla zhasla. Všichni jsme seděli v tom příšerném horku a misionář začal se svým dlouhým předváděním diapozitivů. Jako mnoho jiných misionářů byl povolán k lékařské práci v terénu, a tak mnohé z diapozitivů byly o tom. Ukazoval fotografie za fotografií o drogách a lécivech, které mu dali různí lékaři. „Právě tuhle lahvičku pilulek mi dal dr. Smith,“ drmolil dál monotónně. Pak cvrnknutím prstu přesunul na další obrázek a řekl: „A tuhle krabici léků mi poslal dr. Jones.“

Mladí v hale neměli nejmenší zájem dívat se na tyhle krabičky, lahvičky a sklenice. Hluk stále rostl a nakonec dosáhl takové hlasitosti, že misionář musel křičet, aby ho bylo slyšet. Bylo půl jedenácté, když konečně své předvádění skončil a světla se zase rozsvítila.

Teď byla hala plná létajících brouků, mūr, hmyzu a jakéhosi druhu obrovského létajícího brouka, který bzučel kolem odkrytých žárovek a potom padal na podlahu nebo lidem do klína. Mladí lidé přelézali opěradla lavic, děti spaly na podlaze a všichni se vydatně potili. Myslela jsem, že víc už nevydržím.

Pak znovu přišel dopředu kapitán a začal kázat. Do ucha mi vlétl nějaký hmyz a další se mi zachytil ve vlasech. Hledala jsem, jak bych unikla, ale z obou stran jsem byla obložena velkými bubny. Konečně kapitán vyzval lidi, aby přišli dopředu a přijali spasení.

„Určitě nikdo nemá náladu na nic jiného než jít domů,“ říkala jsem si. Pak jsem si pomyslela: *Doufám, že dopředu nikdo nepřijde. Toužím dostat se odtud a jít spát.*

K mému velkému překvapení lidé začali vstávat ze sedadel a přicházeli kupředu. Klekali si kolem zábradlí kazatelny. Dvacet. V očích některých mladých Kubánců jsem viděla slzy a slyšela, jak kapitán mluví s velkou přesvědčivostí hlasem plným lásky.

Šokována jsem si uvědomila: byla jsem sobecká. Doufala jsem, že pro mou vlastní únavu nikdo nebude spasen. Můj spánek byl důležitější než spása hříšníků. Ach, jak strašným sobcem jsem byla! Najednou moje postel nebyla důležitá. Byla jsem ochotná zůstat vzhůru celou noc, když byl při práci Bůh. Co jsem však mohla dělat s pocitem viny, že jsem byla tak sobecká?

Pak jsem začala chválit Boha, protože jsem se naučila, co se svým hříchem. Vyznala jsem jej nebeskému Otci v Ježíšově jménu a prosila, aby mi odpustil. S radostí jsem mohla vstát a modlit se s dvaceti mladými lidmi, kteří učinili důležité rozhodnutí svěřit svůj život Ježíši Kristu. Bylo půl dvanácté, když shromáždění konečně dospělo k závěru.

Ráno nato, v neděli, jsem mluvila v nádherném kostele, který byl plný těch nejprominentnějších lidí v Havaně. Při vstupu do této impozantní budovy jsem dostala výtisk farního časopisu, který dávali i všem ostatním. V něm jsem četla úvodní článek o své službě. Pravilo se tam: „Corrie ten Boom je nejoblíbenější světová evangelistka... Ve svém absolutním vydání se věci evangelia je neúnavná a dokonale nesobeká...“

Ach, Pane, pomyslela jsem si, kdyby jen tihle lidé věděli, kdo je skutečná Corrie ten Boom, nebyli by dnes dopoledne přišli mne poslouchat.

„Řekni jim to,“ odpověděl okamžitě Pán.

Tou dobou jsem už seděla na pódiu a dívala se přes moře obličejů před sebou. „Ale Pane, jestli jim to řeknu, odmítnou mě.“

„Mohu požehnat lži?“ tázal se mne Pán v srdci. „Mohu požehnat jen pravdě. Ty přece chceš mé požehnání, že ano?“

Pak přišel čas, abych mluvila. Laskavý duchovní mne květnatě představil a požádal mě, abych přišla za kazatelnu. Věděla jsem, co mám dělat, než budu moci vyřídit své poselství.

Nejprve jsem četla z farního časopisu a pak jsem řekla: „Někdy mě bolí hlava z horka té svatozáře, kterou mi lidé kladou na hlavu. Chtěli byste vědět, jaká Corrie ten Boom opravdu je?“ Pak jsem jim řekla, co se stalo večer předtím. Jak můj vlastní spánek byl v mých očích důležitější než spása mladých lidí. „To,“ řekla jsem, „byla Corrie ten Boom. Jaká samolibost! Jaké sobectví! Ale radostné je, že Corrie ten Boom věděla, co se svými hříchy udělat. Když jsem je vyznala Otci, Ježíš Kristus je obmyl svou krví. Teď jsou uvrženy do nejhlubšího moře a je tam tabule, která říká: RYBOLOV ZAKÁZÁN. Corrie ten Boom je líná, sobecká a plná svého já. Ale Ježíš v Corrii ten Boom je pravý opak toho všeho.“

Pak jsem čekala. Teď, když sbor ví, jaký jsem člověk, jistě už nebudou chtít mě poslouchat. Místo toho jsem cítila, jak se všichni naklánějí kupředu, dychtiví slyšet, co řeknu. Místo aby mne zavrhlí, přijali mne. Místo nádherného kostela s prominentními členy a populární světovou evangelistkou jsme byli všichni hříšníci, kteří věděli, že Ježíš zemřel, aby nás vyvedl ze začarovaného kruhu vlastního já do světla své lásky.

Bůh požehnal pravdě!

*Nebot' Syn člověka přišel, aby hledal
a spasil, co zahynulo.*

Lukáš 19,10

16 Kontrolní stanoviště Charlie

Spolu s ostatními lidmi jsme s Conny stály ve frontě před kontrolním stanovištěm Charlie, vstupní branou pro cizince do Východního Berlína. Mnozí z lidí ve frontě byli Holanďané a viděla jsem, jak je bez problémů pouštějí. Zdálo se, že vše je běžná rutina: předáš svůj cestovní pas strážní, absolvuješ celou frontu a dostaneš zpět svůj pas s razítkem, které tě opravňuje strávit jediný den ve Východním Berlíně. Doufala jsem, že to bude tak snadné i v našem případě, když na nás přišla řada.

Konečně jsme byly před okénkem. Strážný se podíval na naše pasy, pohlédl do nějaké knihy, pak se otočil a řekl cosi jinému muži za sebou.

„Nějaký problém?“ zeptala jsem se muže.

Obrátil se a vrhl na mne přísný pohled. „Pojďte se mnou,“ přikázal a pokynul Conny a mně, abychom ho následovaly jedním směrem do nějaké malé místnosti. Vyslýchali nás a pak mi otevřeli kabelku. Tam našli dvě knihy. První byla jedna z mých knih, které byly vydány ve Východním Německu. Druhá byla *Pokoj s Bohem* od Billyho Grahama, která také byla přeložena do němčiny.

Úředník popadl knihu Billyho Grahama a zařval: „Co? Kniha od toho Božího kulometu!“

Zasmála jsem se. „Líbí se mně, jak nazýváte Billyho Grahama. Až se s ním příště setkám, řeknu mu, že jste ho nazval – Božím kulometem. Když mi však není dovoleno vzít si ty knihy s sebou do Východního Berlína, tak je prostě dám vám a vy nás můžete nás nechat projít.“

„Ó ne,“ řekl přísně, „to není tak snadné. Napřed s vámi musíme sepsat vaši výpověď.“

Než zahájil vyšetřování, prohledal mne, aby zjistil, zda jsem neschovala více knih. Jeho hrubé, neomalené chování se mi nelíbilo, a řekla jsem mu to.

„Opravdu se cítím, jako bych byla znovu v rukou gestapa,“ pravila jsem.

„Ne,“ řekl zahanben, „já nejsem žádné gestapo.“

„Nepochybně máte stejné způsoby,“ řekla jsem mu bez obalu.

Začal se chovat mírněji, ale přesto nás držel ve vyšetřovací místnosti déle než tři hodiny. Písařka zaznamenávala všechno, co jsem řekla, a psala to do „protokolu“. Dozvěděla jsem se, že moje jméno je ve Východním Německu na černé listině, což bylo důvodem, proč se mi dostalo tak důkladného výslechu. Byla jsem však rozrušena hlavně kvůli tomu, že na návštěvu křesťanů ve Východním Berlíně jsme měly jen pár hodin, a náš čas nám bez užítku utíkal tady na strážnici.

„Pane,“ stěžovala jsem si potichu, „proč nás držíš tady, když potřebujeme být ve tvé věci ve Východním Berlíně?“

Pak mé umíněné holandské hlavě pomalu došlo, že Bůh nás má v této kanceláři za nějakým účelem. Nemiluje pouze křesťany ve Východním Berlíně, ale miluje také tyhle komunistické strážce – důstojníka a uniformovanou písařku. Jak smutnou chybu někdy děláme, když si myslíme, že Bůh se stará jen o křesťany! I když Bůh touží po tom, aby se všichni lidé stali křesťany, nemiluje jednu skupinu víc než druhou. Bůh vlastně dal svého jednorozeného Syna pro svět a Ježíš sám řekl, že nepřišel volat ku pokání spravedlivé, ale hříšné (viz Matouš 9,13). Vzpomněla jsem si na slova Ježíše, když řekl: „Budou vás vodit před krále a vládce kvůli mně, abyste vydali svědectví jim i národům. A když vás obžalují, nedělejte si starosti, jak a co budete mluvit.“ (viz Matouš 10,18-19)

Najednou se můj postoj vůči tomuto důstojníkovi změnil. Místo nepřítele jsem v něm viděla jednoho z těch, za které zemřel Kristus. Teď v odpovědi na každou otázku jsem svědčila o své víře v Krista. Stala se z toho téměř jakási hra.

Zeptala jsem se důstojníka: „Četl jste vůbec Bibli?“

„Ne, já jsem marxista,“ odpověděl vzpurně.

„Bible je psaná zvláště pro marxisty,“ pravila jsem. „Říká, že Bůh tak miloval marxisty, že dal svého jednorozeného Syna, aby každý marxista, který v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.“

Důstojník i písařka naslouchali s vážnými tvářemi. Pokračovala jsem a mluvila o dvou problémech lidstva – o hříchu a smrti – a konstatovala, že Bible nám dává na tyto problémy odpověď tím, že nám říká o Ježíši.

„Proč si mé knihy nenecháte a nepřečtete si je?“ otázala jsem se. „Ráda vám napíšu do své knihy autogram a kniha Billyho Grahama vám odpoví na mnoho vašich otázek.“

„Musím ji číst?“ zeptal se důstojník.

„Neublíží vám,“ smála jsem se.

Důstojník se smál také, ale pak se zarazil a znovu nasadil velmi vážný a úřední tón.

„Vidím Fräulein, že s sebou nesete čokoládu. Jaký k tomu máte důvod?“

„Beru ji pro děti kazatele ve Východním Berlíně. Copak vy nepřinesete čokoládu, když navštívíte rodinu s dětmi?“

„Ne, já s sebou беру květiny,“ odpověděl vážně.

„Květiny jsou pěkné pro rodiče, ale děti dávají přednost čokoládě. Kromě toho já o čokoládě často kážu.“

„Jaké ztřeštěné lidi tu dnes máme,“ řekl důstojník. „Vy nosíte knihy od člověka, který mluví jako kulomet, a pak mi povídáte, že kážete o čokoládě. Povězte mi, stará ženo, jaképak kázání uděláte z tabulky čokolády?“

„Před několika lety,“ odpověděla jsem, „jsem mluvila ke skupině Němců, kteří se chlubili jako intelektuálové. Mě nebrali, protože měli za to, že jsou ve své teologii daleko hlubší. A tak když jsem s nimi byla naposledy, přinesla jsem jim všem nějaké holandské čokolády. A protože čokoláda byla po válce velmi vzácná, dychtivě můj dar přijali. Později, když jsem vstala, abych k nim promluvila, řekla jsem jim: ‚Nikdo z vás mi nic neřekl o té čokoládě.‘“

Nesouhlasili a tvrdili, že mi všichni za ni poděkovali.

„To jsem nemyslela,“ řekla jsem. „Myslím tím, že se mě na ni nikdo nevyptával. Nikdo se neptal, jestli byla vyrobena v Holandsku nebo v Německu, jaké množství kaka, cukru, mléka nebo vitamínů obsahuje. Místo abyste ji podrobili analýze, prostě jste ji snědli.“

Pak jsem vzala svou bibli a řekla: „Stejně je to s touto knihou. Když se ji pokoušíte analyzovat jako knihu vědy nebo dokonce teologie, nemůže vás nasytit. Podobně jako čokoláda, Bible je k jídlu a k požitku, ne k tomu, abychom ji rozcupovávali na kousky.“

Domluvila jsem a ještě jednou jsem si všimla, že důstojník i písařka mají o to, co říkám, hluboký zájem. Pak se důstojník napřimil, odkašlal si a přikázal písařce: „Prosím, napište Fräulein ten Boom protokol a necháme ji projít.“ S tím vstal a opustil místnost, aniž se ohlédl.

Seděla jsem tiše, zatímco písarka doklepala své hlášení. Za chvíli byl důstojník zpět. Vytrhl papír ze stroje a četl nahlas: „Když byla Corrie ten Boom ve vězení, dostala od Boha pověření, aby nesla evangelium Ježíše Krista po celém světě. Její církev ji učila, aby při návštěvách rodin s dětmi přinášela čokoládu.“

Důstojník přikývl a omluvil se s tím, že to musí přečíst svému nadřízenému důstojníkovi, dříve než mi bude moci být udělen souhlas ke vstupu do Východního Berlína. Zatímco byl pryč, mluvila jsem s písarkou a naléhavě ji prosila, aby přijala Ježíše jako svého Pána. Pozorně naslouchala a pročetla některé stránky v mé knize. Když se však důstojník vrátil, napřímila se a vrátila se ke svému psacímu stroji.

Podala jsem důstojníkovi knihu Billyho Grahama: „Pane, tu knihu od Božího kulometu si rozhodně vezmete s sebou domů. Změní váš život.“

Pokoušel se vypadat přísně, ale za jeho pohledem jsem cítila hlad a žízeň. Bez jediného slova knihu vzal a zastrčil ji do své aktovky. Mou knihu podal písarce a pokynul jí, aby si ji dala do kabelky. Pak otevřel dveře a ukázal směrem k Východnímu Berlínu. „Je mi líto, že jsem vás zdržel tak dlouho, Fräulein,“ omlouval se. „Ale to, co jsme tady dělali, je ještě důležitější než vaše návštěva vašich přátel.“

Potřásla jsem mu rukou a spolu s Conny jsme vstupovaly do komunistického města s otázkou, zda si důstojník skutečně uvědomuje pravdivost svého posledního prohlášení. To, co jsme měly dělat ve Východním Berlíně, bylo důležité, ale ještě mnohem důležitější bylo přinést dobrou zprávu o Ježíši těm, kteří chodí v temnotách.

*Jestliže jste hanobeni pro jméno Kristovo, blaze vám,
neboť na vás spočívá Duch slávy, Duch Boží.*

1. list Petřův 4,14

17 Tváří v tvář smrti

Watchman Nee jednou řekl: „Když mi bičovali nohy, trpěly mi bolesti ruce.“

Křesťané po celé světě jsou spolu spojeni jako tělo Kristovo. Zejména mnoho Američanů si to neuvědomuje, ale část tohoto těla trpí to nejstrašnější pronásledování a soužení v dějinách lidstva. Jsme-li údy téhož těla – a to jsme –, pak musíme trpět spolu s nimi, modlit se za ně, a tam, kde to je možné, pomáhat jim.

Vzpomínám si, co jsem slyšela o jedné misionářce – svobodné ženě – která se obrátila zády k veškerému svému majetku doma a šla do Číny. „Nebojíte se?“ ptal se jí přítel, když měla nastoupit na loď. „Bojím se jen jediné věci,“ řekla, „abych se nestala pšeničným zrnem, které není ochotno zemřít.“

Oč je tato žena podobnější Kristu než sbory, které se na Den díkůvzdání shromažďují a zpívají:

Dej, aby tvé shromáždění uniklo soužení!

Před několika roky jsem byla v Africe v malé zemi, kde nepřítel převzal vládu. Nová vláda velice potlačovala křesťany. Prvního večera, co jsem tam byla, některým domorodým křesťanům přikázali, aby se dostavili na policejní stanici k registraci. Když tam přišli, byli uvězněni a během noci tajně popraveni. Příštího dne se totéž stalo dalším křesťanům. Třetího dne to bylo stejné. Tehdy si celý kraj uvědomil, že dochází k systematickému vyvražďování křesťanů. Úmyslem nové vlády bylo vyhladit je všechny – muže, ženy i děti – téměř tak, jako Hitler se pokoušel vyhladit všechny Židy.

V neděli ráno jsem měla mluvit v jednom kostelíku. Lidé přišli, ale na všech tvářích jsem viděla strach a úzkost. Po celou bohoslužbu se dívali jeden na druhého a v očích měli stejné otázky: „Zabijí jako dalšího toho, co sedí vedle mě? Nejsem příště na řadě já?“

Pohlédla jsem na toto shromáždění černých a bílých tváří. V místnosti bylo horko a dusno. Okny, která neměla skleněné tabule, přilétaly můry a jiný hmyz a kroužily kolem nechráněných žárovek visících nad holými dřevěnými lavicemi, na nichž seděli domorodci. Všichni hleděli na mne s očekáváním a nadějí, že jim přinesu slovo od Boha pro tuto tragickou hodinu.

Otevřela jsem bibli a četla jsem v 1. listu Petrově 4,12-14:

Moji milovaní, nebuďte zmateni výhni zkoušky, která na vás přišla, jako by se s vámi dělo něco neobvyklého, ale radujte se, když máte podíl na Kristovu utrpení, abyste se ještě více radovali, až se zjeví jeho sláva. Jestliže jste hanobeni pro jméno Kristovo, blaze vám, neboť na vás spočívá Duch slávy, Duch Boží.

Zavřela jsem tuto Knihu a začala mluvit, prostě, jako by teta mluvila ke svým neteřím a synovcům. „Když jsem byla děvčátko,“ pravila jsem, „šla jsem ke svému otci a řekla mu: „Tatínku, bojím se, že nikdy nebudu dost silná, abych mohla být mučedníkem pro Ježíše Krista.“

„Pověz mi,“ řekl otec, „když jedeš na výlet vlakem z Haarlemu do Amsterdamu, kdy ti dám peníze na lístek? Tři týdny dopředu?“

„Ne, tatínku, právě předtím, než nastoupíme do vlaku.“

„Správně,“ řekl můj otec, „a tak je to také s Boží silou. Náš moudrý Otec v nebesích také ví, kdy budeš něco potřebovat. Dnes nepotřebuješ sílu k tomu být mučednicí; ale jakmile tě povolá k té cti stát tváří v tvář smrti pro Ježíše, dá ti sílu, kterou budeš potřebovat – právě včas.“

Pohlédla jsem se na své africké přátele. Mnozí z nich už ztratili své milované rukama popravčí čtyř nebo náčelníkovou sekerou. Věděla jsem, že další určitě zemřou v tom týdnu. Pozorně naslouchali.

„V této radě svého otce jsem našla velkou útěchu,“ řekla jsem. „Později jsem musela trpět pro Ježíše v koncentračním táboře. Opravdu mi dal všechnu odvalu a sílu, kterou jsem potřebovala.“

Moji afričtí přátelé vážně přikyvovali. I oni věřili, že Bůh jim dá všechno, co budou potřebovat, ba i sílu statečně čelit smrti.

„Řekněte nám víc, teto Corrie,“ prosil jeden prošedivělý starý černoch. Jako by si ukládali co nejvíc pravdy, aby z ní mohli čerpat v den zkoušky.

Vyprávěla jsem jim příhodu, která se stala v koncentračním táboře v Ravensbrücku. „Skupina mých spoluvězeňkyň se na mne obrátila s prosbou, abych jim vyprávěla některé příběhy z Bible. V koncentračním táboře dozorcí Bibli nazývali *das Lügenbuch* – knihou lží. Každý vězeň, o němž by se zjistilo, že vlastní bibli nebo mluví o Pánu, mohl počítat s trestem kruté smrti. Přesto jsem šla ke svému úzkému lůžku, našla svou bibli a vrátila se ke skupině vězeňkyň.

Najednou jsem cítila, že za mnou kdosi stojí. Jedna ze spoluvězeňkyň artikulovala rty slova: „Schovej bibli! Je to Lony.“ Lony jsem znala velmi dobře. Byla to jedna z nejkrutějších *Aufseherinnen* - dozorkyň. Já však věděla, že musím poslechnout Boha, který mne tak jasně vedl k tomu, abych toho rána přinesla vězeňkyním poselství Bible. Lony za mnou stále nehnutě stála, zatímco já dokončila vyučování. Pak jsem řekla: „Teď zazpívejme chvalozpěv.“

Viděla jsem starostlivé úzkostné pohledy v tvářích žen. Předtím jsem mluvila jen já. Teď budou muset použít svá ústa ke zpěvu také ony. Cítila jsem, že Bůh chce, abychom byly statečné, dokonce tváří v tvář nepříteli. Tak jsme zpívaly.

Když jsme dozpívaly, uslyšela jsem za sebou hlas: „Ještě jednu takovou.“ Byla to Lony. Zpěv se jí líbil a chtěla slyšet víc. Vězeňkyně se vzmoužily a zpívaly jsem znovu – a znovu. Pak jsem šla k ní a mluvila jsem s ní o Pánu Ježíši Kristu. A co je zvláštní – od té doby se její chování začalo měnit, až se jaksi primitivním způsobem stala přítelkyní.“

Dovyprávěla jsem svůj příběh a stála tiše. Slova na mé africké přátele působila. „Dovolte, abych vám řekla, čemu jsem se z této zkušenosti naučila,“ řekla jsem jim. „Věděla jsem, že každé slovo, které říkám, může znamenat smrt. Ale nikdy předtím jsem v srdci necítila takový pokoj a radost, jako když jsem vyřizovala poselství Bible v přítomnosti svého nepřítel. Bůh mi dal milost a sílu, kterou jsem potřebovala – peníze na lístek přišly právě v okamžiku, kdy jsem měla nastoupit do vlaku.“

Tváře přede mnou se najednou začaly usmívat. Vrásky strachu a úzkosti zmizely. Oči jim znovu zaplály radostí a jejich srdce naplnil pokoj. Uzavřela jsem bohoslužbu tím, že jsem přečetla báseň Anny Carmichaelové:

Následujeme zjizveného kapitána.
Proč bychom neměli mít jizvy my?
Pod jeho dokonalými rozkazy
do bojů jdem.
Abychom nezapomněli,
Pane, až se setkáme,
ukaz nám své ruce a nohy.

Shromáždění skončilo a Afričané povstali k odchodu. Pak vzadu začal kdosi jemně zpívat jeden starý gospel song:

Je země, která je jasnější než den,
a vírou ji vidíme v dálce,
protože Otec bdí nad cestou,
aby nám tam připravil příbytek.
Brzo se v radosti setkáme na onom překrásném břehu.
Brzo se v radosti setkáme na onom překrásném břehu.

Nevím, kolik jich zavraždili toho týdne, ale někdo mi řekl, že více než polovinu těch, kteří navštívili to shromáždění, potkala mučednická smrt – a tak dostali mučednickou korunu. Vím však, že na nich odpočinul Boží Duch, Duch slávy (viz 1. Petrův 4,14).

...a malé pacholátko je povede.

Izajáš 11,6 BK

18 Zachránění novorozenětem

Jedním z mých největších privilegií je navštěvovat misionáře po celém světě. Ti z nás, kdo žijí v pohodlí a bezpečí vlastních domovů, si vůbec nedokážou představit, jaký je život misionáře. Mnozí misionáři nemají čerstvou vodu a jedí jen prostou stravu. Neustále čelí hrozbě nemoci a infekce. Někteří žijí na primitivních místech, kde jsou v nebezpečí života. K mému velkému zármutku, a přece k velké slávě Boží, seznam mužů a žen, kteří doslova pokládají život pro Ježíše na misijním poli, roste každým dnem. Tito mužové a ženy stojí v předních liniích, často na osamělých místech, ale vědí, že jejich Mistr, který je tam postavil, bude také stát s nimi.

Jednou jsem navštívila misionářský pár na velmi prostém místě v Africe. Jejich domek stál na nádherném místě, odkud byl překrásný výhled na jezera a hory. Měli velmi málo ze zboží tohoto světa, ale byli bohatí v Boží milosti a dostali stavební parcelu, za jejíž vlastnictví by mnozí bohatí zaplatili tisíce dolarů. V jejich malé chatrči bylo natěsnáno šest dětí, nejmladší jen několik měsíců staré. „Pojďte se mnou,“ pravila misionářova žena, vzala dítě a šla s ním ven. „Chci vám vyprávět, co se mi stalo.“

Seděly jsme na lavičce, odkud byla vyhlídka na úžasnou majestátní scenérii. Před námi se rozprostíral velkolepý pohled na hory, pokryté hlubokou džunglí a poseté jezery a vodopády.

„Mít hodně malých dětí může být pro misionáře břemenem,“ řekla. „Přijde doba, kdy je musíme poslat do vlasti, protože tady pro ně nejsou dobré školy. Ale když jsou malé, snažíme se radovat se z nich.“

Odmlčela se a pohlédla na něžné nemluvně, spící v její náruči. Pak hlasem plným vzrušeného citu pokračovala: „Když jsem však poznala, že budu mít další dítě, bouřila jsem se proti Bohu. Měli jsme už pět malých dětí a nezdálo se mi spravedlivé, že bychom měli snášet ještě jedno. Se zdravím jsem na tom nebyla dobře a z toho, že bych měla mít další dítě, jsem byla smutná a nešťastná.“

Když mluvila, slzy se jí hrnuly po tváři. „Nestačilo mít pět dětí? Ach, jak mé srdce křičelo k Bohu, a byly chvíle, kdy jsem si přála, aby mi to dítě vzal...“

Přišel čas porodu. Byla jsem velice slabá a nablízku nebyli lékaři. Neměli jsme u koho nechat děti, a tak nás manžel všechny naložil do auta a vezl nás do města, kde byla dobrá misijní nemocnice. Tam jsme zůstali, dokud se dítě nenarodilo.“

Děťátko se zavrtělo v její náruči, natáhlo své drobné ručky a zívlo. Jak krásně toto děvčátko vypadalo! Matčin hlas zjemněl. „Když jsme se s novým děťátkem vrátili domů, dozvěděli jsme se, že během těch několika dní, co jsme byli pryč, přišli strašní Mau Mau. Povraždili všechny bílé v širokém okolí. Kdybychom byli doma, všechny by nás zabili.“

Přítiskla dítě k hrudi a po tváři jí proudem stékaly slzy. „Tohoto malého drahouška nám poslal Bůh, aby nám všem zachránil život. Už nikdy se nebudu bouřit proti jeho cestám v našem životě.“

V rukou tvých jsou časové moji...

Žalm 31,16 BK

19 Zázraky každý den

Byla jsem poprvé v Indii a měla jsem mluvit na konferenci misionářů ve Vellore. Když však moje letadlo přiletělo do Bangkoku, řekli mi, že další letadlo do Vellore poletí až za tři dny.

„Ale to znamená, že musím zmeškat první tři dny konference,“ odpověděla jsem.

„Lituji, ale jinak to nejde,“ řekl mi muž u přepážky na letenky. Nicméně do odletu dalšího letadla aerolinie pro mě zařídily pobyt v hotelu.

Když jsem přišla do hotelu, zeptala jsem se vlídného Inda, který měl na starosti můj program: „Copak není vůbec možné chytit jiné letadlo do Vellore?“

„Aerolinie se o to snaží ze všech sil,“ ujistil mne.

„Pak se musíme modlit, aby jim Bůh pomohl,“ odvětila jsem.

„Vyznáváte [angl. *profess*], že jste křesťanka?“ zeptal se mne a v jeho tváři se zračilo překvapení.

„Ano,“ odpověděla jsem. „Jsem *vyznavačkou* [angl. *professor*] Ježíše Krista. A co vy?“

Svěsil hlavu. „Byl jsem, ale teď jsem tím, co vy nazýváte ztracená ovce.“

„Haleluja!“ řekla jsem. „Pak jste právě ta jedna ovce, kvůli které Pastýř opustil těch devadesát devět, aby ji našel.“

Mluvili jsme spolu dlouho v hale hotelu. Nakonec jsem se muže zeptala, zda je ochoten vrátit se k Ježíši. „Ó ano,“ odpověděl, „protože věřím, že právě proto vás tu Bůh zadržel.“

Modlili jsme se spolu v tom hotelu a pak jsem mu řekla: „Teď, když si mne Bůh použil k tomuto zázraku, nepomodlil byste se spolu se mnou za jiný zázrak – abych mohla přijet do Vellore včas na konferenci?“

Muž vyskočil: „Zatímco se budete modlit, já musím zařídit jednu věc. Vráťím se brzo.“ S těmito slovy zmizel za dveřmi a nechal mě sedět mezi mými kufry.

Za půl hodiny byl zpět. „Rychle se připravte do letadla,“ řekl. „Myslím, že Bůh vám udělal ten zázrak. Objevili jsme jiné letadlo, které letí jinou trasou do Vellore.“

„Zařídil jste to?“ otázala jsem se.

„Ano,“ usmíval se, když si dával má zavazadla na záda. „Ale mně neděkujte. Já musím poděkovat vám, že jste mě přivedla zpátky k Pastýři.“

Zběsile jsme se hnali na letiště a já zjistila, že to letadlo mělo odletět už dlouho předtím. Přesto je zdržovali jen kvůli mně. Sotva popadajíc dech jsem šplhala po schůdkách do letadla.

„Ach, paní profesorko,“ řekla letuška, když za mnou zavřela dveře, „báli jsme se, že vás tu budeme muset nechat.“

„Profesorko?“ zeptala jsem se. „Co je tohle?“

„Á,“ usmála se sladce. „My o vás víme všechno. Náš agent v hotelu nám řekl, že jste významná *profesorka* [angl. *professor*] z Holandska, která má mít důležité přednášky ve Vellore. Proto jsme zdrželi letadlo na zemi, dokud jste nepřišla.“

Posadila jsem se blízko okna. Venku se usmívala a mávala kdysi ztracená ovce. Zamávala jsem také. *Určitě, pomyslela jsem si, Bůh nejenže měl zvláštní důvod k tomu, aby mě zadržel v Bangkoku, ale musí mít stejně důležitý důvod k tomu, že mě chce mít ve Vellore.*

Měla jsem pravdu. První promluvu na misionářské konferenci ve Vellore jsem měla druhý den ráno. Mluvila jsem o realitě Božích slibů v Bibli. Po službě jsem vyklouzla z davu a procházela se v nádherné zahradě blízko konferenčního centra. Byla živá barvami: zelené a červené krotony mísily své syté barvy s tmavou oranží červených buků a duhovými barvami kvetoucích keřů. *Jak je to nádherné, pomyslela jsem si, být v centru Boží vůle.*

„Promiňte,“ ozval se ze zadu plachý hlas.

Otočila jsem se a poznala jednu z anglických misionářek. Připadala mi velice slabá. Váhala promluvit, ale nakonec řekla: „Skutečně věříte Božím slibům?“

„Ano, věřím,“ odpověděla jsem.

„Věříte, že Bůh ještě uzdravuje nemocné?“

„Ovšem,“ odpověděla jsem. Pokynula jsem jí, aby se spolu se mnou posadila na kamennou lavičku u kvetoucího ibišku. Napřed jsem jí četla z bible místo, kde Ježíš řekl, že budeme vkládat ruce na nemocné a oni budou uzdraveni (*viz* Marek 16,18-20). Pak jsem jí řekla o své nedávné zkušenosti z Indonésie.

„Byla jsem v domě jednoho drahého čínského pastora a jeho ženy,“ řekla jsem. „Byli jsme tak zaneprázdnění, že jeho žena neměla čas vařit, a tak jedna členka jejich sboru, jiná Číňanka, přijížděla každý den v rikši, aby mi připravila mi dobré čínské jídlo.“

Jednoho rána jsem seděla v domě a vyhlížela z okna. Uviděla jsem tuto drahou ženu, jak klopýtá po stezce. Krvácela na hlavě a šaty měla hrozně roztrhané. Vyběhla jsem jí rychle naproti a pomohla jí do domu. Její rikša se srazila s jinou, a ona byla vážně zraněná, protože hlavou vrazila do kovové části tohoto primitivního vozidla. Číňané nebyli tehdy v Indonésii v oblibě, a proto žádný lékař by k ní nepřišel. Místo toho ji jen přivedli k domu a nechali ji tam venku.

Věděla jsem, že její stav je vážný, i to, že do domu čínského pastora by žádný lékař ani nevstoupil. Proto jsem na ni prostě položila ruce a modlila se v Ježíšově jménu, aby byla uzdravena. Byla okamžitě uzdravena.“

Misionářka pozorně naslouchala. „Musíte vědět, jakou má člověk nemoc, než se za něho modlíte?“ zeptala se.

„Ne, já nejsem lékař. Já neuzdravuji. Uzdravuje Pán.“

„Jsem velice nemocná,“ pravila tiše. „Položila byste na mě ruce a pomodlila se?“

„Ano,“ řekla jsem. Svezla se z lavičky a poklekla v té překrásné zahradě, zatímco já jí položila ruce na hlavu a modlila se za ni, aby ve jménu Ježíše Krista byla uzdravena.

Pomalu se postavila. „Teď vám povím, jakou mám nemoc,“ řekla. „Mám malomocenství.“

Byla jsem předtím v koloniích malomocných a najednou jsem dostala velký strach. *Ej, pomyslela jsem si, to je pro Pána příliš těžké! Kéž by mi to řekla předem – to bych věděla, že se za ni nemám modlit!*

Pak jsem se cítila zahanbena a prosila jsem o odpuštění pro svou malou víru a nevěru. Ostatně nebyla jsem to já, kdo řekl, že bude uzdravovat nemocné – ale On.

Uplynulo několik let. Jméno a adresu této misionářky jsem ztratila, i když častokrát jsem na tu chvíli v zahradě vzpomínala a dosud se za tuto ženu modlila. O pět let později jsem byla opět v Indii a bydlela u

přátel z Ligy pro šíření Nového zákona v kapesním vydání. Jednou odpoledne kdosi zaklepal na mé dveře v hotelu. „Pamatujete se na mne?“ ptala se nějaká pěkná paní.

Hleděla jsem na ni a řekla: „Už jsem vás viděla, ale nevzpomínám si, kdo jste.“

„Vzpomínáte si, jak jste jednou ve Vellore položila ruce na malomocnou pacientku a modlila se ve jménu Ježíše, aby byla uzdravena?“

„Ach, ano,“ vykřikla jsem. „Jistěže si vás pamatuji. Ale vy jste úplně jiný člověk!“

Usmívala se. „Pán mne podivuhodně uzdravil. Lékaři říkají, že jsem z malomocenství naprosto uzdravena.“

„Děkuji ti, Pane,“ zvolala jsem. „Ať je oslaveno tvé jméno! Ty jsi vždycky hotov naplnit naše potřeby, i když naše víra je malá.“

*Tráva usychá, květ vadne, zavane-li
na něj vítr Hospodinův. Izajáš 40,8*

20 Boží slovo, meč – Boží dokonalá zbraň

Byl to tehdy hektický půlrok. Letěla jsem z Nového Zélandu do Koreje, kde jsem během tří měsíců mluvila ve více než dvě stě padesáti shromážděních. Pak jsem se vrátila na krátkou návštěvu do Hamiltonu na Novém Zélandě, než jsem zase pokračovala do Indie.

Na Novém Zélandě jsem bydlela u rodiny, v níž se učili verše Písma nazpaměť pomocí systému Navigátorů. Byla jsem uchválena, když jsem na Novém Zélandě našla tolik nově obrácených, kteří tento kurs studovali. Protože jsem znala Písmo v anglickém jazyce méně než v holandském, rozhodla jsem se i já, že se začnu učit Písmu nazpaměť. Věděla jsem, že jakmile je Boží slovo jednou skryto v mém srdci, bude se mnou navždy.

Plná nového zápalu jsem opouštěla Nový Zéland a přiletěla jsem do státu Kerala v Indii, kde jsem měla mluvit na sérii malých konferencí kdesi hluboko v džungli. Na letišti mě čekal můj indický průvodce a vzal mě k malému místu u řeky, kde už čekala kánoe. Vlezli jsme se do ní a zahájili pomalou cestu dolů po pokojné říčce. Naše malé plavidlo pomalu klouzalo po nehlubokých vodách. Kromě rytmického zvuku pádla a občasného šumění jemného větru ve stromech nebylo nic slyšet.

Můj indický průvodce byl vedoucím domácí skupinky. Dvakrát v roce se domácí skupinky z oblasti setkaly na konferenci ke studiu Bible, k modlitbám a úpěnlivým prosbám za probuzení. Třikrát denně jsem měla mluvit na několika takovýchto konferencích, které se měly konat v *pandalu*, jehož široká střecha chrání shromáždění před horkým sluncem. Nejsou tu stěny, a tak větřík může volně provívat a lidé sedí na travnaté zemi.

Zatímco kuli pádloval s naší kánoí dolů po řece, můj indický společník mi vyprávěl, že má v srdci velkou touhu získávat duše pro Ježíše Krista.

„Nemám však úspěch,“ řekl. „Vždycky povím své svědectví, ale nedokážu lidi přivést k rozhodnutí.“

„Používáte meč Ducha, slovo Boží?“ zeptala jsem se ho.

„Obávám se, že neumím s tímto mečem dost obratně zacházet,“ připustil.

„Právě v kritickém okamžiku nejsem schopen najít verš, který by se hodil do situace.“

„Ano, to chápu,“ přiznala jsem. „Já mám někdy stejný problém. Teď se však učím nazpaměť určitým veršům z Písma, které nazývám svým kursem první pomoci. To jsou verše pro případ nouze, které přiložím na ránu, dokud se nebudu moci podívat na ostatní verše, které přinesou další uzdravení.“

Můj indický průvodce se rozzářil a pak jsem mu vyprávěla o zkušenosti, kterou jsem nedávno získala v Kanadě, kde jsem se naučila, že v každém případě nezískávám lidi pro Krista já, ale Boží slovo, které přichází skrze mne.

„Právě jsem skončila proslov ke třídě univerzitních studentů,“ říkala jsem mu, zatímco kánoe klouzala po proudu klidné řeky. „Odpočívala jsem na verandě jedné z kolejí, když se vedle mne posadila jedna velmi vzdělaná žena, která navštěvovala mé přednášky.“

„To, co jste právě říkala studentům, bylo velmi zajímavé,“ prohlásila. „Jste však příliš úzkoprsá. Já jsem expert na světová náboženství. Procestovala jsem mnoho zemí a vedla jsem dlouhé diskuse s vůdci mnoha náboženských skupin. Diskutovala jsem o cestě života časem a o věčnosti s muslimy, bráhmány, šintoisty a mnoha jinými. Ti všichni znají Boha, i když nevěří v Ježíše Krista. Je mi líto, že s vaší odpolední přednáškou nemohu souhlasit, ale kladete příliš velký důraz na Ježíše Krista a nepřipouštíte, že jiná náboženství jsou zrovna tak dobrá jako křesťanství.“

„Byla jsem v rozpacích,“ řekla jsem svému indickému společníkovi. „Pak jsem si vzpomněla na něco, co mi kdysi řekl jeden přítel: „Nejsi povolána k tomu, abys přesvědčila každého. Jsi prostě povolána k tomu, abys byla otevřeným řečištěm tak, aby tebou mohl protékat Duch Boží. Nikdy nemůžeš být něčím jiným, i když si to občas můžeš myslet. Jdi stezkou poslušnosti, nechej slovo Boží, aby vykonalo své, a Bůh si tě použije daleko víc, než je ve tvých silách.“

Proto jsem té ženě řekla: „Vy se nehádáte se mnou, ale s Bibli. Tyto věci neříkám já, je to Slovo od Boha. Ježíš řekl, že nikdo nemůže přijít k Otci, jedině skrze něho (viz Jan 14,16). Jestliže se chcete s někým hádat, hádejte se s ním.“

Podívala jsem se na svého indického přítele. Oči měl upřené na moji tvář, jak hltal to, co jsem mu říkala. Pokračovala jsem v příběhu: „O něco později byla v Ottawě v Kanadě pořádána recepce pro všechny, kdo si přáli setkat se s princem Bernhardem z Holandska. Byla to radost vidět tolik Holanďanů pohromadě. Princ vypadal unaveně, ale byl k nám všem ochotný a laskavý. Setkala jsem se s mnoha známými a pak náhle jsem stála tváří v tvář téže paní, která se se mnou před nějakou dobou tak tvrdě přela.“

„Jsem šťastná, že vás vidím,“ řekla opravdově, „nikdy nemohu zapomenout, co jste mi řekla, když jste mluvila na naší univerzitě a citovala Ježíše: „Nikdo nepřichází k Otci, než skrze mne.“ Snažila jsem se přinést argumenty z každého úhlu, ale nejsem schopna uniknout faktu, že to řekl Ježíš. Mohu se přít s vámi, ale když se pšu s Ním, mám potíže.“

„Jak nádherné,“ odpověděla jsem jí. „Nyní nasloucháte Božímu hlasu. Naslouchejte dál. Má vám toho co říci mnohem více.“

„Ano,“ řekla, „věřím, že má.“

Rozloučily jsme se a od té doby jsem ji neviděla, ale vím, že meč Ducha stále koná v jejím životě svou práci.“

Obrátila jsem se a pohlédla na svého indického přítele. S porozuměním přikyvoval. „Když pilně čteme Bibli, Duch svatý nám dá ta správná slova a biblické odkazy,“ řekla jsem. „Když jsme závislí na něm, jsme jako větve vinných kmenů podél řeky, které nesou ovoce. Ovšem, když jsou větve ulomené, pak se žádné ovoce neukáže.“

Ted' les na obou stranách řeky prořídil. Viděli jsme úzké stezky, které umožňovaly lidem projít mezi stromy husím pochodem. Byla už téměř tma a já viděla, jak řady Indů nesoucích v rukou pochodně ze zapálených palmových listů sestupují stezkami dolů. Jejich bílé šaty dodávaly scéně zvláštní éterické vzezření, jako by to byli poutníci kráčející do nebe. Mnozí se již shromáždili v *pandalu* v dálce a právě monotónně zpívali nějaký gospel song, který stále znovu opakovali, zatímco bílé odění poutníci pomalu postupovali k místu shromáždění.

Po večerním shromáždění jsem ležela ve své malé doškové chatě a chválila Boha za moc Božího slova, která nejenže přitáhla tyto lidi dohromady, ale také je získala pro Pána Ježíše Krista. V mysli jsem si vyjmenovala pět důvodů, proč věřím, že Bible je inspirovaná:

Říká to sama: „...Z popudu Ducha svatého mluvili lidé poslaní od Boha“ (2. Petrův 1,21).

Pro vliv, jaký má na všechny, kdo jí věří a podle ní žijí.

I když něco z ní bylo napsáno více než dva tisíce let před tím, než Ježíš přišel na svět, přece všichni pisatelé se shodují.

Autoři nijak neomlouvají své vlastní chyby a hříchy.

Pisatelé zaznamenávají některé velmi drásavé scény, které je mocně zasáhly, ale přesto nikdy nevyjadřují ani slovo citového pohnutí. Duch svatý chtěl, aby byla zaznamenána fakta, nikoli jejich pocity k těmto faktům.

Mnoho lidí dělá chybu, když si myslí, že jistotu spasení mohou měřit svými pocity. Základem je slovo Boží, a proto je pro nově obráceného v Kristu naprosto nezbytné, aby měl praktickou znalost Bible. Právě nově obrácený se – více než kdokoli jiný – dostane pod palbu nepřítele. Potřebuje znát meč Ducha. Tak jako používal tento meč ve zkouškách pokušení Pán Ježíš k přemožení toho Zlého, tak se musíme naučit bránit se proti každému jeho útoku i my.

*Ukládejte si poklady v nebi...
neboť kde je tvůj poklad,
tam bude i tvé srdce.*

Matouš 6,20-21

21 Kde je nebe?

Šťěstí nezávisí na tom, co se přihodí, ale na tom, jaké při tom máme vzájemné vztahy. To mne učil můj otec, když jsem ještě byla dítě. Často mi vyprávěl o prvních dnech svého manželství. Otevřel si malé klenotnictví v úzkém domě v srdci židovské čtvrti Amsterodamu. Ubohá matka! Snila o domě se zahrádkou. Milovala krásné věci a široký výhled. „Velice ráda se dívám na oblohu,“ říkávala často. Místo toho se ocitla v úzké uličce, ve starém domě – ten typ s jedinou místností v každém poschodí – s opotřebovaným nábytkem, který zdělili po babičce. Přesto byli oba šťastní, ne kvůli okolnostem, ale pro své vzájemné vztahy uprostřed těchto okolností.

Tam, v Amsterodamu, v té úzké uličce v ghettu, se seznámili s mnoha skvělými židovskými lidmi. Ti jim dovolili zúčastňovat se jejich sabatů a slavností. Společně studovali Starý zákon a příležitostně dokonce Nový zákon.

Mnohokrát jsem si vzpomněla na lekce, kterým jsem se naučila od svého otce – o štěstí a věcech, které se nám mohou přihodit. Nikdy mi to však nebylo tak jasné, jako když jsem o mnoho, mnoho let později byla v Koreji.

Byla jsem v Orientu už tři měsíce a hodně času z toho jsem strávila v Koreji. Mluvila jsem tam na mnoha shromážděních ve školách, sirotčincích, dětských domovech a kostelech. Jednoho dne, poté, co jsem promluvila na jedné univerzitě, přišel za mnou jeden student teologie. Ještě jsem neviděla takovou beznaděj v tváři člověka, který říkal, že chce být služebníkem vzkříšeného Krista.

„Co se stalo, že jste tak nešťastný?“ ptala jsem se.

„Ztratil jsem cestu,“ odpověděl smutně. „Když jsem se stal křesťanem, pastor mě učil, že Bible je pravda. Tehdy jsem byl velice šťastný. Teď však studuji známého badatele Rudolfa Bultmanna, který říká, že naše Bible je plná mýtů a bájí. Ztratil jsem cestu; už nevím, kde je nebe.“

Rozzlobila jsem se. Nezdálo se mi správné, že tihle prostí hoši v Koreji se musejí prokousávat touto strašnou teologií. Studovali mnoho hodin na univerzitách, navštěvovali školu dvakrát déle než studenti v Americe, a přece kvůli tomu, co studují, často ztrácejí víru. Na jeho otázku ohledně nebe jsem odpověděla tím, že jsem mu řekla, co jsem právě viděla a slyšela den před tím, když jsme projížděli venkovem.

Tam jsem spatřila tu nejbídnější chatrč, jakou jsem kdy viděla. Byl to malý přístavek zhotovený z materiálů posbíraných z hromady odpadů – kusů lepenky, plechovek od konzerv roztlučených naplocho, starých prken... Avšak když jsme projížděli kolem, slyšela jsem nádherný hlas zpívající ženy. Zřídka kdy

jsem slyšela tak něžný hlas – dokonce ani v evropských koncertních sálech. Zastavili jsme auto a poslouchali, protože to bylo jako zpěv skřivánka.

Misionářky, která jela se mnou, jsem se zeptala: „Znáte tu píseň?“

„Ano,“ řekla, „zpívá se v ní: *Kde je Ježíš, tam je nebe.*“

Ó, jak mi srdce poskočilo radostí, když jsem slyšela tuto nádhernou píseň z tak ubohého místa. Je něco jiného slyšet takovou píseň ze vznešeného kostela nebo z reproduktorů drahého stereopřístroje, a něco úplně jiného, když ji slyšíte vycházet z té nejubožejší kůlny – uprostřed takové bídy.

Pohlédla jsem na mladého teologa před sebou. „Ježíš řekl: ‚Království Boží je mezi vámi‘ (Lukáš 17,21). Bultmann se mylí a Ježíš má pravdu. Nebe není mýtus ani pohádka: nebe je místo připravené pro připravené lidi. Teologie v rukou Ducha svatého je nádherná věda, ale v rukou nevěřících je to smrt. Jestliže chcete zjistit, kde je nebe, vypadněte z té vaší nudné třídy a vraťte se na venkov. Naslouchejte prosté víře těch, kdo čtou jenom Bibli, a věřte jenom v Boha, ne v materiální věci. Těmto lidem je úplně jedno, když nějaký teolog řekne, že nebe je bajka. Našli Ježíše, a ‚kde je Ježíš, tam je nebe‘.“

*A jak mohou zvěstovat,
nejsou-li poslání?*

Římanům 10,15

22 Když jsi v pokušení vzdát to

Nepřítel se snaží o to, aby všechno dopadlo co nejhůře. Obyčejně mne nedeprimují velké problémy, ale spousta potíží, které se nakupí jako malé kameny, aby utvořily nepohnutelnou horu. V poslední době mne série takovýchto malých příhod téměř přiměla k tomu, abych rezignovala na své poslání od Boha.

Při svém cestování musím často přecházet přes hranice. Protože vím, že pašování je hřích, nedělám to. Nejprve jsem se dopálila při střetu s celním úředníkem.

„Máte něco k proclení?“ zeptal se hrubě.

„Ano,“ odpověděla jsem. „Nylonové punčochy.“

Musela jsem je položit nahoru na své zavazadlo a ukázat mu je, protože jsem věděla, že tehdy bylo třeba zaplatit za takové věci clo.

„Jsou tu čtyři páry,“ řekl. „Vy jste mi řekla jeden pár.“

„Ne, to jsem neřekla!“ odpověděla jsem.

Nevěřil mi však. Celou další hodinu prohledával mé zavazadlo. Zkoušel všechny krabičky, zda nemají dvojité dno. Vymáčkal mi zubní pastu z tuby, aby se přesvědčil, zda v ní nejsou diamanty. Podrobil kontrole moje boty, zda nemají falešné podpatky, v nichž by mohly být drogy. Prohmatal lem mých šatů, aby zjistil, zda jsem do nich nezašila perly. Téměř vytáhl podšívku z mých kufrů. Přirozeně vůbec nic nenašel a konečně mě nechal projít – po zaplacení cla za čtyři páry punčoch. Byla jsem uražená a nešťastná.

Později jsem porozuměla, proč mě ta příhoda tak rozhodila. Nevzdala jsem se své samospravedlnosti. Tak jsem si byla jista svou poctivostí, že jsem trpěla, protože byla raněna moje pýcha. Je snadnější vzdát se svých hříchů než svých ctností!

Neuvědomujíc si příčinu své deprese, zjistila jsem pak, že kvůli zdržení na celnici jsem zmeškala letadlový spoj. Byla jsem nucena přespat na letišti na gauči v místnosti pro ženy. Jsem však dobrý spáč a těšila jsem se zdravému spánku. Když jsem se probudila, užaslá uklízečka (která zametala podlahu kolem mého gauče) řekla obdivně: „To je opravdu báječné, že jste schopná spát tak zdravě, když je kolem vás takový rámus!“

Nakonec letadlo, kterým jsem cestovala, vletělo do bouře a mně bylo nevolno. V noci po mém příjezdu přišlo zemětřesení. Nenávidím zemětřesení, protože mi připomíná bomby, které padaly za války.

Potom laskaví lidé, kteří měli zařizovat má shromáždění, pozdravili můj příjezd slovy: „Mysleli jsme si, že potřebujete volno a odpočinek, a tak jsme nic neorganizovali.“ Někdy je to Boží plán, ale častěji jen znamená lidské lenosti něco připravit. A tak jsem neocena, že pro mě žádná shromáždění nezařídili.

Poslední potíž – která mě téměř přiměla, abych to vzdala úplně – měla co činit s mým pokojíkem. Moji hostitelé mě dali do malé místnosti, kde nebyl žádný psací stůl. Normálně by mi to nevadilo, protože jsem zvyklá psát na koleně, ale vzhledem k tomu všemu, co se přihodilo předtím, jsem se zhroutila jako velbloud obtížený slámou. Vybuchla jsem.

Příčinu nebylo těžké najít. Do mého srdce vnikla sebelítost. Sebelítost je ošklivý hřích, a ďábel jí využívá. Svou řeč vždycky začíná: „Ubohá Corrie.“

Tentokrát začal slovy: „Proč musíš pořád žít z těch svých kufrů? Zůstaň doma a pak nebudeš mít potíže s celníky, pasy, zavazadly, letadlovými spoji a jinými věcmi. Každou noc budeš moci spát ve stejné pohodlné posteli; a v Holandsku není zemětřesení. Nakonec, už nejsi mladá. Už hodně, hodně let žiješ jako tramp. Je čas, abys pověsila svůj postroj a odešla si odpočinout na krásnou zelenou pastvu. Ať tu práci dělá někdo jiný. Ty sis už svou odměnu zasloužila.“

Ted' už jsem přisvědčovala: „Ano, ano, satane, máš pravdu.“ A tak jsem uposlechla jeho rady a napsala příteli v Holandsku, který vedl mezinárodní dům pro hosty, kde jsem tehdy měla rezervovaný pokoj s několika kusy nábytku:

„Věřím, že přišel čas, abych pracovala v Holandsku,“ psala jsem. „Jsem vším tím cestováním unavená a už pod sebou nesnáším kola. Zařídil bys, abych ve svém pokoji měla stůl – veliký – postavený pod oknem; a křeslo – velmi pohodlné – napravo...“ Ve své fantazii jsem si vytvořila půvabný sen nebe zde na zemi a sebe v jeho středu!

Do dopoledne jsem dopis odeslala poštou a pak se vrátila do pokoje, že si prohlédnu svůj kalendář. Poznačila jsem si jména všech lidí, kterým jsem musela napsat, že všechna naše ujednání ruším. Každý to pochopí. Cožpak mi mnozí neřikali: „No ne, vy musíte být ve svém věku unavená!“?

Všechno by bylo šlo dobře (nebo snad bych měla po pravdě říci ‚špatně‘), kdybych nebyla popadla svou bibli. Tato stará černá bible byla mým průvodcem v dobách světla i v dobách temna. Začala jsem číst s otázkou: „Pane, co bys po mně chtěl ty?“

Otevřela jsem list Římanům, 10. kapitolu: „Ale jak mohou uvěřit v toho, o kom neslyšeli? A jak mohou uslyšet, není-li tu nikdo, kdo by zvěstoval? Je přece psáno: ‚Jak vítaný je příchod těch, kteří zvěstují dobré věci!‘ “ (viz verše 14 a 15).

Vzpomněla jsem si na slova jednoho parašutistického instruktora. Říkal, že když má své muže v letadle a jsou nad bojištěm, dává jim čtyři povely:

PRVNÍ: Pozor! *Pozvedněte zraky* (Jan 4,35).

DRUHÝ: Postavte se do dveří! *Pohleďte na pole, že již zbělela ke žni* (Jan 4,35).

TŘETÍ: Zapněte si výstroj! *Naplnění buďte Duchem svatým* (Jan 4,35).

ČTVRTÝ: Následujte mě! *Učiním vás rybáři lidí* (Marek 1,17).

Dlouho jsem seděla a přemýšlela. Naším úkolem není dávat Bohu instrukce. My se prostě máme hlásit do služby.

Položila jsem svou bibli na postel a popadla pero a papír. Balancujíc nemotorně s blokem na koleně, psala jsem příteli do Holandska.

Na můj poslední dopis zapomeň. Nehodlám jet domů do Holandska. Odmítám trávit zbytek svého života na pastvě, když je tolik polí hotových ke žni. Doufám, že zemřu v postroji.

*Vybízím vás, bratří, pro Boží milosrdenství,
abyste sami sebe přinášeli jako živou,
svatou, Bohu milou oběť...*

23 Drahý Pane, půjdu, kam chceš..., ale ne po schodech do desátého patra

Mluvila jsem tu neděli ráno v jednom kostele v Kodani v Dánsku. Naléhavě jsem lidi žádala, aby přinášeli svá těla jako oběť Bohu. Řekla jsem, že i když jsem stará žena, chci se dát zcela Ježíši a dělat, cokoli po mně bude chtít, jít, kamkoli bude chtít – i kdyby to znamenalo zemřít. Po shromáždění ke mně přistoupily dvě ošetřovatelky. Pozvaly mě do svého bytu na šálek kávy. Byla jsem velmi unavená. Ve věku téměř osmdesáti let jsem zjistila, že stát delší dobu na nohou začíná být vyčerpávající. Šálek kávy, to znělo dobře, a tak jsem pozvání přijala. Nebyla jsem však připravena na chůzi nahoru do jejich bytu. Mnohé domy v Kodani jsou staré vysoké domy bez výtahu. Ošetřovatelky bydlely v desátém poschodí takového domu a musely jsme stoupat vzhůru po schodech. „Ó Pane,“ stěžovala jsem si, když jsem se podívala nahoru na tu vysokou budovu. „Myslím, že to nesvedu.“ Avšak ošetřovatelky si tak hrozně přály, abych šla nahoru, až jsem svolila, že se o to pokusím. Když jsme se dostaly do pátého poschodí, srdce mi divoce tlouklo a nohy byly tak unavené, že jsem si myslela, že neudělám další krok. Na chodbě v pátém poschodí jsem uviděla židli a úpěnlivě jsem prosila Pána: „Dovol mi, Pane, abych tu na chvíli zůstala, zatímco ošetřovatelky půjdou dál po schodech. Moje srdce je tak nešťastné!“

Složila jsem se do židle a odpočívala. Ošetřovatelky zatím trpělivě čekaly. „Ach Pane, proč musím po tak rušném dni podstupovat tohle šplhání do schodů?“

Pak jsem uslyšela Boží hlas, ještě hlasitější než moje bušící srdce. „Protože tě čeká velké požehnání, práce, která způsobí radost andělům.“

Vzhlédla jsem do schodů, které se tyčily nade mnou a téměř se ztrácely v oblacích. Snad už opouštím tuto zem a jdu do nebe, pomyslela jsem si. Z toho budou mít ti andělé jistě radost. Pokusila jsem se ty schody počítat. Připadalo mi, že jich budu muset vyšplhat ještě přinejmenším sto. Jestliže však Bůh řekl, že ta práce způsobí radost andělům, pak jsem musela jít. Vstala jsem z židle a znovu se pustila do plahočení po dlouhých patrech schodů, jedna sestra přede mnou, druhá za mnou.

Konečně jsme se dostaly k bytu v desátém patře. Vstoupila jsem a našla tu místnost s prostým pohoštěním již připraveným na stole. Jídlo podávali matka a otec jedné z dívek.

Věděla jsem, že máme jen krátký čas, a také jsem věděla, že nás tu čeká nějaké požehnání. A tak bez velkého úvodu jsem ihned začala klást otázky.

„Řekněte mi,“ zeptala jsem se ošetřovatelčiny matky, „je to už dlouho, co jste našla Ježíše jako svého Spasitele?“

„Nikdy jsem se s ním nesetkala,“ odpověděla, překvapena mou otázkou.

„Jste ochotná k němu přijít? On vás miluje. Procestovala jsem více než šedesát zemí a ještě jsem nenašla nikoho, kdo by litoval toho, že dal své srdce Ježíši. Ani vy nebudete litovat.“

Pak jsem otevřela svou bibli a poukázala na verše o spasení. Pozorně naslouchala. Pak jsem se jich zeptala: „Budeme teď mluvit s Pánem?“

Modlila jsem se, pak se modlily ty dvě ošetřovatelky a konečně sepjala ruce matka a řekla: „Pane Ježíši, já už o tobě hodně vím. Hodně jsem četla v bibli, ale teď tě prosím, abys vstoupil do mého srdce. Potřebuji očistění a spasení. Víím, že jsi zemřel na kříži za hříchy celého světa a také za moje hříchy. Pane, prosím vstup do mého srdce a učiň mě Božím dítětem. *Amen.*“

Vzhlédla jsem a na tváři mladé ošetřovatelky uviděla slzy radosti. Se svou přítelkyní se tolik modlila za její rodiče, a teď dostaly odpověď. Obrátila jsem se a podívala se na otce, který při tom všem tiše seděl.

„A co vy?“ zeptala jsem se.

„Ani já jsem se takto pro Krista ještě nerozhodl,“ odpověděl vážně. „Ale poslouchal jsem všechno, co jste říkala mojí manželce, a teď znám cestu. I já bych rád poprosil, aby mě Ježíš spasil.“

Sklonil hlavu a z jeho rtů proudila radostná a zcela upřímná modlitba, když vydával svůj život Ježíši Kristu. Najednou naplnila místnost velká radost a já poznala, že to sestoupili ti andělé a stojí kolem a zpívají chvalozpěvy Bohu.

„Děkuji ti, Pane,“ modlila jsem se, když jsem sestupovala po těch dlouhých schodech, „za to, žeš mě přinutil vystoupit po těch schodech. A příště, Pane, pomoz Corrii ten Boom, aby respektovala své vlastní kázání o ochotě jít všude, kam mi řekneš, dokonce i deset pater schodů nahoru.“

*Země bude naplněna poznáním Hospodinovy slávy,
jako vody pokrývají moře.*

Abakuk 2,14

24 Celému světu – začíná to jedním

Dát traktát někomu v Rusku představuje vždy riziko. Když člověk, se kterým mluvíte, je sám, pak máte o něco víc svobody. Avšak když je při tom někdo třetí, pak jsou ti dva v nesnadné situaci – oba se bojí, že by ho ten druhý mohl předat tajné policii.

Byly jsme s Conny už asi týden v jednom leningradském hotelu, když jednoho rána – šly jsme právě dolů na snídani – jsem podala jedné uklízečce traktát. Byl to jednoduchý traktát psaný rusky, s názvem „Cesta spasení“. Používal pouze verše z Písma, bez komentáře.

Vrhla na něj letmý pohled, pak se rychle podívala na druhou ženu, která uklízela halu. Strčila mi traktát zpět a mávla rukou, jakoby chtěla vyjádřit: „To není nic pro mě.“

Bylo mi jí líto. Když chcete někomu pomoci, odpověď *Ne* zraní. Pokračovaly jsme s Conny v cestě halou k výtahu, měly jsme namířeno k jídelně na snídani. Byly jsme ve výtahu samy a cestou dolů jsem toto poslední břímě uvrhla na Pána: „Otče, nedokážu tuto ženu zasáhnout. Přiveď ji přece k někomu, kdo jí může říci evangelium v jejím vlastním jazyku. Pane, požaduji její duši pro věčnost.“

Odvážnost mé modlitby mě šokovala. Takto jsem se v životě nemodlila. Bylo to správné? Opravdu mohu požadovat něčí duši? A jaksi dodatečně jsem se zeptala: „Pane, bylo to špatné, nebo správné? Mohu se takto modlit?“

Pak ještě dříve, než jsem mohla dostat jeho odpověď, slyšela jsem se, jak říkám modlitbu, která mě vyděsila ještě víc: „Pane, požaduji pro tebe celé Rusko.“

Výtah se zastavil a procházely jsme s Conny velkým koridorem do jídelny. Byla jsem popletená. Tváře jsem měla červené a horké. „Pane, bylo to správné? Nebylo to příliš? Ale ne, Pane, tvé Slovo říká: ‚Hospodinova je země... svět i ti, kdo na něm sídlí‘ (Žalm 24,1). To jistě znamená i Rusko.“

Když jsme vstupovaly do jídelny, byla jsem stále ještě zmatená. Bylo přeplněno. Přistoupil k nám číšník a řekl: „Vy jste jen dvě. Nemůžete tady snídat, protože všechny stoly jsou rezervovány pro velké skupiny.“

Rozhlížely jsme se. Jeden Japonec slyšel číšníka a pokynul nám, abychom šly k jeho stolu, kde byla dvě volná místa. „Jen pojdte,“ řekl. „Budeme dělat, jako byste patřily k naší skupině.“

Číšník ovšem uviděl, co se stalo, a odmítl nás obsloužit. Cítila jsem se nešťastná a nevíтанá. Obrátila jsem se ke Conny se slovy: „Včera jsem si při večeři vzala do kabelky nějaké housky nahoru do pokoje. Ještě tam jsou a máme trochu nescafé. Proč bychom tu měly sedět a čekat? Pojdme k sobě do pokoje.“

Nahoře byl klid a mír. Naše snídaně nám chutnala, i když to byly jen suché housky a nescafé bez smetany.

Náhle se ozvalo zaklepaní na dveře. Conny otevřela. Stála tam uklízečka, ta, která odmítla ten traktát. Vlasy měla stažené dozadu do pevného uzlu a povšimla jsem si, že její těžké kožené boty při chůzi vržou. Zavřela za sebou dveře. Ze rtů jí plynul proud ruských slov, z nichž jsme nerozuměly ani jedinému. Pak prstem ukázala na mou hnědou kabelku.

„Conny, ona chce traktát!“ skoro jsem vykřikla.

Conny jí jeden dala, ale nebyl to ten, který jsme jí dávaly prve. Podívala se naň, nesouhlasně potřásla hlavou a znovu ukázala na kabelku.

„Conny, ona chce ‚Cestu spasení‘.“

Vstala jsem, prohrabovala se kabelkou a našla původní traktát. S úsměvem jsem jí ho podala. Pohlédla naň a její tvář se rozzářila velkou radostí. Usmívajíc se a pokyvuajíc uznáním, vycouvala z pokoje.

I já zářila radostí, protože Bůh odpověděl na mou modlitbu. Nakonec jsem nepožadovala příliš mnoho. Na první modlitbu jsem již dostala odpověď a teď jsem si byla jista, že na druhou modlitbu, tu kterou se skrze mne modlil Duch svatý, aniž bych předtím ta slova promyslela, přijde také odpověď *Ano*.

Conny, která byla stejně vzrušená jako já, vzala svou bibli a četla: „Země bude naplněna poznáním Hospodinovy slávy, jako vody pokrývají moře“ (Abakuk 2,14). Jaký to slib – celé Rusko pod vodami Boží slávy!

Ozvalo se další zaklepaní na dveře. Zase tam stála naše uklízečka. Vstoupila a položila na stůl dlouhý bochník čerstvého bílého chleba. Odmítala nechat si zaplatit a kolem úst jí přitom pohrával úsměv. Byla to její oběť díkůvzdání Bohu.

V celém svém životě jsem neměla tak dobrou snídani.

*Ale mám proti tobě to, že jsi
tu první lásku svou opustil.*

Zjevení 2,4 BK

25 Jak jsem opustila svou první lásku

Po dvaceti letech putování světem jako tulák pro Krista jsem byla nemocná. Ve věku sedmdesáti tři let se moje tělo unavilo a bylo vyčerpané. Lékař mě prohlédl a řekl: „Slečno ten Boom, budete-li pokračovat tímhle tempem, rozhodně nebudete moci pracovat o hodně déle. Jestliže si však vezmete rok dovolenou, pak snad budete moci pracovat ještě několik roků.“

Radila jsem se s Pánem. Odpověděl velmi jasně, že lékařova rada je v souladu s jeho plánem. Napadlo mi, že po dobu tohoto „roku odpočinku“ bych mohla bydlet ve Lweze, krásném domě v Ugandě ve východní Africe. Několik let předtím jsem na tento dům přispěla, aby jej misionáři a jiní dělníci v království Božím mohli používat jako místo oddechu a odpočinku. Nyní se chléb, který jsem předtím pustila po vodě, vracel ke mně. Udělala jsem plány a brzy jsme byly s Conny bezpečně usazené v Africe.

Lweza – to byl ráj. Postavený na kopci uprostřed zahrady, která se bezpochyby podobá zahradě Eden, a byl odtud výhled na jih přes Viktoriino jezero. Podnebí bylo ideální. Protože v Kampale, blízkém městě, bylo mnoho univerzit, kostelů, vězení a společenských skupin, mohla jsem mluvit na dvou až třech shromážděních týdně. A tak zatímco mé tělo odpočívalo, můj duch zůstával čilý.

Největším potěšením bylo spát každou noc ve stejné posteli. Za posledních dvacet let jsem spala ve více než tisícovce různých postelí a pořád jsem žila ze svých kufrů. Tento rok jsem odpočívala. Poskládala jsem si prádlo do prádelníku, šaty pověsila do šatníku a – to nejlepší ze všeho – každou noc jsem si položila hlavu na stejný polštář.

V listopadu tento „rok odpočinku“ vypršel. Vzaly jsme si s Conny mapu světa a rozprostřely ji na mou postel. Držely jsme se tak své obvyklé metody plánování pro příští rok – stejné metody, jakou jsem používala už dvacet let – nejprve jsme naslouchaly Božímu plánu, pak jsme jej podepsaly. To byl pravý opak metody, kterou jsem použila jednou, když jsem si udělala své vlastní plány a pak žádala Boha, aby je podepsal. Naší touhou bylo, aby nám plánoval Duch svatý.

Boží plán pro Conny vypadal velice dobře. Byly to tři měsíce v různých zemích Afriky, dva měsíce v Americe a pak tři měsíce ve východní Evropě za železnou oponou. „Děkuji ti, Ježíši,“ řekla. Zato já nebyla tak vděčná. Conny byla mladá, mnohem mladší než já. Ráda cestovala, ale já jsem stárla a byla jsem pořád ještě dost unavená.

Když Conny odešla, obrátila jsem se k Pánu: „Raději zůstanu tady,“ řekla jsem umíněně. „V Kampale a Entebbe, nejbližších dvou městech, je tolik práce! Budu pracovat pro tebe. Jsem ochotna mít každý den shromáždění, radit, psát knihy; ale prosím, nechej mě každou noc spát ve stejné posteli. Každý pochopí, že v mém věku bych to neměla tak přehánět.“

S potěšením jsem vstala. Z tohoto svého plánu jsem opravdu měla radost.

Pak volala Conny. Přišel na návštěvu jeden africký duchovní ze vzdálené Rwandy. Okamžitě mě začal vítat: „Jsme tak rádi, že jste ochotná zase přijet do Rwandy. Před pěti lety jste nám tak úžasně pomohla, když jste vyprávěla, čím byl pro vás Pán ve vaší velké nouzi. Říkala jste, že přes to troje věznění vám nepomohla vaše víra, protože ta byla slabá a často kolísavá. Řekla jste, že vás přenesl sám Pán a že ze zkušenosti víte, že Ježíšovo světlo je silnější než ta nejhlubší temnota.“

Africký bratr pokračoval: „Před pěti lety to však pro nás byla jen teorie. Nikdo z nás ve vězení nikdy nebyl. Teď je v naší zemi občanská válka. Mnozí z nás byli ve vězení, já sám jsem byl ve vězení dva roky. Právě tehdy jsem si vzpomněl na všechno, co jste říkala. Neměl jsem víru Corrie ten Boom, dokonce jsem neměl ani víru pro sebe, ale uměl jsem pohlédnout na stejného Ježíše, který vám dal víru. Dal ji také mně, a proto jsme tak šťastní, že teď znovu přijdete do Rwandy.“

Já však vůbec nebyla šťastná. Přála jsem si slyšet jiná slova. Věděla jsem, že v takových situacích mohu změnit téma tím, že pološím nějakou otázku. Snad to přiměje Boha, aby mi přestal připomínat své plány a nechal mě jít si podle svého.

„Jak se má církev ve Rwandě?“ zeptala jsem se. „Jaké poselství teď potřebují?“

Bez nejmenšího zaváhání si bratr otevřel bibli a začal číst:

Andělu Efezské církve piš: Totoť praví ten, kterýž drží těch sedm hvězd v pravici své, kterýž se prochází uprostřed těch sedmi svícňů zlatých: Známt' skutky tvé, a práci tvou i trpělivost tvou... A snášel jsi, a trpělivost máš, a pro jméno mé pracovals a neustal. Ale mámt' proti tobě to, že jsi tu první lásku svou opustil. Protož pomni, odkud jsi vypadl...

Zjevení 2,15 BK

Tato slova mi pronikla do srdce jako šíp. Toto poselství nepotřebovala jen Rwanda, ale také Corrie ten Boom. Ztratila jsem svou první lásku. Před dvaceti lety jsem vyšla z koncentračního tábora – vyhladovělá, slabá – ale v mém srdci byla vroucí láska, láska k Pánu, který mě tak věrně přenesl – láska k lidem kolem mne – vřelá touha sdělit jim, že Ježíš je realita, že žije, že je vítěz. Znala jsem to ze zkušenosti. Proto jsem šla do Německa a žila uprostřed trosek. Proto jsem putovala po světě dvacet let jako tulák. Chtěla jsem, aby každý věděl, že bez ohledu na to, jak hluboko padneme, věčné rámě je vždy pod námi, aby nás odtud vyneslo.

A teď? Teď mě zajímala moje postel. Opustila jsem svou první lásku. Požádala jsem svého afrického bratra, aby četl dál.

Čiň pokání a první skutky. Pakli toho nebude, přijdu na tebe rychle, a pohnuť svícнем tvým z místa jeho, nebudeš-li pokání činiti.

Náhle vstoupila do mého srdce radost. Mohla jsem svůj hřích, své chladné srdce, své unavené tělo přinést k němu, který je věrný a spravedlivý. Učinila jsem to. Své hříchy jsem vyznala a prosila o odpuštění. A stalo se totéž, co se děje vždycky, když svůj hřích přinesu Bohu ve jménu Ježíše – odpustil mi. Ježíš očistil mé srdce svou krví a znovu mne naplnil Duchem svatým.

Protože Bůh vlil do mého srdce svou lásku – ovoce Ducha svatého –, vydala jsem se znovu na cesty – jako tramp pro Krista.

Jak velká radost to byla – zakoušet lásku Boha, který mi dal řeky vody živé pro žíznivý svět Afriky, Ameriky a Východní Evropy. Ovšemže vůlí Boží může být, aby si někteří staří lidé odpočinuli od své práce. S velkou vděčností vůči Bohu se pak mohou radovat ze svého důchodu. Pro mne však cesta poslušnosti spočívala v tom, abych cestovala dál, dokonce více než předtím.

Ježíš nás v Matouši 24,12 upozornil, že ustydne láska mnohých, protože se rozmnoží nepravost. Je velmi snadné patřit k těm ‚mnohým‘. Brána pokání je však stále doširoka otevřená. *Haleluja!*

*Jestliže však chodíme ve světle, jako on je ve světle,
máme společenství mezi sebou
a krev Ježíše, jeho Syna,
nás očišťuje od každého hříchu.*

1. list Janův 1,7

26 Chodit ve světle

Ukázalo se, že naše poslední týdny ve Lweze byly neplodnější z celé doby, kterou jsme tam strávily, protože právě v těchto týdnech jsem se naučila další cenné lekci – lekci chození ve světle.

Jednou odpoledne jsme s Conny seděly na zahradě a dívaly se, jak opice skáčou ze stromu na strom. Stromy a keře – to byla spousta barev a zvuků, až tato nádherná Boží milost naplňovala mé srdce.

Avšak Conny byla sklíčená. Předtím založila v Kampale dívčí klub YWCY a věnovala tomu mnoho hodin práce. Děvčata však neměla zájem. Byla jsem její sklíčeností znepokojena, protože jsem cítila, že to sahá mnohem hlouběji než problémy, které právě měla se svou třídou.

Začala jsem se jí na to ptát, když nás přerušil muž, který stoupal k nám do kopce. Conny zašilhala očima do slunce a pak vykřikla: „To je William Nagenda!“

Jaká radost setkat se znovu s tímto africkým svatým! Nikdy jsem se nesečkala s Afričanem, s nímž bych se tolik nasmála a přitom tolik naučila.

Když jsme se navzájem pozdravili, William řekl: „Když jsem vás tu viděl sedět spolu, přišla mi na mysl otázka: ‚Jestlipak spolu chodí ve světle?‘“

Téměř současně jsme odpověděly: „Ale ano, chodíme. Vždyť jsme tým.“

Právě v té chvíli zavolal chlapec z domu, že mám telefon. Omluvila jsem se, zatímco Conny s Williamem zůstali a rozmlouvali.

Conny seděla na židli z rákosu a proutí, zatímco William dřepěl vedle stezky na hýždích a hnědá kolena mu vykukovala u tváře.

„Chci vám něco vyznat,“ řekla Conny Williamovi.

„A co to je?“ reagoval jemně.

„Vaše otázka zasáhla moje srdce. Musím vám říct, že s tante Corrii nechodím opravdu ve světle.“

Williamův obličej se roztáhl do širokého úsměvu a oči mu zajiskřily. „Tak proto mě Bůh vedl k tomu, abych vám položil tu zvláštní otázku.“

Conny byla vážná. „Tante Corrie je o tolik zralejší než já,“ pokračovala. „Chodí s Ježíšem už tolik let. Hodně pro něho všelijak trpěla. A tak, když vidím v jejím životě věci, které nejsou správné, váhám o tom s ní otevřeně mluvit.“

„Ach,“ řekl William polekaně. „To není správné. Pán chce, abyste byla k tante Corrii velice upřímná. Také proto vás s ní spojil. Pokud ona chodí ve světle, pak i vy, když budete chodit ve světle, pomůžete osvětlovat její stezku i svoji.“

Když jsme toho večera přišly spolu do našeho pokoje, Conny si sedla na kraj postele a řekla: „Tante Corrie, je to pro mě velice těžké to říct, ale teď je mi jasné, že musím chodit ve světle.“

Obrátila jsem se a pohlédla na ni. Tvář měla staženou a vážnou. Jednu po druhé začala jmenovat věci v mém životě, které ji trápily – věci, které jsem dělala a o nichž byla přesvědčena, že neoslavují Boha. Nebylo to pro mne lehké slyšet věci, které jsem udělala špatně – věci, které způsobily, že do jejího srdce vstoupil stín. Jak úžasné však bylo, že Conny ke mně byla naprosto upřímná. Za věci, které vyjmenovala, jsem se jí omluvila, a poděkovala jí, že je přinesla do světla. „Choďme spolu vždycky ve světle,“ řekla jsem vážně.

Pro Conny to však bylo stále ještě těžké. Byla mnohem mladší než já a cítila, že se dosud učí. I když jsem chtěla, aby mě nadále korigovala, bylo to pro ni velmi nesnadné. Konečný průlom přišel poté, co jsme opustily Afriku a přiletěly do Brazílie.

Několik týdnů jsme byly v Rio de Janeiru, jednom z nejkrásnějších měst na světě. Když jsme se připravovaly k odjezdu – že poletíme na jih do Buenos Aires – zjistily jsme, že naše kufry překračují stanovenou váhu. Laskaví lidé v Riu nám dali tolik darů, že jsme měly více než dvacet kilogramů přes váhu. Cesta dál do Argentiny by nás stála hodně peněz navíc.

Rozbalila jsem si zavazadlo a udělala tři hromádky: jednu, kterou pošlu do Holandska po moři, jednu pro chudé v Riu a ta nejmenší se vrátí zpět do mého kufru s tím, že si ji vezmu s sebou do dalšího cíle cesty. Když jsem své přebalování skončila, pospíchala jsem vedle do pokoje Conny a rozbalila i její kufr. Absolvovala jsem tutéž proceduru: rozdělila její věci do tří hromádek a pak znovu zabalila jen věci, které nezbytně potřebovala. Příliš jsem pospíchala, než abych si povšimla, že Conny nic neříká.

O týden později, po krásné době v Buenos Aires, kráčely jsme spolu po osamělém pruhu pláže blízko naší kabiny. Těšila jsem se z překrásného výhledu nad klidným zálivem, když Conny promluvila. V jejím hlase bylo napětí. „Slíbila jsem Bohu, že budu chodit ve světle,“ řekla, „to znamená, že si s tebou musím dát něco do pořádku. Když jsi přebalovala můj kufr a rozhodla, které věci poslat do Holandska a co mi nechat, neměla jsem z toho radost.“

Jak hloupá a netaktní jsem byla, že jsem tak vtrhla do života Connie a pletla se do jejích věcí! Natáhla jsem se a chytila ji za ruku: „Jak bezohledná jsem byla,“ řekla jsem. „Odpusť mi, že jsem to nenechala na tobě.“

„Odpouštím ti,“ odpověděla Conny. Tak jako já, i ona se naučila nezahrávat si s hříchem, ale vyslechnout omluvu jiného a pak, místo aby to přešla, odpustit. Kráčely jsme mlčky po cestě dál a pak Conny znovu promluvila.

„Jsi nešťastná, tante Corrie? Jsi tak potichu.“

Teď přišel čas, abych chodila ve světle já. „Něco mi vadí,“ řekla jsem. „Proč jsi mi neřekla hned, že tě to rozrušilo? Tak se to mohlo dát na místě do pořádku a nemusela bys v sobě nosit tu temnotu po všechny ty dny. Od nynějška ‚mluvme obě pravdu v lásce‘ a nikdy nenechejme nad svými nedorozuměními zapadnout slunce.“

Byla to dobrá lekce. Od té doby – dokud se Conny v roce 1967 nevdala a šla za svým manželem – jezdily jsme po celém světě a vždy se snažily chodit ve světle.

*Svobodným a vdovám pravím, že je pro ně lépe,
když zůstanou tak jako já.*

1. Korintským 7,8

Je to satan, který se všemožně pokouší oloupit Boží služebníky o pokoj a radost z práce, kterou konají.

Ellen, moje nová společnice na cestách, šla se mnou na osamělé misijní pole v Mexiku. Naší hostitelkou byla misionářka, neprovdaná čtyřicátnice. Jednou večer, když jsme byly samy v jejím domku z nepálených cihel, vyznala svou hořkost a rozmrzelost nad tím, že je neprovdaná.

„Proč mi byla odepřena láska manžela, dětí a domova? Čím to je, že jediní mužové, kteří mi kdy věnovali pozornost, se oženili s některou jinou?“ Dlouho do noci vylévala jed zklamání a nespokojenosti. Nakonec se mě zeptala: „Proč jste se nikdy nevdala?“

„Protože,“ řekla jsem, „Pán měl pro mne jiné plány než manželský život.“

„Zamilovala jste se někdy nebo ztratila někoho jako já?“ tázala se hořce.

„Ano,“ řekla jsem smutně. „Vím, co je to bolest zlomeného srdce.“

„Vy jste však byla silná, že?“ pravila kousavě. „Vy jste byla ochotná dovolit Bohu, aby řídil váš život?“

„Ale ne, zprvu ne,“ odvětila jsem. „Musela jsem to těžce probojovat. Měla jsem třiatdvacet let. Milovala jsem jednoho chlapce a věřila jsem, že on miluje mne. Neměla jsem však peníze a on se oženil s jednou bohatou dívkou. Po svatbě ji přivedl ke mně, a když vkládal její ruku do mé, řekl: ‚Doufám, že vy dvě budete přítelkyně.‘ Chtělo se mi rvát. Vypadala tak něžná, tak jistá a spokojená v jeho lásce.“

Měla jsem však Ježíše. Nakonec jsem šla k němu a modlila se: ‚Pane Ježíši, ty víš, že ti patřím na sto procent. Tobě patří také můj sexuální život. Nevím, jaké máš pro můj život plány, ale Pane, ať už to bude cokoli, použij si mne, abych do detailu uskutečňovala tvé vítězství. Věřím, že ode mne můžeš vzít všechno to zklamání a neštěstí. Znovu ti odevzdávám celý svůj život.‘ “

Pohlédla jsem přes stůl na zahořklou ženu před sebou. Její obličej byl svraštělý, oči ztvrdlé zlobou. Vycítila jsem, že se snažila utéci před svým zklamáním. Snad právě proto teď byla na misijním poli. Je smutné, že některé Boží děti jdou na misijní pole, aby unikly bolesti z toho, že nemají manžela. Znáám jiné tam doma, které tráví každý večer mimo rodinu tím, že navštěvují křesťanská shromáždění, protože ve svém manželství jsou nešťastné a zklamané. Práce – ba dokonce misijní práce – se může stát nesprávným úkrytem.

„Ty, které povolal Bůh, aby žily jako svobodné, jsou v tomto stavu vždy šťastné,“ řekla jsem. „Toto štěstí, tato spokojenost, je důkazem Božího plánu.“

„Ale vy jste milovala a ztratila,“ zvolala. „Věříte, že Bůh vám vzal vašeho milence, aby vás přiměl k tomu, abyste následovala Jeho?“

„Ach ne,“ usmála jsem se. „Bůh nám nebere. Snad od nás může žádat, abychom se obrátili zády k něčemu nebo někomu, co bychom neměli mít. Bůh však nikdy nebere – on dává. Jestliže sáhnu a přivlastním si někoho, a Bůh vstoupí mezi nás, neznamená to, že bere. Naopak to znamená, že nás chrání před někým, koho bychom neměli mít, protože má pro náš život daleko lepší záměr.“

Dlouhé minuty jsme seděly v polotemné místnosti. Jen malá petrolejová lampa vydávala mihotavé světlo a vrhala slabé stíny na stěny a přes naše tváře. V myšlenkách jsem se vracela zpět – vzpomínala jsem. Byla jsem s Pánem vždy spokojená. Tehdy, když mně bylo kolem třicítky, Bůh mi dal děti – děti misionářů, které jsem vychovávala. Betsie, moje sestra, je krmila a oblékala, zatímco já zodpovídala za sport a hudbu. Měly jsme je u nás doma v Holandsku a já nacházela hluboké zadostiučinění v tom, když jsem viděla, jak vyzrávají. Mnoho času jsem také trávila tím, že jsem mluvila a sdílela se v různých klubech pro dívky. Rovnováhu do mého života ovšem nepřinesla tato práce, neboť práce nemůže dát rovnováhu v citové oblasti. Vyrovnaná jsem byla proto, že můj život byl soustředěn v Pánu Ježíši. Mnozí se pokoušejí utopit své city v práci nebo sportech nebo v hudbě či v umění. Avšak city jsou stále zde, a nakonec vyvřou napovrch a vyjde najevo zklamání a nespokojenost, jak se to dnes stalo této misionářce.

Obrátila jsem se k Ellen, své společnici. Ellen je štíhlé, plavovlasé pěkné holandské děvče, tehdy jí bylo něco po třicítce. Je svobodná, ale naučila se tajemství vyrovnaného života. Zatímco já věřím, že Bůh si mne oddělil ke svobodnému stavu ještě před mým narozením, u Ellen tomu bylo jinak. Necítila, že by ji Bůh povolal k tomu, aby žila jako svobodná; spíše cítila, že jednoho dne, v Božím čase, se vdá. Přesto jsem

věděla, že dokud tento čas – za rok nebo třicet let – nepřijde, je bezpečná v Ježíši a své bezpečí nehledá v manželovi ani v dětech.

Řekla jsem misionářce: „Některé ženy jsou jako já – ty jsou povolány žít svobodné,“ pravila jsem jemně. „Pro ně je to vždy snadné, protože jsou od přirozenosti spokojené. Jiné, jako Ellen, jsou povolány k tomu, aby se připravovaly na manželství, které budou moci později uzavřít. I ony jsou požehnané, protože Bůh používá roky tohoto mezidobí, aby je naučil tomu, že řešením nespokojenosti není manželství. Štěstí nacházíme jen ve vyrovnaném vztahu s Pánem Ježíšem.“

„Ale je to tak těžké,“ řekla a z očí jí vytryskly slzy.

„Tak to je,“ odpověděla jsem. „Kříž je vždycky těžký. Ale vy jste zemřeli a váš život je skryt spolu s Kristem v Bohu (Koloským 3,3). Drahé děvče, nic nemůže být bezpečnější. To ve vás, co by chtělo lpět na manželovi, je mrtvé. Teď můžete jít dál životem a můžete být šťastná s manželem nebo bez něj – bezpečná v samotném Ježíši.“

Nevím, zda mi skutečně porozuměla, protože často upneme svou mysl na něco, o čem si myslíme, že nás to učiní šťastnými – manžel, děti, určité místo nebo dokonce služba s velkým S – a odmítáme otevřít oči k lepší cestě, kterou pro nás má Bůh. Někteří věří tak pevně, že štěstí jim může přinést jen tato věc, že odmítají samého Pána Ježíše. Štěstí nenajdeme v manželství ani v práci ani v duchovní službě ani v dětech. Štěstí nalézáme, když jsme bezpečni v Ježíši.

*Potom určil Pán ještě sedmdesát jiných
a poslal je před sebou po dvou
do každého města i místa,
kam měl sám jít.*

Lukáš 10,1

28 Mám mnoho lidu v tomto městě

Má druhá cesta na Kubu se hodně lišila od té první, protože tentokrát byla Kuba v rukou komunistů. Ellen byla se mnou a přijely jsme z Mexika s kabelami nacpanými knihami. Přátelé nám řekli, že komunisté na Kubě pálí bible a zabavují křesťanskou literaturu, a tak jsem si vůbec nebyla jistá, zda nám dovolí všechny ty knihy pronést. Také jsme se dozvěděly, že většina církví je zavřená a mnoho křesťanů je ve vězení – někteří z nich pro šíření literatury. A tak jsme byly velice opatrné.

Na celnici v Havaně úředník ukázal na mé kufry. „Co jsou to za knihy?“ zeptal se.

„Ty jsem psala já,“ odpověděla jsem. „Hodlám je dát svým přátelům.“

Vzal jednu z nich do ruky a viděla jsem, jak se zamračil. Srdce se mi rozbušilo. „Ach, Pane,“ modlila jsem se v nitru, „co mám dělat?“

Pak jsem slyšela, jak rychle říká: „Chtěl byste jednu z mých knih? Tady prosím, napíšu vám na ni autogram speciálně pro vás.“

Celní úředník vzhlédl. Vzala jsem mu knihu z ruky a napsala vpředu své jméno a pak ji podala zpátky. Široce se zašklebil a poděkoval mi. Pak ještě vrhl jeden letmý pohled na můj kufr naplněný knihami, pokývl hlavou a pokynul, že máme projít.

Zavřela jsem kufr a vyšla ven do ulic. Haleluja! Stal se zázrak.

Avšak proč jsme tu byly? Jaké plány měl pro nás Pán na tomto ostrově? Byli všichni naši dřívější přátelé uvězněni? Byly některé církve dosud otevřené pro veřejnost? Tyto a mnohé další otázky dotíraly na mou mysl, když jsme se obrátily k městu.

Minibus Intouristu nás dovezl do srdce Havany, kde jsme si našly hotelový pokoj. Když jsme se umyly, vyšly jsme do ulic v naději, že najdeme nějaké křesťany. Ovšem jak najít křesťany v cizím městě, když ani neumíte jejich jazyk? Chodily jsme po chodnicích sem a tam s nadějí, že Bůh nám ukáže někoho, s kým máme promluvit, ale nižádné rady se nám nedostalo.

Nakonec jsem přistoupila k jednomu starci, který se opíral o zeď budovy. Má laskavou tvář, pomyslela jsem si. Zeptala jsem se ho, zda neví, kde je tady nějaká církev.

Pokrčil rameny, ale pak nám pokynul, že máme počkat, a šel k jednomu z volných telefonů, které byly na ulici. Stály jsme s Ellen a modlily se. Nechtěl zavolat policii? Neporušily jsme zákon a neuvězní nás? Pak jsme poznaly, že volá někomu ze svých přátel, zda nevědí, kde by tak mohla být nějaká církev. Nikdo nic nevěděl, a tak se vrátil s tím, že nám nemůže pomoci.

Byly jsme skleslé a k dovršení všeho začalo pršet. Ellen ani já jsme neměly pláštěnku a brzy jsme byly promoklé až na kůži. Chodily jsme už hodiny a já byla vyčerpaná.

„Ellen, nezkusíme zavolat taxi?“ zeptala jsem se.

„No, tante Corrie, potřebujeme zázrak. Víme však, že Bohu je všechno možné.“

Našla jsem nějaké sedátko a posadila se, zatímco Ellen kráčela dál ulicí v naději, že najde taxi. Já jsem se dívala přes moře a cítila, jako bych se právě přebrodila příbojem, tak mokrá jsem byla. Myslela jsem na slova řidiče minibusu Intouristu, který nás přivezl z letiště. „Tohle je nemocnice,“ říkal, když jsme projížděli kolem. „Každý, kdo je nemocný, tam může jít a nestojí to ani haléř. Tady je hřbitov. Když umřete, pohrbíme vás a ani tohle nebude vaše příbuzné nic stát.“

Byla jsem v mnoha zemích, ale tohle bylo první místo, kde mi nabídli, že mě pohrbí!

Věděly jsme, že na Kubu nás poslal Pán, ale neměly jsme ani ponětí, jaké tu máme poslání. Kde jsou ty církve? Předtím jsme některé navštívily, ale teď byly zavřené. U některých dokonce rostly přede dveřmi stromy. Pokoušely jsme se některým křesťanům zatelefonovat, ale ti, které jsme znaly, už na tom místě nebydleli. Seděla jsem, čekala a po tváři mi stékala proudem voda. Pak jsem uslyšela, jak přede mnou zastavuje vůz. Vzhledla jsem a v zadním okně starobylého rezavého vozidla jsem uviděla obličej Ellen.

„Tante Corrie,“ křičela, aby přehlušila hukot deště, „už jsem zase tady!“ Dobelhala jsem se k taxiku a nastupovala zadními dveřmi. „Dávej pozor, kam dávaš nohy,“ smála se Ellen, „jinak proslápněš na silnici.“

Taxi nás dovezlo k našemu hotelu a brzy jsme byly v suchých šatech. Mokré kusy našich oděvů visely přes tyče namontované v koupelně, kde neustálé *kap – kap – kap* nám připomínalo náš nezdár na ulici. Velmi ráda chodím s Ježíšem, ale po osmi desetiletích jsem si uvědomila, že už nejsem tak mladá, jak jsem bývala. V takových okamžicích se začínám cítit stará.

Té noci Ellen nemohla spát. Měly jsme být na Kubě dva týdny, ale kdyby se nám nepodařilo najít žádné křesťany, co potom? Uprostřed noci vstala a modlila se: „Pane, dej mi slovo, abych věděla, že v této zemi nejsme nadarmo.“

Seděla na kraji postele a sáhla po své bibli, která byla na stolku. Začala číst tam, kde večer předtím přestala. Už se naučila, že Bůh nechce, aby jeho děti byly bázlivé, a že strach nejlépe překonáme Božím slovem.

Četla Skutky 18,9-10:

Pán řekl Pavlovi: Neboj se, ale mluv a nemlč, nebo já s tebou jsem, a žádný nesáhne na tebe, aby zle učinil; nebo mnoho mám lidu v tomto městě. (BK)

Jaká odpověď!

Ráno se Ellen nemohla dočkat, aby všechny ty lidi našla. Ani já. Měla jednu adresu, kterou jsme ještě nezkusily. Byla to adresa domku v postranní ulici, kde předtím bydleli křesťané, které jsme kdysi znaly. Vyšla z hotelu, konečně našla tu ulici a zamířila k zašlým rozpraskaným dveřím, ošlehaným větrem. Odvážně zaklepała.

Malý silně opálený muž s vráskami kolem očí obezřetně otevřel dveře. Ellen neuměla španělsky, ale zvedla svou bibli a jednu z mých knih (*Amazing Love, Úžasná láska*), která byla přeložena do španělštiny.

Muž vrhl rychlý pohled na knihy a pak zase na Ellen. Usmála se a ukázala na mé jméno na knize, pak ukázala zpátky směrem k městu. Náhle celá jeho tvář oživila. Rozevřel dveře dokořán a vykřikl: „Corrie! Corrie ten Boom *está aquí. Ella está en Habana!*“ (Corrie ten Boom je tady! Ona je v Havaně!)

Ellen vstoupila dovnitř a našla místnost plnou mužů. Všichni klečeli na podlaze. Byli to pastoři, kteří se scházeli každý týden k modlitbám a prosbám za Boží pomoc a vedení ve své obtížné službě. Ellen spěchala zpátky do hotelu a brzy jsem se s těmito skvělymi Božími muži seznamovala. Všechny své knihy jsme rozdělily a získaly mezi Božím lidem mnoho nových přátel. Bůh opravdu měl „mnoho lidu“ v tomto městě.

Pouštěj chléb svůj po vodě, po mnoha dnech se s ním shledáš.

Kazatel 11,1

29 Krabice požehnání

Na svých cestách kolem světa jsem častokrát závislá na pohostinství křesťanů. Od svého prvního zájezdu do Ameriky, kdy mi prokazovali přátelské porozumění Boží lidé v New Yorku a později Abraham Vereide ve Washingtonu, D.C., poznala jsem lásku a štědrost dalších v těle Kristově.

Právě při jedné z mých neustálých cest, kdy mým jediným domovem byl můj kufr (ten velký, červený), mne pozvali přátelé, abych pobyla u nich v Coloradu. Necítila jsem se dobře a potřebovala jsem si odpočinout. Moje hostitelka mě dopravila do svého půvabného domu s vysokými bílými sloupy. Vedla mě nahoru po schodech potažených kobercem a uvedla do krásného pokoje. Z oken jsem viděla jasnou modrou oblohu, která vytvářela rámec Skalnatým horám s vrcholy pokrytými sněhem. Pak mě objala a řekla: „Corrie, tohle je tvůj pokoj. Bude tu vždycky pro tebe.“

„Tento pokoj! Pro mě?“ Sotva jsem mohla uvěřit, že je to pravda. Místo pro mne, kde si mohu rozbalit svůj kufr! Pověsit šaty! Roztáhnout si papíry na psaní a položit si bibli na stůl! Od oněch ponurých šedivých časů v koncentračním táboře jsem toužila po jasných veselých barvách, jako žíznivý prahne po vodě. Tento pokoj a ta scenérie venku – to bylo plno barev. Chtěla jsem plakat jako dítě, když je šťastné. Naučila jsem se však své slzy potlačovat (rozhodně většinou), a tak jsem se spokojila s tím, že jsem Pánu řekla, jak hluboce jsem vděčná. Pán je dobrý, protože mi dal po celém světě tolik přátel, zrovna jako tyhle.

Právě při jedné návštěvě v tomto coloradském domově mi brzy ráno někdo volal. Byla jsem už vzhůru, protože to odpoledne jsme měli v úmyslu odletět do Washingtonu, kde jsem měla mluvit na sérii shromáždění, která zařídil pan Vereide.

Volala Alicie Davisonová, dcera pana Vereideho. „Ach, Alicie, už se nemohu dočkat, až se dnes s tebou setkám. Těším se na to, i na ta shromáždění ve vašem domě!“

Alicie se chvilku odmlčela, pak řekla: „Tante Corrie, tatínek je u Pána.“ „Ach, Alicie...“ snažila jsem se promluvit, ale víc jsem ze sebe nedostala.

„To je v pořádku, tante Corrie,“ pravila tiše. „Volám, protože vás chci požádat, abyste prosím přišla a byla se všemi námi. Ta shromáždění nebudeme dělat, ale přichází tolik lidí, a my chceme, abyste byla s námi.“

„Budu tam dnes odpoledne,“ odpověděla jsem. Po krátké modlitbě jsem zavěšila.

Pospíchala jsem dobalít a vzpomínala přítom na všechny ty projevy laskavosti, jimiž mne tato úžasná rodina a mnozí její přátelé zahrnovali. Smrti jsem čelila mnohokrát, ale když odchází k Pánu někdo, koho znám a miluji, zůstává v mém srdci vždy prázdné místo. A vůbec by mi ani nenapadlo, že ani ne o dva roky později poletím znovu do Washingtonu a budu sedět v tomtéž presbyteriánském kostele; nikoli na vzpomínkové slavnosti na Abrahama Vereideho, ale na shromáždění k počtě Alicie, která – třebaže do této chvíle mladá a krásná – zemře v Hongkongu, kde bude na misijní cestě se svým manželem Howardem Davisonem.

Přátelé ve Washingtonu mne vřele přijali. Ač smutní, přece se radovali v Pánu. Toho večera, když jsem odešla do svého pokoje, modlila jsem se: „Pane, proč jsou ke mně lidé tak laskaví?“ ptala jsem se. „Jsem jenom stará prostá Holanďanka. Proč se mnou jednájí tak laskavě a prokazují mi takové pohostinství?“

Tehdy mi Pán připomenul mamčinu krabici požehnání.

Náš dům v Haarlemu nebyl vlastně velký, ale měl doširoka otevřené dveře.

Mám za to, že mnozí hosté, kteří stále přicházeli do Beje, si vůbec ani neuvědomovali, jaký zápas to byl, abychom vyšli s penězi. Mnozí osamělí však u nás našli místo a těšili se z naší hudby, humoru a zajímavých rozhovorů. Kolem oválného jídelního stolu bylo vždy místo, třebaže polévka byla snad trochu vodová, když se objevilo příliš mnoho nečekaných hostů. Celý náš dům se soustředil na službu evangelia. Všichni lidé, kteří k nám přicházeli, byli buď dělníci v Božím království nebo lidé, kteří potřebovali pomoc.

Matka milovala všechny své hosty. Tuto lásku projevovala často tím, že při jejich příchodu vhodila do „krabice požehnání“ několik centů.

Krabice požehnání byla malá kovová krabice, která stála na kredenci u oválného jídelního stolu. Do ní se sbíraly peníze na misi, která byla našim srdcím tak blízká. Pokaždé, když byla naše rodina nějakým zvláštním způsobem požehnána, vhodila maminka do krabice požehnání peníze jako oběť díků Bohu. Zejména se to stávalo, když otec prodal nějaké drahé hodinky nebo dostal peníze navíc za opravu nějakých starodávných hodin.

Kdykoliv přišli hosté, matka doširoka rozevřela paže a vítala je. Pak, aby ukázala, jak si doopravdy cení jejich přítomnosti, říkávala: „Minci do krabice požehnání za váš příchod!“ Jestliže to byl nějaký zvláštní host, vhodila tam třeba i desetník.

U jídelního stolu pak otec našim hostům vždy žehnal a děkoval Bohu, že poctil náš dům jejich přítomností. Byla to pro nás všechny vždycky zvláštní příležitost.

Dobře si vzpomínám na švagrovou jednoho kazatele, která u nás strávila noc. Na druhý den ráno šla tante Anna do jejího pokoje a našla její prostěradlo ležet přes postel zkroucené do provazu.

„Co je to?“ zeptala se tante Anna.

Žena propukla v pláč. „Musím to vyznat. Chtěla jsem v noci spáchat sebevraždu. Udělala jsem si z prostěradla provaz a otočila ho kolem krku, že vyskočím z okna. Ale nemohla jsem zapomenout na tu modlitbu u jídelního stolu, když pan Boom děkoval Bohu za to, že jsem mohla přijít a sdílet toto pohostinství. Tou modlitbou Bůh ušetřil můj život.“

Po několika dnech ve Washingtonu jsem cestovala dál jako tulák pro Krista, ale v myslí jsem dosud měla čerstvou vzpomínku na pohostinnost svých drahých přátel. A vzpomněla jsem si na matčinu krabici požehnání i na otcovy modlitby. Často bývám závislá na pohostinství křesťanů. Boží lidé mi tak velkoryse otevírají své domovy a častokrát, když pokládám hlavu na cizí polštář, který požehnala láska mých přátel, uvědomuji si, že si užívám odměny za otevřené dveře a otevřené srdce v Beje.

Nebe bude požehnané, ale já si už zde na zemi užívám „domu s mnohými příbytky“.

Jestliže doznáváme své hříchy, on je věrný a spravedlivý,

30 Jak uzavřít kruh

Zdalo by se, že poté, co jsem téměř osmdesát let křesťankou, nebudu už dělat ty ošklivé věci, které vyžadují odpuštění. Přesto neustále dělám druhým věci, kvůli kterým se musím vrátit a požádat je o odpuštění. Někdy jsou to věci, které skutečně udělám – jindy to jsou prostě postoje, jimž dovolím, aby se vplížily – a ty rozbíjejí kruh dokonalé Boží lásky.

Tajemství, jak uzavřít tento kruh, jsem se naučila od svého synovce Petra van Woerdena, který u mne trávil víkend v našem malém bytě v Baarnu v Holandsku.

„Vzpomínáš si na toho chlapce, Jana, za kterého jsme se modlili?“ zeptal se Petr.

Jana jsem si dobře pamatovala. Mnohokrát jsme se za něj modlili. Měl ve svém životě strašného démona temnosti, a ačkoli jsme se postili a modlili a démona ve jménu Pána Ježíše Krista vymítali, temnota se pokaždé vracela.

Petr pokračoval: „Vím, že Bůh ke mně přivedl tohoto chlapce nejen pro to, aby byl osvobozen, ale také pro to, aby mne naučil několika lekcím.“

Pohlédla jsem na Petra: „Čemu by tě mohl tenhle chlapec, tak naplněný temností, naučit?“

„Této lekci jsem se nenaučil od Jana,“ usmál se Petr, „ale od Boha. Jednou v době, kdy jsem se za Jana přimlouval, mi Pán řekl, abych si otevřel bibli v 1. listu Janově 1,7-9. Přečetl jsem si tento oddíl o vyznávání našich hříchů a ptal se Pána, co to má do činění s temnotou v Janově životě.“

Petr vstal a přecházel po místnosti, přičemž v ruce držel svou otevřenou bibli. „Bůh mě naučil, že jestliže křesťan chodí ve světle, pak krev Ježíše Krista jej očišťuje od každého hříchu, a tak uzavírá kruh jeho života a chrání ho před všemi temnými mocnostmi zvenčí. Ale...“ obrátil a důrazně zapíchl prst do stránek bible, „...jestliže je v jeho životě nevyznaný hřích, má tento kruh díru – mezeru – a ta umožňuje temným mocnostem vrátit se dovnitř.“

Ach, pomyslela jsem si, Petr se skutečně naučil pravdě od Pána.

„Tante Corrie,“ pokračoval Petr, „i když jsem byl schopen démona, který byl v Janově životě, vyhnat, vždycky se vplížil nazpět tou dírou v kruhu – dírou Janova nevyznaného hříchu. Když jsem však vedl Jana k tomu, aby tento hřích vyznal, pak kruh byl uzavřen a temné mocnosti se už nemohly vrátit.“

Tentýž týden přišla ke mně pro radu manželka jednoho dobrého přítele. Když jsem jí připravila šálek čaje, začala mi vyprávět o všech lidech, kteří se už za ni modlili, ale říkala, že přesto stále prožívá v noci hrůzné sny.

Přerušila jsem ji v hovoru a nakreslila na kus papíru kruh. „Mary,“ řekla jsem, „nemáš ve svém životě nějaký nevyznaný hřích? Není to příčina, že kruh je dosud otevřený?“

Mary nic neřekla. Seděla se skloněnou hlavou, ruce pevně složený v klíně, nohy u sebe. Viděla jsem, že v jejím životě se odehrává tvrdý boj – boj mezi duchovními silami.

„Chceš být skutečně svobodná?“ naléhala jsem.

„Ach, ano,“ odpověděla.

Najednou začala vyprávět o velké nenávisti, kterou chovala ke své matce. Všichni si mysleli, že svou matku miluje, ale uvnitř byly věci, které způsobovaly, že ji chtěla zabít. Avšak ještě když mluvila, viděla jsem, jak do jejích očí vstupuje svoboda.

Dokončila své vyznání a pak rychle prosila Ježíše, aby jí odpustil a očistil ji svou krví. Dívala jsem se jí do očí a ve jménu Ježíše poručila démonu nenávisti, aby odešel.

Jaká radost! Jaká svoboda!

Mary vítězně zvedla ruce a začala chválit Pána a děkovat mu za osvobození a odpuštění, které jí dal. Pak se natáhla ke mně, objala mě a přitiskla tak pevně, že jsem si myslela, že mi poláme žebra.

„Drahý Pane,“ modlila se, „děkuji ti, že jsi ten kruh uzavřel svou krví.“

Když jsem se takto naučila uzavřít kruh vyznáním svých hříchů, přeji si, abych mohla říci, že od té doby je tento kruh v mém životě navždy uzavřen. Není tomu tak. Neboť vzhledem k tomu, že satan proti nám vystupuje tak často, je také nutno často vyznávat. Bez ohledu na to, jak je člověk starý nebo jak dlouho slouží ve jménu Ježíše Krista, stále potřebuje vyznávat své hříchy znovu a znovu – a prosit o odpuštění.

Tato pravda se mi ujasnila – ač mi to bylo nepříjemné – nedávno, když mě pozvali do Washingtonu, D.C., abych promluvila na slavnostním obědě obchodníků a žen. Ráda mluvím k obchodníkům a nadchlo mě to. Když jsem tam však přišla, zjistila jsem, že tam jsou pouze ženy. To mě rozčililo, protože jsem cítila, že poselství o odpuštění potřebují slyšet také mužové.

Po setkání ke mně přišla pohledná dáma. „Mám na starosti organizaci programu pro světovou konferenci našich žen,“ řekla. „Budou tam některé z nejvlivnějších žen na světě. Nepřišla byste promluvit k nám do San Franciska?“

Byla jsem stále ještě rozladěná z toho, že na obědě nebyli žádní muži. Ne že bych neschvalovala sejití žen. Jsem ovšem znepokojena, když mužové přenechávají duchovní činnost ženám. Bůh volá *muže*. A tak jsem jí nezdvořile odsekla: „Ne, nepřijdu. Musím mluvit také k mužům. Tenhle čistě ženský podnik se mně nelíbí.“

Byla velmi laskavá. „Copak necítíte, že jste k tomu ta pravá osoba?“ zeptala se.

„Ne,“ odvětila jsem, „nejsem. Nelíbí se mi tenhle americký systém, kde muži si jdou po svém podnikání a ženy nechávají, aby jednaly jako křesťanky. Nepřijdu!“ otočila jsem se a odešla.

Později odpoledne jsem byla ve svém pokoji a balila si věci, abych chytila letadlo. Pán se mnou začal jednat. „Byla jsi k té ženě velice hrubá,“ řekl mi.

Přela jsem se s ním: „Ale Pane, já cítím, že tvoje poselství je pro všechny, nejen pro ženy.“

„Byla jsi k té ženě velice hrubá,“ pravil znovu jemně.

Přírozeně měl pravdu. Vždycky má pravdu. Mluvila jsem o odpuštění, ale sama jsem nebyla ochotná o odpuštění požádat. Věděla jsem, že musím za tou laskavou paní jít a omluvit se – vyznat svůj hřích. Dokud to neudělám, kruh v mém životě bude otevřený a satan bude také dovnitř nalévat mnoho dalších temných myšlenek.

Pohlédla jsem na hodinky a viděla, že mám právě tak jen čas dobalit věci a dostat se na letiště. Na tom nezáleželo. Kdybych odjela z Washingtonu bez uzavření kruhu, nebyla bych k ničemu ani jinde. Musím prostě zmeškat letadlo.

Zavolala jsem na recepci a zjistila, v kterém pokoji ta žena je. Pak jsem tam šla. Otevřela jsem dveře a řekla: „Musím vás poprosit o odpuštění. Mluvila jsem s vámi hrubě.“

Byla v rozpacích a snažila se to nenápadně přejít. „Ale ne,“ odpověděla, „nebyla jste nelaskavá. Úplně vám rozumím. I já cítím, že duchovními vůdci by měli být muži, ne ženy.“

Mou nelaskavost mi teď oplácela laskavostí, ale právě to jsem nepotřebovala. Potřebovala jsem, aby připustila, že jsem v té věci týkající se mého nemluvení k ženám chybila, a aby mi odpustila. Víím, často je těžší odpustit nežli žádat o odpuštění, ale je to stejně důležité. Neposkytneme-li druhému odpuštění, ponecháváme ho často v poutech, neschopného uzavřít kruh, a tedy otevřeného dalším útokům satana. Je stejně důležité odpustit jako požádat o odpuštění.

Tato citlivá žena porozuměla. Vztáhla ruku, jemně se dotkla mé ruky a řekla: „Rozumím, tante Corrie. Odpouštím vám ty poznámky o ženských skupinách a odpouštím vám, že jste ke mně byla nelaskavá.“

To jsem potřebovala slyšet. Budu mluvit k ženským skupinám. Budu také držet stráž nad svými rty, když budu v pokušení mluvit nelaskavě. Zmeškala jsem letadlo, ale kruh byl uzavřen.

*Přišla také jedna chudá vdova a vhodila
své drobné mince, dohromady čtyřák...
Řekl jim: Amen, pravím vám, tato chudá vdova
dala víc než všichni ostatní, kteří dávali
do pokladnice. Všichni totiž dali*

*ze svého nadbytku, ona však
ze svého nedostatku dala, co měla,
všechno, z čeho měla být živa.*

Marek 12,42-44

31 Jeden prst pro jeho slávu

Přišli jsme do jejího bytu za noční tmy, abychom unikly sledování. Byly jsme v Rusku (v oblasti Litvy u Baltského moře). Stoupaly jsme s Ellen po příkrých schodech a zadními dvířky vešly do jednopokojového bytu. Byl napěchován nábytkem, což bylo důkazem, že staří manželé kdysi žili v mnohem prostornějším a pěknějším domě.

Stará žena ležela na malé pohovce, vypodložená polštáři. Tělo měla zkřivené a zkroucené téměř k nepoznání strašnou nemocí sklerózou multiplex. Její letitý manžel trávil všechn svůj čas tím, že o ni pečoval, protože nebyla schopna pohnout se z pohovky.

Přešla jsem místnost a políbila její vrásčitou líc. Pokoušela se vzhlednout, ale svaly na krku měla zakrnělé, takže mohla pouze otočit oči vzhůru a usmát se. Trhavým pohybem pomalu zvedla pravou ruku. To byla jediná část těla, kterou ovládala, a sukovitými a zdeformovanými klouby prstů mne pohladila po tváři. Natáhla jsem se a políbila ukazováček té ruky, protože právě tímto jediným prstem tak dlouho oslavovala Boha.

Vedle její pohovky byl starobylý psací stroj. Její věrný manžel každé ráno vstával a chválil Boha. Poté, co se postaral o potřeby své ženy a nakrmil ji prostou snídaní, opřel ji na pohovce do polohy vsedě a obložil ze všech stran polštáři, aby se nepřekotila. Pak vzal ten starodávný černý psací stroj a přenesl jej na stoleček před ni. Ze staré kredence vytáhl hromádku levného žlutého papíru. Potom – tím požeňnaným jedním prstem – začala psát.

Celý den a dlouho do noci psala. Překládala křesťanské knihy do ruštiny, lotyštiny a do jazyka svého lidu. Pokaždé jen tím jediným prstem – *tuk... tuk... tuk...* – vypisovala stránky. Části Bible, knihy Billyho Grahama, Watchmana Nee a Corrie ten Boom – to vše vycházelo z jejího psacího stroje. Proto jsem tam byla – abych jí poděkovala.

Byla lačná po zprávách o těchto Božích mužích, s nimiž se nikdy nesetkala, ale jejichž knihy tak věrně překládala. Mluvili jsme o Watchmanovi Nee, který byl tehdy ve vězení v Číně, a já jí vyprávěla vše, co jsem o jeho životě a službě věděla. Také jsem jí vyprávěla o podivuhodné službě Billyho Grahama a o mnohých lidech, kteří dávali svůj život Pánu.

„Ona nejenže překládá jejich knihy,“ pravil její manžel, který při našem rozhovoru postával blízko, „ale při tom psaní se za tyto muže každý den modlí. Někdy jí trvá dlouho, než tím prstem udeří do klávesy nebo než dostane papír do stroje, ale celou tu dobu se za ty, na jejichž knihách pracuje, modlí.“

Dívala jsem se na její znetvořenou postavu na pohovce, na hlavu spuštěnou dolů a nohy zkroucené za tělem. „Ach, Pane, proč ji neuzdravíš?“ křičela jsem v nitru.

Její manžel, který vnímal muka mé duše, odpověděl: „Bůh její nemocí sleduje svůj záměr. Všechny ostatní křesťany v městě sleduje tajná policie. Ale na ni – protože je už tak dlouho nemocná – se nikdo nepřijde ani podívat. Nechávací nás na pokoji a ona je jediný člověk v celém městě, který může v klidu psát, aniž by ho sledovala policie.“

Rozhlédla jsem se po malém pokoji tak přeplněném nábytkem z lepších časů. V jednom rohu byla kuchyňka. Vedle kredence byla „kancelář“ jejího manžela, rozbitý stůl, kde třídil stránky vycházející z jejího stroje, aby je pak předával křesťanům. Pomyslela jsem na Ježíše, jak sedí naproti pokladnici, a srdce mi poskočilo radostí, když jsem slyšela, jak Ježíš žehná této nemocné staré ženě, která – jako ta vdova – dala vše, co měla.

Jaká bojovnice!

Když vstoupí do toho překrásného města,
Všichni spasení ji obklopí.
A mnozí řeknou jí:
Pozvalas mě sem právě ty.

NEZNÁMÝ AUTOR

Vrátily jsme se s Ellen do Holandska, kde jsme mohly opatřit nový psací stroj, a poslaly jsme jí ho. Teď mohla dělat kopie svých překladů přes uhlový papír.

Dnes jsme dostaly dopis od jejího manžela. V časných ranních hodinách před týdnem odešla k Pánu. Napsal však, že tu noc pracovala až do půlnoci a tím jedním prstem klepala k slávě Boží.

*Či snad nevíte, že vaše tělo je chrámem Ducha svatého,
který ve vás přebývá a jež máte od Boha?
Nepatříte sami sobě! Bylo za vás zapláceno
výkupné. Proto svým tělem oslavujte Boha.*

1. Korintským 6,19-20

32 Princip *bim bam*

V Holandsku máme hodně kostelů se zvonici. Zvony ve věžích se rozhoupávají ručně provazem, který se tahá z vestibulu kostela.

Jednoho dne vlámská dívka, která činila pokání a přijala vysvobození z vášně a nečistoty, přišla za mnou, právě když jsem mluvila v jednom z těchto kostelů.

„I když jsem byla vysvobozena,“ řekla, „v noci mám stále ještě sny ze starého způsobu života. Obávám se, že sklouznu zpátky do satanova sevření.“

„Nahoře v téhle kostelní věži,“ řekla jsem a kývla hlavou ke zvonici, „je zvon, který se rozezvoní taháním za provaz. Ale víš co? Když kostelník provaz pustí, zvon se kývá dál. Nejprve *bim*, pak *bam*. Pomaleji a pomaleji, až je tu poslední *bam* a zastaví se.“

Věřím, že totéž platí o osvobození. Když démoni jsou ve jménu Pána Ježíše Krista vymítnuti nebo když hřích vyznáme a zřekneme se ho, pak je satanova ruka z provazu odstraněna. Avšak jestliže se nad svou minulou svázaností trápíme, satan se chopí příležitosti, aby nám ozvěna zvonění pořád zněla v mysli.“

Dívčina tvář se rozzářila: „Vy myslíte, že i když mám někdy pokušení, jsem pořád volná a satan už za provaz mého života netahá?“

„Důkazem tvého osvobození je tvůj čistý život,“ odpověděla jsem. „Neměla by ses trápit tím *bim* a *bam* – to nejsou nic než ozvěny.“

Démoni zřídka kdy odcházejí, aniž by po sobě nezanechali své ozvěny – *bim* a *bam*. Při cestě ven jakoby udělili srdci zvonu velký rozkyv, aby nás vyděsili, že jsou stále ještě tady. Třebaže musí ve jménu Ježíše utéci, vědí, že když máme ze zbývajících ozvěn stále větší strach, mohou do nás vstoupit jiní démoni a zaujmout jejich místo.

Totéž platí o odpuštění. Jestliže někomu odpustíme, sundáme ruku z provazu. Jestliže jsme však tahali za své rozhořčení dlouho, pak nesmíme být překvapeni, když staré zlostné myšlenky ještě nějaký čas přicházejí. Jsou to jen zpomalující se *bim bam* starého zvonu.

Bible nám slibuje, že když své hříchy vyznáme a odsoudíme je, Bůh nás od nich očistí krví Ježíše. Bůh vskutku říká: „Slituji se nad jejich nepravostmi a na jejich hříchy už nevzpomenu“ (viz Židům 8,12). My však můžeme udělat něco, co Bůh nemůže. Můžeme na své staré hříchy vzpomínat. To jsou ta *bim bam* našeho minulého života. Když je slyšíme, potřebujeme si připomínat, že pro Ježíšovu oběť na Golgatě satan již nemůže tahat za provaz našeho života. Můžeme být pokoušeni. Můžeme dokonce příležitostně padnout zpět. Byli jsme však vysvobozeni z otroctví hříchu, a třebaže v našem životě dosud mohou zaznívat ony ozvěny, budou stále slabší a slabší, až konečně přestanou úplně.

Když byl satan jednou z domu tvého života vyhnán, nemůže se vrátit, dokud chodíš v poslušnosti. Tvé tělo je chrámem Ducha svatého. To ovšem satanovi (ani jeho démonům) nebrání, aby nepostával venku před domem a nekřičel do oken: „My jsme pořád ještě tady!“

Avšak haleluja, my víme, kdo satan je – kníže lhářů. *Není* pořád ještě tady – byl vymítnut. Proto kdykoli ve svém životě slyšíš jedno z oněch *bim bam* – je třeba, aby ses právě tehdy zastavil a řekl: „Děkuji ti, Ježíši. Vykoupil jsi mě svou krví a hřích už nemá právo v mém životě doznívat.“

*A kdykoli povstáváte k modlitbě, odpouštějte,
co proti druhým máte, aby i váš Otec,
který je v nebesích, vám odpustil
vaše přestoupení.*

Marek 11,25

33 Černé i bílé stránky odpuštění

Kéž bych mohla říci, že po dlouhém plodném životě a cestování po celém světě jsem se naučila odpouštět všem svým nepřátelům. Kéž bych mohla říci, že myšlenky milosrdenství a křesťanské lásky plynou ze mě jen tak přirozeně k druhým. Avšak není tomu tak. Jestliže jsem se od té doby, co jsem překročila své osmdesáté narozeniny, něčemu naučila, pak tomu, že dobré city a chování si nemohu skladovat – mohu je pouze čerpat každý den od Boha čerstvé.

Snad jsem i ráda, že to takhle je, protože pokaždé, když jdu k němu, naučí mě něčemu jinému. Vybavuji si tu dobu – bylo mi téměř sedmdesát – kdy jedni moji křesťanští přátelé, které jsem milovala a jimž jsem důvěřovala, udělali něco, co mě zranilo. Mysleli byste si, že když jsem byla schopna odpustit dozorcům v Ravensbrücku, pak odpustit přátelům křesťanům bude pro mne hračka. Nebyla. Týdny to ve mně vřelo. Avšak nakonec jsem poprosila Boha, aby ve mně znovu učinil zázrak. A znovu se to stalo: nejprve chladnokrevné rozhodnutí, pak záplava radosti a pokoje. Odpustila jsem přátelům; vrátila jsem se k Otci.

Proč jsem se tedy najednou uprostřed noci probudila a celou záležitost znovu omílala? *Moji přátelé!* přemýšlela jsem. *Lidi, které jsem milovala!* Kdyby to byli cizí, to by mi tak nevadilo.

Posadila jsem se a rozsvítla. „Otče, myslela jsem, že je to vše odpuštěno. Prosim, pomoz mi odpustit.“

Avšak další noc jsem se probudila znovu. A také se mnou mluvili tak sladce! Ani jednou narážka na to, co chystají. „Otče!“ vykřikla jsem zděšeně. „Pomoz mi!“

Právě tehdy vyšlo najevo další tajemství odpuštění. Nestačí prostě říci: „Odpouštím ti.“ Musím to také začít uvádět v život. V mém případě to znamenalo jednat tak, jako by jejich hříchy, stejně jako moje, byly pohřbeny v nejhlubších hlubinách moře. Jestliže si na ně nemohl vzpomenout Bůh – a on řekl: „...na jejich

hříchy a nepravosti už nikdy nevzpomenu (Židům 10,17) – pak bych to neměla činit ani já. A příčina, proč se mi ty myšlenky stále vracely, spočívala v tom, že jsem si jejich hřích neustále převracela v mysl.

A tak jsem odhalila další z Božích principů. Bohu můžeme důvěřovat nejen pokud jde o naše city, ale také pokud jde o naše myšlenky. Když jsem ho prosila, aby obnovil mou mysl, odhal mi také ty myšlenky. Přesto mě chtěl naučit ještě více, dokonce i z této jediné příhody: O mnoho let později, když jsem měla za sebou své osmdesáté narozeniny, přišel mne do Holandska navštívit jeden americký přítel. Když jsme seděli v mém malém bytě v Baarnu, zeptal se mne na ty lidi, kteří mě tehdy dávno využili.

„To nic,“ řekla jsem trochu samolibě. „Všechno je to odpuštěno.“

„Ze tvé strany ano,“ řekl. „Ale co oni? Přijali tvé odpuštění?“

„Říkají, že není co odpouštět! Popírají, že by se to vůbec stalo. Ovšem bez ohledu na to, co říkají, mohu dokázat, že neměli pravdu,“ hrnula jsem se nedočkavě ke svému stolu. „Podívej, mám to černé na bílém! Všechny jejich dopisy jsem si schovala a můžu ti ukázat, kde...“

„Corrie,“ můj přítel protáhl svou paži přes mou a zásuvku jemně zavřel. „Copak ty nejsi jedna z těch, jejichž hříchy jsou na dně moře? A hříchy tvých přátel jsou přesto vyryté černé na bílém?“

Chvíli jsem byla ohromena, takže jsem ze sebe nedokázala vydat ani hlásku. „Pane Ježíši,“ zašeptala jsem konečně, „který snímáš všechny moje hříchy, odpusť mi, že jsem po všechny ty roky uchovávala důkazy proti jiným. Dej mi tu milost, abych všechno to černé i bílé spálila jako ohnivou oběť v libé vůni ke tvé slávě.“

Tu noc jsem nešla spát, dokud jsem si neprošla stůl a všechny ty dopisy – kroutící se stářím – nevytáhla a všechny nacpala do malého krbu, v němž hořelo uhlí. Jak plameny poskakovaly a plály, tak poskakovalo a plálo i mé srdce. „Odpusť nám naše viny,“ učil nás Ježíš modlit se, „jakož i my odpouštíme našim viníkům.“ V popelu těchto dopisů jsem viděla ještě jednu stránku jeho milosti. Nevěděla jsem, čemu mne bude učit o odpuštění ve dnech, které byly přede mnou, ale tu noc bylo dobrých zpráv dost.

Odpuštění je klíčem, který odemyká žalář zloby a rozbíjí pouta nenávisti. Láme řetězy hořkosti a trhá okovy sobectví. Ježíšovo odpuštění naše hříchy nejenže snímá, ale také činí, jako by jich nikdy nebylo.

Amen, přijdi Pane Ježíši.

Zjevení 22,20

34 Připravit se na konec

Před nějakým časem jsem byla se skupinou studentů na Středozápadě USA. Někteří z nich byli čerství křesťané, ale většina Pána neznala. Zajímali se o všemožné jiné věci a křesťanský profesor pro ně zorganizoval jednou týdně setkání, kde odpovídal na jejich otázky. Tak se tedy stalo, že na posledním večerním setkání toho semestru profesor řekl: „Teď se můžete dozvědět něco o křesťanství v praxi.“

Nejprve jsem mluvila k těm, kteří byli křesťané. „Jak dlouho už znáte Ježíše?“ ptala jsem se.

Jeden odpověděl: „Dva týdny.“ Další řekl: „Tři roky.“ A ještě další odpověděl: „Já se s ním setkal teprve včera.“

Pak jsem jim řekla: „Nuže, mám dobré zprávy. Já ho znám už pětasedmdesát let a mohu vám něco říct, lidi. On vás nikdy nenechá na holičkách.“

Potom jsem ostatním studentům vyprávěla o Ježíši Kristu, co už pro mě udělal – také velké zázraky. Když vám říká, abyste milovali své nepřátele, také vám tu lásku, kterou od vás požaduje, dává. Naslouchali pozorně. Duch svatý mě vedl, abych nezacházela do žádných dogmat ani nauk a věnovala se pouze realitě Ježíše Krista. Řekla jsem jim o radosti, že Ježíš byl se mnou, ať se dělo cokoliv, a jak ze zkušenosti vím, že

Ježíšovo světlo je silnější než ta největší temnota. Vyprávěla jsem jim o temnotě toho, co jsem prožívala ve vězení, přičemž jsem si uvědomovala, že plně porozumět mohou jen ti, kdo byli v některém německém koncentračním táboře. Přesto jsem chtěla, aby tito studenti věděli, že třebaže jsem byla tam, kde každý den umřelo nebo bylo zabito šest set lidí, jestliže je s tebou Ježíš, může se stát to nejhorší, ale to nejlepší zůstává.

Potom studenti přišli a popíjeli jsme kávu. Jeden mi řekl: „Rád bych Ježíše pozval do svého srdce, ale nemůžu. Jsem Žid.“

Odvětila jsem: „Nemůžete pozvat Ježíše do svého srdce, protože jste Žid? Pak nechápete, že s tímto pravým Židem (Ježíšem) v srdci – jste dvojnásobný Žid.“

Řekl: „Ach, je to tedy možné?“

„Z Boží strany byl Boží Syn. Z lidské strany byl Žid. Když ho přijmete, nestanete se pohanem. Stanete se dokonce židovštější než předtím. Budete dokonalým Židem.“

S velkou radostí přijal tento chlapec Pána Ježíše za svého Spasitele.

Je tu nová velká vlna zájmu o duchovní věci. O Ježíše Krista se zajímají mnozí, kteří předtím žádný zájem neprojevali. Církev a sbory – které byly dosud mrtvé a studené jako mauzolea – ožívají. Po celém světě mnozí přijímají spasení a jsou naplňováni Duchem svatým.

Současně se však mnozí od Boha odvracejí. Otevřeně vzývají satana. Mnozí další se sice nazývají křesťany, ale jsou zapleteni do okultismu, věštění, astrologie, vědy o myšlení a dalších věcí od satana.

Po celém světě vidím, že tu pochodují dvě mohutné armády – armáda Antikrista a armáda Ježíše Krista. Z Bible víme, že zvítězí Ježíš Kristus, ale Antikrist se již připravuje na dobu před příchodem Ježíše. Bible říká, že to bude doba velkého soužení a Antikrist převzme řízení celého světa. Bude to muž velmi „dobrý, náboženský“ a vytvoří jedno náboženství pro celý svět. Až toho docílí, prohlásí se za boha světa. Bible prorokuje, že přijde čas, kdy nebudeme moci kupovat ani prodávat, pokud nebudeme mít znamení Antikrista; to znamená, že na scénu přicházejí světové peníze, a lidé to dnes vědí. Kdybych nevěřila Bibli před tím, měla bych jí věřit teď. Protože co bylo v Bibli předpovězeno, to teď můžete číst v novinách.

Na jednom setkání studentů v Kalifornii ke mně přišel student teologie se slovy: „Co jsou to za povídačky, že Ježíš Kristus zase přijde? Copak nevíte, že léta se prorokovalo, že přijde, a nikdy nepřišel? Dokonce ani první církev nedokázala žít podle zásad svého náboženství, protože byli příliš zaměstnaní vyhlížením Kristova druhého příchodu. Podruhé nepříjde. Je to všechno hloupost.“

Pohlédla jsem na toho mladíka. Byl tak nafoukaný, tak posměvačný, že mi ho přišlo líto.

„Ježíš rozhodně přijde znovu, a to brzy,“ řekla jsem. „A vy jste mi to právě dokázal.“

Překvapeně zamrkal: „Jak jsem vám to dokázal?“

„Protože Bible v 2. listu Petrově 3,3 říká, že v posledních dnech přijdou posměvači, kteří žijí, jak se jim zachce, a budou říkat: ‚Kde je ten jeho zaslíbený příchod? Od té doby, co zesnuli otcové, všechno zůstává tak, jak to bylo od počátku stvoření.‘ Tak vidíte, můj mladý příteli, vy jste jedním ze znamení jeho příchodu.“

Když myslím na příchod Pána Ježíše, nemám strach. Naopak jej vítám. Nevím, zda by pro mě bylo lépe zemřít a být v tom velkém zástupu svatých, kteří přijdou s ním, nebo zůstat tady a slyšet trubení polnice. V každém případě se mi líbí slova písně, která říká:

Bůh pracuje na svém záměru,
jak ubíhá rok za rokem:
Bůh pracuje na svém záměru
a čas se blíží –
je stále blíž,
čas, který jistě přijde,
kdy země bude naplněna
Boží slávou tak,
jako vody pokrývají moře.

A. C. AINGER

Zjistila jsem, že když komunisté mluví o budoucnosti světa, vystavují vzor míru, který prý lze dosáhnout komunismem. Když se jich však zeptám: „A co když zemřete?“, odpoví: „Pak všechno skončí. Po tomto životě už není žádný život.“ Bible nám říká, že Antikrist dokáže napodobit mnohé, dokonce i dary Ducha svatého. Jedno však napodobit nedokáže, a to je pokoj Boží, který převyšuje všechno naše chápání.

O budoucnosti světa však můžeme říci i *dobré věci*. Bible například říká, že strom života bude sloužit k uzdravení národů. To znamená, že tu budou *národy*, a že dojde k *uzdravení*. Jsem tak vděčná, že máme Bibli a můžeme vědět, jaké má Bůh pro budoucnost plány.

Čím více se tyto poslední časy přibližují, tím větší a větší je Boží moc. Jednoho dne, bylo to při cestě do Ruska, jsem přistoupila k celnímu úředníkovi s kufrem plným ruských biblí. Stála jsem v řadě a viděla, jak pečlivě celníci kontrolují každý kufr. Najednou se mne zmocnil ohromný strach. „Co udělá, až mi najde ty bible? Pošle mě zpátky do Holandska? Nechá mě uvěznit?“

Zavřela jsem oči, abych neviděla scénu kolem sebe, a řekla jsem: „Pane, v Jeremjášovi 1. kapitole je psáno, že ‚Bůh bdí nad svým slovem, aby je uskutečnil‘ (viz verš 2). Pane, ty bible v mém kufru jsou tvé Slovo. A teď tě Bože prosím, bdí nad svým Slovem – mými biblemi, abych je mohla dát tvému lidu v Rusku.“

Ted' vím, že zrovna tohle neměl Jeremjáš na mysli, ale zjistila jsem, že když se modlím s rukou na slibech bible, nemusím čekat, až můj postoj bude věroučně zdravý. Bůh vidí mé srdce.

Při modlitbě jsem otevřela jsem oči a kolem svého kufru spatřila světlé bytosti. Byli to andělé. Bylo to poprvé a jedinkrát v mém životě, kdy jsem je vůbec viděla, i když jsem věděla, že hodněkrát byli při mně. Tentokrát jsem je však viděla, i když jen na chvíli. Pak zmizeli. Můj strach také.

Postupovala jsem dál k celní čáře a posouvala svůj kufr po ocelovém stole směrem k celníkovi, který tak důkladně prohlížel. Nakonec jsem byla před ním.

„Je to váš kufr?“ zeptal se.

„Ano, pane,“ odpověděla jsem zdvořile.

„Zdá se, že je velmi těžký,“ řekl, uchopil jej za držadlo a vyzvedl.

„Je velmi těžký,“ odvětila jsem.

Usmál se. „Protože jste poslední, která má projít čarou, mám teď čas vám pomoci. Když půjdete za mnou, vynesu vám ho ven k vašemu taxi.“

Srdce mi přetévalo samým haleluja, když jsem šla za ním přes bránu celnice a rovnou ven na ulici, kde mi pomohl sehnat taxíka k hotelu.

A tak, přestože se rapidně blížíme k době, kdy se Antikrist pokusí převzít řízení světa, nemám strach, neboť mám ještě větší slib, že Ježíš je neustále se mnou, a On je větší, než cokoliv by mohl satan vrhnout proti mně.

Apoštol Petr řekl: „Proto milovaní, očekávejte-li takové věci, snažte se, abyste byli čistí a bez poskvrny a mohli ten den očekávat beze strachu před Božím soudem“ (2. Petřův 3,14).

Naše vydání se Ježíši nesmí být částečné – ale úplné. Jen když činíme pokání a odvrátíme se od svých hříchů (ovšem s jeho pomocí), naplní nás svým Duchem svatým. Ovoce Ducha svatého nás činí spravedlivými u Boha a Boží láska, která je v nás, nás činí spravedlivými u lidí. Díky tomu můžeme odpustit svým nepřátelům – ba dokonce milovat je.

Ježíš sám nás připravuje na svůj příchod.

*Nechte děti a nebraňte jim jít ke mně;
neboť takovým patří
království nebeské.*

Matouš 19,14

35 Malá svědkyně pro Krista

Tante Jans ztratila svého manžela před svou čtyřicítkou. Byl v Rotterdamu známým duchovním a ona pracovala v církvi věrně vedle něho. Neměli děti, a když zemřel, bylo jasné, že její místo má být v našem domě v Haarlemu. Byla básnířka, spisovatelka a organizátorka – zvláště organizátorka! Brzy po přistěhování do Beje založila klub pro dívky, kde vedla schůze a začala pro ně vydávat malý měsíčník.

Bylo to dlouho před začátkem první světové války, ale v Haarlemu umístili jednotku holandských vojáků vyčleněnou ke zvláštnímu úkolu. Když tante Jans viděla v ulicích hodně vojáků, rozhodla se, že otevře klub i pro ně. Obrátila se na několik bohatých lidí a během krátké doby získala dostatek peněz na vybudování vojenského domova. Sem chodila dvakrát týdně a vedla tu studium Bible.

Tante Jans zvala vojáky také k nám, do našeho domu. Protože byli osamělí a nelíbil se jim pouliční život, mnozí její pozvání přijali. Téměř každý večer jsme v našem domě měli vojáky.

Jeden seržant byl skvělý hudebník a tante Jans ho požádala, aby mě a mou sestru Nolly učil hrát na harmonium – staré šlapací varhany. Netrvalo dlouho a přidávala jsem se k tetě Jans – hrála jsem doprovod ke zpěvu ve vojenském domově.

Jednou večer, bylo mi jedenáct let, se shromáždila ke studiu Bible velká skupina vojáků. Než jsem začala hrát, teta Jans mě přinutila zpívat. Píseň, kterou jsem zpívala, mluvila o ztracené ovci, kterou našel pastýř. Zpívala jsem ji pomalu a dramaticky a završila ji posledním veršem:

A ta ovce, která sešla z pravé cesty, to jsem byla já.

Když jsem dozpívala, jeden velký plavovlasý holandský důstojník se natáhl a přitáhl mě k sobě. Popadl mě, posadil na své koleno, zasmál se a řekl: „Pověz mi, mladá dámo, jak ty jsi sešla z pravé cesty?“

Ostatní vojáci se smáli a já byla rozpaky celá červená. Opravdu se zdálo zvláštní, že by taková malá dívka líčila sebe samu jako ztracenou ovci.

Musela jsem přiznat, že ten verš prostě patří k té písni, a že jsem nikdy, nikdy ztracenou ovci nebyla. Pak jsem mu řekla, že jako malé děvčátko, bylo mi jen pět let, jsem dala své srdce Ježíši Kristu a nedokážu si vzpomenout, že bych mu někdy nepatřila.

Důstojník velice zvažněl a oči se mu naplnily slzami. „Ach, takhle by to mělo být, sladká tvářičko,“ řekl slavnostně. „O kolik je lepší přijít k Ježíši jako malé dítě než muset klopýtat jako já a pořád hledat pastýře.“

Pak zavřel oči a řekl jemně: „Ale myslím, že dnes večer přestanu hledat, a místo toho mu dovolím, aby mě našel.“

Toho večera byla ve shromáždění, které se sešlo ke studiu Bible, velká radost. Pán si mne použil k tomu, abych přivedla jednoho muže ke Kristu. Bylo to poprvé v mém životě a stalo se tak nikoli díky tomu, co jsem řekla, ale díky Duchu svatému, který byl ve mně. To bylo tajemství, které jsem si pamatovala po všechny roky svého života, když jsem cestovala po světě – jako tulák pro Krista.

Obsah

Předmluva – Jamie Buckingham

Úvod: Svět je moje škola

- 1 Divné místo pro naději
- 2 Budete mi svědky
- 3 Propuštění!
- 4 Píseň v noci
- 5 Velký objev

- 6 Hudba z prasklých strun
- 7 Milujte své nepřátele
- 8 V moci Ducha
- 9 Conny
- 10 Autorita nad demony
- 11 Světla z nejtemnější Afriky
- 12 Bůh opatří
- 13 Každý potřebuje své místo
- 14 Poslušnost
- 15 Skutečná Corrie ten Boom
- 16 Kontrolní stanoviště Charlie
- 17 Tváří v tvář smrti
- 18 Zachránění novorozence
- 19 Zázraky každý den
- 20 Boží slovo, meč – dokonalá Boží zbraň
- 21 Kde je nebe?
- 22 Když jsi v pokušení vzdát to
- 23 Drahý Pane, půjdu, kam chceš..., ale ne po schodech do desátého patra
- 24 Celému světu – začíná to s jedním
- 25 Jak jsem opustila svou první lásku
- 26 Chodit ve světle
- 27 Bezpečná v Ježíši
- 28 Mám mnoho lidu v tomto městě
- 29 Krabice požehnání
- 30 Jak uzavřít kruh
- 31 Jeden prst pro jeho slávu
- 32 Princip *bim bam*
- 33 Černé i bílé stránky odpuštění
- 34 Připravit se na konec
- 35 Malá svědkyně pro Krista

[Zadní strana obálky]

Za posledních několik desítek let Corrie ten Boom cestovala křížem krážem po celé zeměkouli, spala ve více než tisícovce různých postelí a žila z kufrů... to vše jen pro to, aby splnila poslání, které jí dal Bůh: zvěstovat všude lidem, že Ježíš Kristus žije.

Prvních padesát let svého života bydlela tato pozoruhodná žena poklidně se svým otcem a sestrou nad jejich hodinářským krámkem v Haarlemu v Nizozemsku. Když vypukla druhá světová válka, začala tato věrná křesťanská rodina poskytovat

útočiště pronásledovaným Židům.

Za tuto ilegální činnost musela Corrie strávit několik měsíců v koncentračních táborech, ale její víra ji držela.

Po propuštění cestovala po celém světě a svým inspirujícím příběhem uchvátila tisíce posluchačů.

Fascinující líčení jejích aktivit za války najdete v bestselleru Útočiště (The Hiding Place).